

NAPILÓ

Szubotica, 1929. január 1.

SZUBOTICA

MAJ JOVIN TRG 8

Telefonok

Kiosztóhely 8-88

Kiosztóhely 8-10, 8-88

Kiosztóhely 8-88

negyedóra 165 dinár

egy hónapra 55 dinár

Kiosztóhely

Kiosztóhely 8-88

Kiosztóhely 8-10, 8-88

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JANUÁR 1.

KEDD

1. SZÁM

1929

Temetjük a régi évet és köszöntjük az újat azzal az elpusztíthatatlan bizakodással, amelyet a természet adott nekünk talizmánul a keserű tapasztalatok lesújtó hatása ellen. Nincs olyan remény, amelynek nagy részét már eleve ne írják a csalódás veszteségszámlájára, de az a kis hányad, amit egyik évről a másikra átmentünk, dus forrásra nagy terveket fűtő és messzi célokat gyújtó életkedvünknek. Nincs olyan év, amelynek bucsuzatója ne volna a be nem váltott ígéretek számonkérése és az új évet mégis a felcsigázott várakozás diadalkapujával fogadjuk.

A múlt év külpolitikájában a nyereséget vezető tétele a Kellog-paktum, amellyel a nagyhatalmak szövetségre léptek az emberiség legnagyobb ellensége, a háború ellen. A népek viszályának fegyveres eldöntését nemzetközi büncselekménynek nyilvánították és ezzel a pacifizmus, ha nem valósult is meg, de a diplomácia hivatalosan approbált motívumává lépett elő. A *Pacte de Paris* ünneplés beiktatása után csakhamar bonyodalom támadt a francia-angol flottaegyezmény körül, majd Briand németellenes népszövetségi beszéde idézett elő aggasztó feszültséget és úgy látszott, hogy a locarnói megegyezés komoly veszedelemben forog. Briand meglepetésszerűen felcsattant agresszivitása azonban csak taktika volt a leszerelés kérdésében engedékenységre nem hajlandó francia katonai körök álláspontjának igazolására és az első izgalom hullámainak elültével Briand módját ejtette, hogy a francia-német viszonyt a locarnói sínekre terelje vissza. Maga a leszerelés problémája 1928-ban sem mozdult el arról a holtpontról, ahova a biztonság kérdésének megoldatlansága juttatta. Painlevé francia hadügyminiszter szerint, aki egyébként minden pacifista mozgalomban részt vesz, a francia demobilizálás azért nem vihető keresztül, mert más nemzetek számára nem követendő példát, hanem kísérlet jelentene. Ezzel a mentalitással szemben, amelyből egyetlenegy állam sem tud kivetközni, ábrándos próféciaként hangzik az a tétel, hogy a valóságos biztonság az arbitrázs és a lefegyverzés kombinált végrehajtásából alakul majd ki. A most kezdődő év folyamán elsősorban a leszerelés ügyének előbbrevitele esedékes.

Nem hozta meg 1928. a kisebbségi jogok realizálását sem, ámbar e tekintetben valamelyes haladás kétségtelenül megállapítható. A Népszövetség még mindig óvatosan kitér a kisebbségi sérelmek érdemleges elbírálása és orvoslása elől, de Briand a Népszövetség elnöki székéből tett hitet a szent kisebbségi jogok mellett és hívta fel a nemzetek gyűlékezését, hogy ezzel a kérdéssel tüzetesen foglalkozzék. A most kezdődő évtől várjuk, hogy a Népszövetség állásfoglalásának gyakorlati konzekvenciáit a kisebbségek javára eszkömplálja.

Az SHS. királyság politikai életében emlékeztető dátum marad 1928, amikor a szörnyű parlamenti merénylet következményeképpen teljes mélységükben tárultak fel a szerb-horvát elmentések. A végzetes június 20-ika óta számos kísérlet történt a megegyezés létrehozására, mindezt azonban nem sikerült megtalálni azt az alapot, amelyen Beograd és Zagreb vállatve dolgoznának az ország népeinek jobb jövőjéért. Az új esztendő a kormányválság bizonytalansága közepett virradt ránk és még nem lehet tudni, hogy a kiltszöbön lévő kibontakozási tárgyalások ki fognak-e terjedni a szerb-horvát kérdés likvidálására. A jelenlegi parlament erőviszonyai közé illeszkedő megoldás semmi esetre sem volna tartós és a közvélemény az 1929-es évhez fűződő bizakodással tekint a belső békeséget érlelő események elé.

Figyelemreméltó eredménye a lefolyt évnek az egységes adótörvény meghozatala. Az új esztendő első napján lép életbe a törvény és végrehajtása közben fog kiderülni, hogy milyen korrekciókra van szükség a gazdasági élet tehermentesítése érdekében. Az adóegységesítés nem cél, hanem a népre nehezedő súlyos adók enyhítésének eszköze és ha ennek a rendeltetés-

sének nem felel meg, akkor sürgősen változtatni kell a törvényen, mert nincs égetőbb tennivaló, mint a lebéklyozott gazdasági erők felszabadítása. Helyre kell állítani az egyensúlyt az állam pénzügyi szükséglettel és az adózó polgárság fizetőképessége között, amelyet a Vajdaságban fokozott próbának vet alá a községi autonómia. Szubotica város legutóbbi közgyűlése az új adók egész sorát szavazta meg és a lakosság sóhajtván veszi az újabb terheket görnyedő vállaira. A

közszolgáltatások folytonos szaporítása katasztrófát zudít az adófizetők széles rétegeire, ha még sokáig késik az a gyökeres szanalás, amivel 1928. adósunk maradt.

Megfogyatkozott illuziókkal, de meg nem tört hittelt engedjük át magunkat a szilveszteri márnak, amely az új esztendőt a mesebeli területi asztalkám varázsával ruhazza fel. Boldog elfeledkezéssel hisszük, hogy az új év jobb lesz, mint a régi volt.

Őfelsége még nem fogadta el a kormány lemondását

Vukicsevics, Korosec és Spahó bizalmas tanácskozást folytattak — A jelenlegi parlament keretein belül csak a hármas koalíció alakíthat kormányt

Beogradból jelentik: Őfelsége a király a hétfői nap folyamán sem döntött még a kormány lemondásának elfogadásáról és így

hétfőn sem történt hivatalos lépés a kormányválság megoldása iránt.

Ilyen körülmények között természetesen a legtagabb tere nyílik a különböző kombinációknak és politikai körökben a legtöbbet az ilyen kombinációkkal foglalkoznak, amelyek alapjait azonban igen nehéz megtalálni.

A délelőtti folyamán különösen a régi kormánykoalícióhoz tartozó képviselők körében azt hangoztatták, hogy a válság ismét a négyes koalíció helyreállítását fogja eredményezni. Ezt a véleményt azzal támasztották alá, hogy a demokraták körében elégedetlenség tapasztalható és

különösen Marinkovics Voia híveinek nincs inyére a kormányból való távozás.

Hír szerint ez a csoport már akciót is indított, hogy hívják össze a demokrata képviselői klubot és a klub előtt Davidovics számoljon be eddigi lépéseiről és határozatairól és szabad vita fejlődjön ki a politikai helyzetről. Állítólag

az elégedetlen demokraták már gyűjtik is az aláírásokat a klubülés összehívására.

Másrésről demokrata körökben hangoztatták, hogy Davidovics szabad kezét kapott a demokrata klubtól a klub politikájának irányítására és épen ezért, minthogy Davidovics nem óhajtja, hogy a demokrata párt továbbra is osztozzék a kormány felelősségében,

a demokrata klub egységesen követni fogja Davidovicsot az ellenzékbe.

Radikális részről sokat beszélnek arról, hogy Davidovics politikája arra irányul, hogy kontaktust teremtsen a parasztdemokrata koalícióval és ilyen irányban történtek is már lépések. Utánna arra, hogy *Dukanac* Szelavko demokrata képviselő, Davidovics bizalmas híve intim barátságban van *Popovics* Szevetiszlavval, *Pribicsevics* Szvetozár alvezérével és a két politikus néhány nap előtt bizalmas megbeszéléseket folytatott. Ezeknek a verzióknak azonban ellentmondanak a parasztdemokrata koalíció vezéreinek nyilatkozatai, amelyek szerint egyelőre szó sincs közvetlen kapcsolat létesítéséről a demokrata párt és a parasztdemokrata koalíció között.

A négyes koalíció helyreállítására tehát a demokraták szerint igen kevés kilátás van és

Jovánovics Jován a válságról

Jovánovics Jován, a földművespárt vezetője hétfőn az újságírók előtt hosszabb nyilatkozatot tett a politikai helyzetről.

— A Korosec-kormány lemondását — mondta Jovánovics Jován — valósággal kikényszerítették. Minden jel szerint Korosec nem akart lemondani, az az első megállapítás. A második az, hogy Davidovics megmaradt követelése mellett, hogy rendezni kell a szerb-horvát viszonyt. Ez segítette elő a kormány lemondásának bekövetkezését. A harmadik megállapítás, hogy a szerb-

igy

marad mint egyedüli lehetséges kombináció, amely a mostani parlamenttel dolgozhatna tovább és tető alá hozhatná a költségvetést, a radikális, szlovén néppárti és muzulmán párt koalíciója.

Ennek a megoldásnak is volnának nagy akadályai, így elsősorban a hármas koalíció számbeli ereje, amely nem éri el a teljes parlament felét. Számolni kell a demokraták ellenzéki magatartásával is, viszont arról, hogy a parasztdemokrata koalíció bejönne a parlamentbe, nem lehet szó. Egyébként magában a hármas koalícióban belül is még meglehetősen tisztázatlan a pártok egymáshoz való viszonya. Hír szerint

Korosec táradt és nem hajlandó továbbra is a maga személyét annyira exponálni a koalíció vezetésében, sőt esetleg a kormány tagja sem kíván tovább maradni.

Ebben az esetben új személyt kellene a koalíció élére állítani és mint elsősorban kombinációba kerülő jelöltet, természetesen Vukicsevics Veljót emlegetik, bár egy új Vukicsevics-kormány alakítását maguk a radikálisok sem tartják a legszerencsésebbnek.

Felmerült az a terv is, hogy Spahó vegye át a kormányelnökséget és azokban a körökben, amelyek a hármas koalíció kormányrajutását óhajtják, erről hétfőn már komolyan beszéltek.

Mindezek csak kombinációk, az egyetlen pozitívum, ami a hétfői nap folyamán történt az, hogy

este hat órakor Vukicsevics Velja, Korosec Anton és Mehmed Spaho, a hármas koalíció vezetői, bizalmas tanácskozást tartottak.

A kormányválság valójában csak akkor fog megnyílni, ha Őfelsége elfogadja a Korosec-kormány lemondását. Ekkor kerül csak sor a pártvezérekkel való konzultációra és a parlamentáris szokások szerint Őfelsége először Mihajlovics Iliját, a parlament elnökét fogja meghallgatni. Hír szerint Mihajlovics Ilija ismét Korosec megbízását ajánlja a királynak és így a lemondott és designálandó miniszterelnök megkísérülhet az új kormány megalakítását, még mielőtt a szélesebbkörű konzultációkra sor kerülne. Ezekre a konzultációkra azután természetesen a zagrebi pártvezérek is meghívást kapnának.

horvát viszonyt valóban minél előbb rendezni kell, ennek a rendezésnek alapjait már most ki kell dolgozni, új parlamenti választásokat kell lefolytatni, hogy a nép ne maradjon továbbra is ködben és legyen előtte egy határozott terv. A legtermészetesebb és legparlamentárisabb, hogy az összes pártokkal konzultáljanak és a parasztdemokrata koalíció vezetőit is hallgassák meg, akiknek nemcsak az uralkodóval, hanem az összes pártok vezetőivel is tárgyalniuk kell.

— A legkönnyebb megoldás volna, ha a vá-

lasztási kormányt az ellenzék, elsősorban a parasztdemokrata koalíció kapná meg. Ha ez nem lehetséges, olyan kormánynak kell jönni, amely garanciát tud nyújtani, hogy a parlamenti választások valóban szabadon fognak lefolyni, mert ha bármilyen más kormány folytatná le a választásokat, akkor azokba befolyást nyernének a rendőrhatalóságok és a szerb-horvát viszony rendezése nem történhetne meg, már pedig ezt a nép követeli. A legkellemetlenebb és legrosszabb megoldás volna a hármass koalíció, még abban az esetben is, ha a demokraták egy része támogatná. Van még egy nehézség a válság megoldásában és ez az, hogy a költségvetés még napirenden van, bár ennek elintézésére még három hónapi idő áll rendelkezésre.

— Mi történe — kérdezte egy újságíró — ha a parasztdemokrata koalíció képviselői nem jönnének el Beogradba?

— Akkor a helyzet tiszta volna — válaszolta Jovanovics Jován — én azonban azt hiszem, hogy el fognak jönni, ha biztosítják őket arról, hogy a kormány, amely jönni fog, szabad választásokat folytat le. Ha az összes pártok haj-

A pénzügyi bizottság ülése

A pénzügyi bizottság többségi tagjai hétfőn délelőtt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a pénzügyi bizottság délutánra kitűzött ülését a válságra való tekintet nélkül megtartják és tárgyalni fogják a svéd kölcsön első részletének felhasználásáról szóló szabályrendeletet.

A pénzügyi bizottság délutáni ülésén a földmivespárti tagok és dr. Ribár Iván demokrata tiltakoztak az ellen, hogy a pénzügyi bizottság a kormányválság alatt ülésezzen, de a tagok többsége, köztük a demokraták is, arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a pénzügyi bizottság még a parlament feloszlása után is tarthat ülést, tehát a kitűzött ülés megtartásának a mostani kormányválság nem lehet akadály.

A napirend első pontját, a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását ismét elhalasztották, mert Grol Milán közoktatásügyi miniszter nem volt jelen. Áttértek ezután a napirend második pontjára, a svéd kölcsön felhasználásáról szóló szabályrendelet letárgyalására. A szabályrendeletet kisebb módosításokkal fogadta el a pénz-

A parasztdemokrata koalíció nem tartja fontos eseménynek a kormányválságot

Zagrebból jelentik: A kormányválság Zagrebban nem keltett olyan figyelmet, mint amelyet a válság máskor szokott. Ez főképp azért van, mert Zagrebban az az általános nézet alakult ki, hogy a jelenlegi kormányválság a kormánypártok belső ügyeiből keletkezett és ellenzéki, illetve horvát szempontból nem várható a válság megoldásától semmi különösebb változás a prækói és a szerbiai pártok közötti viszonyban. Ezzel az általános véleményvel szemben egy szűkebb politikai kör más véleményen van. Eszerint a koalíciós pártok belső háborúsága csak ürügy volt arra, hogy a kormány lemondjon és ezek a körök reménykednek, hogy a mai kormányválsággal megoldják a horvát problémát és rámutatnak arra, hogy a válságot a francia és az angol sajtó állandó tanácsai, melyek Beogradot mérsékelte intették Zagrebbal szemben, valamint Kenard beogradi angol követ feltűnő tanácskozásai a zagrebi pártok vezérével, majd Koroseccel és végül az audiencián való megjelenése idézte elő, vagy legalább is segítette azt előidézni. Annyi tény, hogy Zagreb és Beograd között eddig nem történt pozitív lépés a megegyezés érdekében.

Hétfőn több ellenzéki képviselő érkezett Zagrebba, akik tanácskoztak a pártvezérekkel. A horvát parasztpárt vezetősége délután öt órakor ülést tartott, amelyen megjelent dr. Drljević Szekula is, aki hétfőn érkezett Beogradból Zagrebba és részletesen informálta a pártvezéret a kormányválságról. Politikai körökben úgy tudják, hogy dr. Macsek és Pribicevics a legközelebbi napokban meghívást fognak kapni audienciára, amelyre természetesen elmennek. Az ő álláspontjuk azonban ugyanaz, mint június 20-ika után volt, vagyis, hogy nem lépnek közvetlen érintkezésbe a szerbiai pártokkal, amelyek a június 20-iki kormányban képviselve voltak és kizárólag a király kezdeményezési jogát ismerik el.

Az ellenzék továbbra is kitart amellett az állásfoglalása mellett, hogy a jelenlegi kormánykombinációt teljesen el kell ejteni és a parlament fel kell oszlatni. A jövődől választási kormányt az ellenzék csak abban az esetben ismeri el, ha abban a négyes koalíció egyetlen tagja sem foglal helyet. Az ellenzék meg van győződve arról, hogy szabad választások esetén ugyanolyan győzelmet aratna, mint Maniu Románia-

landók a szerb-horvát kérdés rendezésére, úgy, ahogy azt rendezni kell az egyenlőség, egyenjogúság és szabad önrendelkezés alapján, akkor a politikusok részéről széleskörű konzultációnak kell bekövetkeznie, mert hiszen még egyik oldalon sem alakult ki a végleges vélemény arról, hogy a szerb-horvát viszonyt miképpen kell rendezni.

— Inkább tartson a válság tizenöt-husz napig, ha így alaposan el lehet intézni a fennforgó kérdéseket, minthogy két-három nap alatt az elintézés felszínes legyen. A nép hangulata különösen Szerbiában az, hogy ezt a kérdést vegyék le a napirendről, mert ez a földmivesek soraiban csak zavart okoz és az a benyomásom, hogy a vidéki városokban is ez a hangulat.

Dr. Lalosevics Jóca tárgyalása Vukicsevicscsel

Dr. Lalosevics Jóca szombori radikális képviselő hétfőn délelőtt hosszasan tárgyalta Vukicsevics Velja volt miniszterelnökkel, a radikális klub elnökével. A két politikus tárgyalásainak anyagából semmi sem került nyilvánosságra.

ügyi bizottság.

A szabályrendelet szerint 100 millió dinárt fordítsanak az 1928 március 31-ikéig esedékes rokkantdíjak kifizetésére, 25 milliót a mácius 31-ikéig esedékes nyugdíjakra, 28 milliót a tisztviselők hátralekös utazási és költözködési költségeinek kifizetésére, 25 milliót az állami alkalmazottak 1923 október 31. és 1924 március 31-ig terjedő fizetési különbözeteinek kifizetésére, 52 milliót az állami kisebb magánhitelezők kielégítésére, 18 milliót a Hak-tartozások kiegyenlítésére, 10 millió azoknak a délszerbiai és szandzsáki földbirtokosoknak kifizetésére, akiktől az alkotmány értelmében elvették a földet.

Szubotics Nikola pénzügyminiszter kijelentette az ülés után, hogy még este hat óráig utasítani fogja a Narodna Bankát a pénzek folyósítására. Kijelentette még, hogy a márciusban esedékes második részletből kifizeti a hátramaradt rokkantdíjakat, nyugdíjakat és tisztviselői illetményeket és kielégíti az állam nagyobb magánhitelezőit, a harmadik részletből pedig a többi hasonló tartozást egyenlíti ki.

ban. Az ellenzék főkövetelése tehát továbbra is a szabad választás marad, azzal, hogy az új parlament első feladata végrehajtani az alkotmány revízióját.

Politikai körökben hangsúlyozzák, hogy az ellenzék vezetői azért nem hozzák nyilvánosságra alkotmányreform programjukat, mert véleményük szerint a szerbiai pártok nem hű kifejezői a szerb nép szabad akaratának.

Dr. Macsek Vlatko nyilatkozata

Macsek dr., a parasztdemokrata koalíció elnöke az újságírók előtt hosszabb nyilatkozatot tett, amelyben a kormányválságra vonatkozólag a következőket mondta:

— Engem az egész ügy nem érdekel. Ez nem más, mint a szerbiai pártoknak egymás közt való leszámolása, amely minket horvátokat nem is érdekellhet. Abban mindegyesre kételkedem, hogy Davidovics valóban a horvátokkal szemben követett politika miatt inszenálta a válságot.

— Kapott már meghívót elnök ur audienciára?

— Nem.

— Szándékában van Beogradba utazni?

— Talán csak nem fogok újfókor vonatra ülni — hangzott a válasz.

Predavec nyilatkozata

Predavec József, akit szintén megkérdezték az újságírók, kijelentette, hogy a kormányválságot nem tartja említésre méltó eseménynek, helyette inkább Szubotics Nikola pénzügyminiszter döntését ismertette a zagrebi tartomány jövő évi költségvetésére vonatkozóan. Kijelentette, hogy a pénzügyminiszter tizennyolc millió dinárral redukálta a költségvetés előirányzatát. Törölte a költségvetésből az összes horvát kulturális és közművelődési intézmények szubvencióját, ugyszintén törölte a Radics István műveinek kiadására és a Radics-muzeum felállítására előirányzott összeget.

Pribicevics szkepszissel szemléli az eseményeket

Pribicevics Szvetozár ugyancsak hosszabb nyilatkozatban fejtette ki álláspontját a beogradi eseményekről, a legnagyobb szépségs hangján

beszélt, mindamellett elismerte, hogy Davidovics-tól — ha nyilatkozata őszinte, valóban szép gesztus volt, amikor az országos krízis miatt kormányválságot idézett elő.

Pribicevics ezután újból kijelentette, hogy minden közeledés előfeltételének tartja, hogy a négyes koalíció teljesen tűnjön el a politikai porondról, mert ha a koalíció továbbra is politikai faktor marad, akkor a vizsályok az eddigieknél is súlyosabb méreteket fognak ölteni.

Pribicevics kifejtette, hogy a parasztdemokrata koalíció megoldási platformja még mindig az augusztus elsejéi határozatokon alapszik és emellett a parasztdemokrata koalíció szilárdan kitart.

Megnémult a veréstől

Ököllel döntötték el, hogy a cigány kinek huzza a nótáját

Apatinból jelentik: Véres kosmai verekedés történt hétfőn hajnalban Svilojevo községben. A verekedés egyik résztvevőjét úgy megverték, hogy a szerencsétlen ember csak órák múlva nyerte vissza emlékezőtehetségét és amikor eszméletre tért, kiderült, hogy megnémult.

Vasárnap este Francia János huszonöt éves svilojevoi legény az egyik koresmában mulatott, ahonnan hajnalban tért haza. Utközben betért Kromer Ferenc koresmájába is, ahol egy nagyobb társaság mulatott zeneszó mellett. Francia amikor belépett a koresmába, rászólt a cigányokra, hogy huzzák el az ő nótáját. A mulató társaság azonban ezt nem akarta megengedni, mire hamarosan verekedésre került a sor Francia és a mulató társaság tagjai között. A verekedés közben Francia nem tudott megbirkózni a túlerővel és mire ki tudták szabadítani, már eszméletét veszítette. Dr. Szende Nándor orvost azonnal a helyszínre hívták, aki bekötözte Francia sérüléseit és hazaszállította lakására. Francia, amikor órák múlva visszanyerte eszméletét, nem tudott beszélni. Az ütések következtében megnémult.

Kinevezték az új tagokat a noviszadi munkásbiztosító igazgatóságába

Noviszadról jelentik: Mint a Bácsmegeyi Napló jelentette a noviszadi munkásbiztosító pénztár novemberi igazgatósági ülésén ellentétek merültek fel a munkásbiztosító pénztár munkás igazgatósági tagjai és Brkics Vojin igazgató között s ennek következményeként hat munkásigazgatósági tag lemondott, mert — mint előszóval kijelentették — Brkics igazgatónak a munkásbiztosító pénztárban folytatott politikájáért nem hajlandók felelősséget vállalni.

Az elégedetlen igazgatósági tagok arra kérték a szociálpolitikai minisztert, hogy a panaszok megvizsgálására küldje ki egyik főtisztviselőjét.

A miniszter megbízásából dr. Tujkovics Márkó inspektor Noviszadra érkezett, hogy megvizsgálja a helyzetet.

Dr. Tujkovics inspektor magához kértve a lemondott igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat, felkérte őket, hogy terjesszék elő panaszukat. A tárgyalások során Novákovics György és Erdős András visszavonták lemondásukat és kijelentették, hogy azt csak az esetre irták alá, ha az egész igazgatóság lemond. Mikics Pávle igazgatósági tagról az inspektor megállapította, hogy munkaadó s mint ilyen nem is lehet a munkások részéről igazgatósági tagja a munkásbiztosító pénztár igazgatóságának.

Az inspektor a lefolytatott vizsgálat után egybevitte az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjait, akiknek beszámolt a vizsgálat eredményéről és megállapította, hogy Brkics Vojin igazgató ragaszkodott a fennálló törvényes rendelkezésekhez és ezért arra kérte az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagokat, hogy vonják vissza lemondásukat.

Hosszas vita indult meg, amelyben a lemondott tagok is résztvettek, ennek során Brkics igazgató ígért tett, hogy az igazgatóság minden határozatát fenntartás nélkül végrehajtja. Az értekezlet nem hozott békét, mert Pottnér Márk, Georgijevics Dusan, Kemény István és Erdős András eltávoztak az ülésről és fenntartották lemondásukat.

Dr. Tujkovics inspektor mindezekről beszámolt a szociálpolitikai miniszternek, aki hétfőn értesítette a munkásbiztosító pénztár igazgatóságát, hogy a megfűresedett igazgatóbizottsági helyeket Jovanovics Tósz és Gracsanin Gájó bankhivatalnokokat és Zaharics Alekszander grafikai munkással tölti be, míg a felügyelőbizottságban megfűresedett hely tekintetében a miniszter úgy döntött, hogy Mikics Pája helyett az igazgatóság hívja be ennek helyettesét.

A most már teljes számú igazgatóság és felügyelőbizottság január negyedikén tartja meg első ülését, amelyen új elnököket és alelnököket választanak. Ugyancsak ezen az ülésen választják meg a segélyezőbizottság, valamint a fegyelmi bizottság tagjait is.

Incidens a román belügyminiszter és az erdélyi Magyar Párt között

Vajda Vojvoda Sándor belügyminiszter súlyosan támadta a Magyar Pártot, amelynek erélyes állásfoglalása után azonban visszavonta kijelentéseit

Bukarestből jelentik: Vajda-Vojvoda Sándor belügyminiszter a nemzeti parasztpárt legutóbbi értekezletén súlyos támadást intézett a magyar párt ellen. Az értekezleten Stere Konstantin azt indítványozta, hogy a kamarai tisztségek egyikét a magyar párt valamelyik tagjával töltsék be, ami ellen Vajda-Vojvoda belügyminiszter hevesen tiltakozott és

a belügyminiszter kijelentette, hogy a magyar párt nem képviseli a magyarságot, a magyarok hibáztak akkor, amikor nem működtek együtt a nemzeti parasztpárttal és ezért a magyarok, akik még nem szenvedtek eleget, büntetést érdemelnek.

A magyar párt parlamenti csoportja vasárnap értekezletén foglalkozott Vajda-Vojvoda belügyminiszter támadásával és nyilatkozatban utasította vissza a belügyminiszter kijelentéseit.

— A belügyminiszter olyan kijelentést engedett meg magának — mondja a nyilatkozat — hogy a romániai magyarság az elmúlt évek folyamán még nem szenvedett eleget.

Megdöbbenéssel állunk meg egy felelős kormányfőru sulyos kijelentése előtt, amely nem

jelent kevesebbet, minthogy a belügyminiszteri székbe a hosszúalás politikája szándékozik beülni.

Éppen ezért nagyon szeretnők, ha a belügyminiszter ur a hírlapoknak ezt a közlését megcáfolná.

A nyilatkozat a továbbiakban rámutat arra, hogy a belügyminiszter ok nélkül provokálta a magyar pártot, mert annak egyetlen tagja sem ambícionálja, hogy a kamara bármely tisztségére megválasszák, majd cáfolja a nyilatkozat a belügyminiszternek azt az állítását, hogy a magyar párt nem a romániai magyarság igazi képviselője.

Az értekezlet után Sándor József szenátor beszélgetést folytatott Vajda-Vojvoda volt belügyminiszterrel, aki kijelentette, hogy

nyilatkozatát félremagyarázták és nem volt célja, hogy a magyar pártot megbántsa, ellenkezőleg, a legnagyobb harmóniát és békés együttműködést kívánja a magyar párttal.

Végül hangsúlyozta Vajda-Vojvoda belügyminiszter, hogy kijelentésére még vissza fog térni és alkalmat fog keresni arra, hogy hivatalos nyilatkozatban fejtsse ki álláspontját.

Byrd délsarki expedíciója eljutott a Bálna-öbölhöz

Byrd kapitány repülőgépről fog utat keresni az expedíció bázis-hajója részére a jégzátanyok között

Műnánóból jelentik: Szikratávirati jelentések szerint

Byrd kapitány délsarki expedíciója szombaton eljutott a Bálna-öbölhöz lévő jégterületekig, ahol fel akarja állítani a délsarki expedíció bázisát, de a City of Newyork az expedíció anyahajója nem tudott bejutni az öbölbe és valószínűleg még sokáig kénytelen lesz a zajló jéghegyek előtt vesztegelni. A City of Newyork egész közel van Amundsen farmjának egykori állomáshelyéhez, ahol a norvég délsarki

expedíció főbázisa volt.

Byrd egy pilótával, egy rádiótiszttel és a kutyaszánok vezetőivel repülőgépen fel fog szállni, hogy a jég között megkeresse az utat a bázishajó számára

és hogy a City of Newyork helyét kijelölje a Bálna-öbölben. Valószínűleg még hetekig eltart, amíg a délsarki expedíció rádióállomását elkészítik és élelmiszerraktárát felépítik és Byrd kapitány csak akkor szállhat fel a repülőgéppel.

Kedvese lakásán leszúrta vetélytársát egy ludasi legény

A merénylő négy késszurást ejtett áldozatán, aki sebeibe belehalt — A gyilkos és kedvesét letartóztatták

Vasárnap éjszaka borzalmas gyilkosság történt Ludaspusztán, ahol két fiatal legény véres csatát vívott egy leány lakásán. A verekezés egyik szereplője késszurdoskolt borlva maradt a szoba közepén és hétfőn reggel a szubotical kórházban behalt seibe. A gyilkost és a leányt, akinek szemeláttára folyt le a halálos küzdelem, letartóztatták.

A vetélytársak

Vasárnap este hál volt Ludas egyik kocsmájában. A bálon összetalálkozott a környék fiatallányai és a táncolók között ott volt Bálint János huszonhat éves és Pipic István huszonhárom éves legény is, akik mindketten Lakatos Marcel huszonhárom éves ludasi lány-
nak udvaroltak.

A két legény között már régóta titkos harag lapangott, de eddig nem volt alkalom a leszámolásra. Két évvel ezelőtt Bálint udvarolt a csinos parasztlánynak, de később végeszakadt a barátság, mert a leány elhídegült udvarlójától. Az új udvaró Pipic István lett, akit gyakran láttak a leánnyal. Bálintnak, az elutasított udvarlónak sértette a hiúságát vetélytársának sikere, de nem szólott.

A vasárnap esti bálon megjelent a leány, aki Pipicel jött be. Bálint már ott volt. A táncotól áthévíve gyakran keresték fel a söntést és mind a ketten meglehetősen sokat ittak. Tartott a tánc és Lakatos Marcel tündető táncot Pipicel, mindig úgy, hogy Bálint is lássa. A fiatal legény egyszer oda lépett a lányhoz és táncra kérte. Pipic rászólt:

— Nem adom.

— Te nem adod, te cinege — vágott vissza a legény és sarkonfordult. Ezt a jelenetet többen látták és mondták is, hogy ebből verekezés lesz. A bál azonban simán folyt le. Éjfélután már sokan haza mentek és a távozók között volt Lakatos Marcel és udvarlója is. Bálint János még egy ideig ott maradt, de nem sokára

ránt, akit nyomon követett. A kocsmában tovább mulattak a legények, de nem sok idő telt el, amikor izgalmas szaladgálás, kiabálás hallatszott az éjszakában. Emberek jöttek futólépésben és újságolták, hogy a szép Lakatos Marcel lakásán véres verekezés folyt le Bálint és Pipic között.

Alig félóra múlva elrobogott a mentőkocsi, nem sokkal utána a rendőrség autója, amely Justina Milán palicsi rendőrbiztos és a rendőroket hozta. A bál mulató közönsége ott hagyta a táncot és késő éjjel rohantak Lakatos Marcel lakása felé. A házból nemsokára letakarva egy borzalmasan jagató embert hoztak ki, feltették a kocsi és a mentők elrobogtak vele.

A megzavart idill

Justina rendőrbiztos még a helyszínen kihallgatta Pipicet, aki reszkette, halálsápadtan, lihegve a fáradságtól ült az ágy szélén. A legény elmondta, hogy Lakatos Marcellal ért haza. A leány behívta egy kicsit megpihenni. Bement, Marcel ennivalót hozott, közben beszélgettek és csókolóztak. Jól érezte magát, fáradt is volt és elnyomta az álom. Leheveredett az ágyra. Jó félóra múlva kopogás hallatszott az ablakon. Nagyon megijedtek, mert el sem tudták képzelni, ki jöhet ilyen késő éjszaka. Először nem is feleltek, de a kopogás egyre erősebb és követelőzőbb lett. Végre a leány megszólalt:

— Ki az?

— Nyisd ki, Marcel, az ajtót, én vagyok a Jani.

A lány azonban nem mert ajtót nyitni. Tanakodni kezdett a legénnyel, aki azt mondta, hogy semmiesetre sem kell beengedni.

— Mit akarsz most János? — kérdezte a leány.

— Tudod te, hogy mit akarok — felelt Bálint és ebben a pillanatban öklével az ablakba sújtott, úgy, hogy az üveg csörömpölve tört össze.

— Nagyon megijedtünk — mondotta Pipic István — és azt mondtam Marcellnak, hogy engedje be

Ujévi üdvözlét a rádiósoknak

Az idő kereke ismét fordult egyet, A rádió egyre tökéletesebb lett.

Mégis a rádiós gondját ez okozza, Hogy gépe jószágát még jobbra fokozza.

Konrath D. D. tehát az év fordultára Jókivánságait ilyképp formulázza:

„Mindenkinek, aki mitőlünk vett gépet, Kívánunk jó vételt és boldog újévet!”

azt a vadállatot, mert még kalamajkát csinál. Marcel kiment és nemsokára visszajért Bálinttal, aki megállt az ajtóban és nevetve így szólt:

— Te is itt vagy, te nyavalyás, mit keressz te az én szeretőmnél?

— Nem a te szerelőd, az anyém — válaszoltam, mire Bálint közelebb jött és olyan szavakat mondott, hogy dühös lettem. Szidott engem és Marcell mindennek lefordta. En azt nem tűrhettem és rászóltam, hogy ne sértgesse Marcellt, mert velem gyűlik meg a baja. Erre mellbe lökött. En nem akartam veszekedni, de nem hagytam békén és fenyegettem, hogy agyonver.

Mialatt a két legény vitatkozott, a leány egy székenült és csitítani igyekezett a két legényt. Egyszerre azt látta, hogy Pipic kezében megvilan a bicska.

Harc életre-halálra

A nagyerejű, hatalmas termetű Bálint és a vékony Pipic között izgalmas harc kezdődött. Bálint letépette ellenfelét, aki azonban kiszabadította magát és átfogta térdével Bálint nyakát. Ütötték-verték egymást, Pipicnek leszakadt a kabátja és Bálintnak vérzett a szája. A leány közéjük ugrott, de ellöktek. Pipic, bár bicska volt a kezében, nem szurt, mert Bálint fogta a csuklóját. Pipic beleharapott Bálint kezébe, aki felordított és elengedte ellenfele kezét. Pipic felugrott, megvárta, amíg Bálint felállt és azonnal szurt. A penge a legény szíve felett hatolt a testbe. Bálint utolsó erőfeszítéssel szintén a zsebébe nyult, valószínűleg, hogy bicskáját kivége, de Pipic ráugrott és még háromszor döfte a kést Bálint testébe, akit az újabb szurások a tüdején sebesítettek meg. Ekkor már Bálintnak orrán-száján ömlött a vér és hőröge elvágódott a szoba padlóján.

Lakatos Marcel, amikor a vérben fetrengő legényt meglátta, kiszaladt a lakásból és fellármázta a szomszédokat. Ezek aztán a csendőrségre szaladtak és telefonáltak a mentőkért. A palicsi rendőrbiztos ért először a helyszínre, ahol a szoba közepén arccal a föld felé, nagy vértócsában feküdt Bálint János. Az asztalon egy tíz centiméter hosszú véres, vasnyelű bicska feküdt. A petróleumlámpa félig le volt csavarva. A sebesült mellett egy feldöntött szék, a földön ruhatozlányok feküdtek. Az ágy meg volt vetve és tele volt ráfröcscent vérral. Pipic az ágy szélénült, keze, ruhája, arca véres volt, homlokán több karmolás látszott. A kérdésekre értelmesen, nyugodtan felelt. Lakatos Marcel sirt és nem lehetett belőle egy szót sem kihuzni. Amikor a sebesültet elszállították, Justina rendőrbiztos hírlincset tett Pipic kezére és Lakatos Marcellal együtt még az éjszaka folyamán beszállította a szubotical rendőrségre, ahol előzetes kihallgatásuk után mindkettőjüket letartóztatták.

Meghalt a verekezés áldozata

Bálint Jánost a mentők a kórházba szállították, ahol nem sokkal később operációt kísérleltek meg rajta. A vérvesztésig azonban olyan nagy volt, hogy a műtét reménytelennek látszott. Hétfőn reggel Bálint János behalt sérüléseibe.

A gyilkosság miatt letartóztatott Pipic Istvánt szerdán hallgatja ki Mázics Andrija rendőrkapitány és ugyanakkor kerül sor Lakatos Marcel szerepének tisztázására is.

Európában is terjed a spanyol influenza-járvány

A berlini kórházakban nincs elég ágy a betegek elhelyezésére

Az Amerikában rendkívül erős mértékben fellépett spanyol influenza-járvány veszedelmes mértékben kezd terjedni Európában is. A járványos betegség tudvalegőleg hetekkel ezelőtt ütötte fel a fejét Észak-Amerikában, ahol eddig már mintegy millió ember betegedett meg spanyol influenzában és a járvány most áttért a kontinensre is.

Berlini jelentés szerint a német fővárosban is terjed az influenza-járvány. Naponta százával betegednek meg az emberek és a kórházak már zsúfolva vannak. Az epidémia általában nem veszedelmes és halálesetek csak szörvénnyesen fordulnak elő, de azért sok gondot okoz, annál is inkább, mert már alig van kórházi ágy szabadon. A legutóbbi két nap alatt több mint háromszáz új megbetegedést jelentettek be a hatóságoknak.

Amerikában erős ellenzék vonul fel a tengerészeti programmal szemben

A Kellogg-paktumot ratifikálni fogja a szenátus

Washingtonból jelentik: A szenátus legközelebbi ülésén két igen fontos kérdés szerepel, még pedig a Kellogg-féle háborúellenes paktum ratifikálásának ügye és az amerikai haditengerészet fejlesztésének programja. A hírek szerint az ellenzék a tengerészeti programmal szemben a legelhatározottabban fog fellépni, arra való tekintet nélkül, hogy a Kellogg-paktumot ratifikálják-e vagy sem.

Norris nebraskai republikánus szenátor és néhány független nyugati államból való szenátor több demokratával együtt végig fenntartja az ellenzéki álláspontot a tengerészeti programmal szemben, mindazonáltal úgy hiszik, hogy az ellenzék ereje nem elegendő egy hatékony obstrukció lefolytatására. Ellenzékiükkel az

akarják elérni, hogy az egyes típusokban építendő fajok számát redukálják, mert több szenátor nem magának a flottafejlesztésnek az ellensége, hanem csupán az egyes típusokban tervezett építést kívánja módosítani. King utahi demokrata szenátor indítványt terjeszt be, amelyben csupán öt cirkáló építését javasolja. Ezzel a törvényjavaslattal azt a részét akarja megbuktatni, mely három éven belül tizenöt cirkáló felépítését indítványozza.

Ezzel szemben a flottafejlesztés programjának hívei azt állítják, hogy az időhatár mellőzése csupán papíros-tengerészetet teremtene. A program ellenségei viszont azzal érvelnek, hogy a tengerészeti bill a háborúellenes paktum hatását teljesen megsemmisítené.

Viharok Becskerek város közgyűlésén

A független demokraták hevesen támadták a főkapitányhelyettest

Becskerekéről jelentik: Becskerek város képviselőtestülete hétfőn délután a vármegyeháza nagytermében közgyűlést tartott, amely rendkívül izgalmas lefolyása volt. A közgyűlést Rajics Timóthy városi főjegyző nyitotta meg és felolvasta a polgármesteri jelentést, amely az adóügyi vezérigazgatósággal folytatott tárgyalásokról számol be. A közgyűlés ugyanis nemrég határozatot hozott, amely szerint a város csak akkor hajlandó továbbra is beszélni az állami adót, ha érvényben maradnak a régi feltételek. Dr. Sztajics polgármester és dr. Erdélyi Péra képviselőtestületi tagok Beogradba utaztak, ahol felkeresték dr. Letica Dusan államtitkár, adóügyi vezérigazgatót és közölték vele a képviselőtestület határozatát. Letica vezérigazgató azonban ragaszkodott az új feltételekhez.

A polgármesteri jelentés felolvasása után dr. Erdélyi szólalt fel, majd Beslic Nikola radikálpárti indítványozta, hogy a közgyűlés ne hozzon határozatot, hanem utasítsák a pénzügyi bizottságot új javaslat kidolgozására. Hannau János, dr. Ebner Gyula és dr. Matics Misa felszólalása után Beslic Nikola javaslatát fogadták el, amely szerint közölni fogják a pénzügyigazgatósággal, hogy az adó behajtását a város továbbra is elvállalja és az erről szóló közgyűlési határozatot egy hónapon belül átnyújtják.

Égészségtelenek az iskolák

A következő szónok Burgét József magyarpárti volt, aki bejelentette, hogy a felsőmuzslai elemi iskolában két osztályt egyesítettek és ezáltal 135 gyerek szorult egy egészségtelen tanterembe. Hangsúlyozta, hogy ilyen körülmények között a gyerekek nem is tudnak megtanulni szerbül.

— Kérdem a közgyűlést — mondotta Burgét — hogy lehet akkor azt kívánni, hogy a gyermekek, akikkel egy tanító így nem is tud foglalkozni rendesen, elcsajátítsák az államnyelvet.

Dr. Matics Misa: Kérdezze meg Apponyitól! Burgét József: Tiltakozom a közbeszólás ellen. Én itt élek és nem Magyarországon.

Dr. Matics: Ahogy mi megtanultunk magyarul. Burgét ezután folytatta beszédét és javasolta, hogy miután a város évente 17.000 dinárral támogatja ezt az iskolát, ne fizesse továbbra ezt a segélyt, hanem építsen egy másik iskolaépületet és ezt a segélyösszeget az építési költségek törlesztésére fordítsa.

— Én kértém a polgármester urat — mondotta, — hogy menjen Beogradba és mondja meg a közoktatásügyi miniszternek, hogy mi meg akarunk tanulni szerbül, de erre adjanak módot és lehetőséget.

Burgét felszólalása után dr. Matics Misa személyes kérdésben kért szót és kijelentette, hogy nem akarta megsérteni Burgét Józsefet.

Mandrovics Milán tanügyi főinspektor kijelentette, hogy az iskolaépítés kérdésében a képviselőtestület nem illetékes.

Dr. Iszakovics Vojislav független demokrata szerint nemcsak a felsőmuzslai, hanem a többi elemi iskola is rendkívül egészségtelen és csatlakozott Burgét javaslatához. A közgyűlés nem döntött a javaslat fölött.

Panaszok a rendőrség ellen

Ezután dr. Dosen Vojislav interpellálta meg a rendőrfőkapitányt. Beszédében súlyos panaszokat sorolt fel a rendőrség ellen és többek között a következőket mondotta:

— Egy Mojics Joca nevű becskerekai polgárnak egyik fiát egy Pálffy József nevű ember lelőtte. Mojicsot a kórházban Lambrin Branislav rendőrfogalmazó hallgatta ki és a kihallgatás alkalmával rendkívül gorombán viselkedett. Megfenyegette Mojicsot, hogy majd ellátja a baját és ha nem tetszik, menjen panaszra dr. Dosenhez. A szoborleplezés alkalmával es-

nek a Mojicsnak egy másik fiát letartóztatták és amikor a letartóztatott fiú két hölgyrokona felment a rendőrségre érdeklődni, Lambrin rendőrfogalmazó gorombán válaszolt: — Semmi közük hozzá, menjenek panaszra Dosenhez.

A harmadik esetnek Pajevics Voja detektív a szereplője. Tudomásomra jutott, hogy Pajevics, akinek uniformisa miatt egy ízben már panaszt tettem a rendőrfőkapitánynak, azzal fenyegetett meg, hogy leszámol velem. Ez a Pajevics a becskerekai orvosok bankettjén, amelyen dr. Sztajics polgármester is részt vett, botrányt rendezett. A kaszinó egy másik helyiségben, ahol a bankett is volt, revolvert vett elő és lövöldözni kezdett.

Dr. Dosen ezután Makszimovics Nikola helyettes rendőrfőkapitány működésével foglalkozott. Elmondta, hogy Makszimovics a király születése napján auton több tiszt társaságában kiment Banatska-Karadjordjevo-ra és ott a kocsmában lövöldözni kezdett.

Végül még foglalkozott azzal a botrányal, amely a Ninesics-pártiak konferenciáján történt és követelte, hogy a rendőrfőkapitány indíton szigorú vizsgálatot

Dr. Dosen interpellációjára dr. Dimitrijević rendőrfőkapitány válaszolt. Kijelentette, hogy azokról, akiket a felszólaló felsorolt, nem tud semmit.

Kik azok a Mojics fivérek?

— Tény az — mondotta a főkapitány — hogy a kávéházban lövöldöztek és ebben az ügyben folyik is az eljárás. Azt azonban, hogy Makszimovics kapitány mit csinált Karadjordjevon, nem tudom. Amikor tudomást szereztem arról, hogy egy rendőrségi jelentésben az egyik ember neve mellé odairták, hogy „svdva”, az ilyen megkülönböztetéseket a jövőre nézve a legenergikusabban megtiltottam.

A főkapitány végül kijelentette, hogy Makszimovics teljes joggal viseli a főkapitányhelyettesi tisztelet, mert a törvény szerint minden esetben a legidősebb alkapitány helyettesíti a rendőrfőkapitányt.

Az elnöklő főjegyző ezután felszólította Lambrin Branislav rendőrfogalmazót, hogy Dosen Vojislav interpellációjára tegye meg észrevételeit.

A rendőrfogalmazó mindenekelőtt kijelentette, hogy a szóbanforgó Mojics fivérek régi ismerősei a rendőrségnek és közvetlenül a Dosen által idehozott eset előtt zárták le őket lopás miatt.

— Hogy én bárkit is megvertem volna, az nem igaz — mondotta Lambrin fogalmazó. — Ha ezt bizonyítani tudják rólam, akkor forduljanak a bírósághoz. Tényleg mondtam Mojicséknak, hogy menjenek panaszra Dosenhez, de ezt a kijelentést sem abban a formában tettem, ahogy azt Dosen idehozta.

Vihar egy közbeszólás körül

Az elnök ezután Makszimovics Nikola főkapitányhelyettest szólította fel válaszára.

— Uraim... — kezdte beszédét a főkapitányhelyettes. Ebben a pillanatban azonban Radicev Laza független demokrata valamit közbeszólt, mire Makszimovics indulatosan kifakadt:

— Hallgasson, most én beszélek. A főkapitányhelyettesnek ezekre a szavaira elemi erővel tört ki a vihar. A független demokrata képviselők állandóan kiáltottak és Makszimovics eltávolítását követelték. A főkapitányhelyettes csak nagynehezen jutott szóhoz.

— Csakugyan jártam barátaimmal Karadjordjevon, ahhoz azonban, hogy az ottani kávéházban mit mondtam, senkinek semmi köze sincs, mert abban az időben nem voltam szolgálatban. A lövéseket nem én tettem, hanem a tartalékos tisztek.

Racics Lázár szociáldemokrata intézett ezután kérdést a főkapitánynak, hogy a rendőrség közeget

mért nem ellenőrzi az üzletzárási rendelet betartását, mert tudomása szerint a rendeletet az üzlettulajdonosok nem tartják be. Kérdezte, hogy miért engedte meg a főkapitány, hogy új napján nyitva tartassák a kereskedők az üzleteiket, mikor ez a szabályrendeletbe ítközik és törvényellenes.

Dimitrijević főkapitány: Én egyszerű hivatalnok vagyok és teljesítem felettes hatóságaim parancsait. A főispán engedélyezte az üzletek újévi nyitvatartását. Az üzletzárási rendelet betartását pedig ezentul szigorúban ellenőrizzük.

Tóth Ferenc magyarpárti szólalt fel ezután és a következőket mondotta:

— Burgét képviselőtársam az előbb magyar nyelven szólalt fel és én idegeskedést tapasztaltam a beszéde alatt.

— Nem, nem — kiáltották a független demokraták.

— Én is kénytelen vagyok magyarul beszélni — folytatta Tóth — és rosszul esne, ha a magyar beszéd idegességét keltene az önök soraihan, de én nem tudok szerbül. Azt akarom mondani, hogy tíz évvel ezelőtt a magyar imperium idején a városi hirdetőnények magyar, szerb és német nyelven jelentek meg és a dobos is három nyelven mondta el mondanivalóját. Most azonban csak szerb nyelven, noha a városnak érdeke, hogy minden polgár tudja miről van szó.

Racics főjegyző elnök válaszában kijelentette, hogy a jövőben a hirdetések három nyelven fognak megjelenni.

Több felszólalás után áttértek a napirendre, amelyen több kisebb közigazgatási ügy szerepelt.

Uj ügybeosztás szubotica-i törvényszéken

A szubotica-i kerületi törvényszéken Pavlovics István törvényszéki elnök 1929. január elsejétől kezdve a következő új ügybeosztást léptette életbe:

Polgári perek tanácsa: Elnök Pavlovics István törvényszéki elnök, előadó Gyorgyevics Jován, szavazóbíró Hadzsi-Kosztics Koszta, helyettese Gavrics Milán, jegyző Pelikán Iván. A tanács minden szerdán tart tárgyalásokat. **Polgári felelősségi és felelősségi ügyek tanácsa:** Elnök Carevics Vlahó, előadó Radovics Sztretén, szavazóbíró Szubotics Sztrahinja, helyettese Kosztics Jován, jegyző Budák Péter. A tanács minden héten hétfőn, szerdán és szombaton tart tárgyalási napokat.

A szentai és topolai járásbírósgóktól beérkezett polgári felelősségi ügyek tanácsa: Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, előadó dr. Nardini Hrvoje, szavazóbíró Gavrics Milán, jegyző Marszenics Novo. Tárgyalási napok kedd, csütörtök és szombat. Régi magyar felelősségi ügyek tanácsa: Elnök Pavlovics István, előadó dr. Diamant Ernő, szavazóbíró Sztrojanovics Radován, helyettese Hadzsi-Kosztics Koszta, jegyző Pelikán Iván. Tárgyalási nap csütörtök.

I. számú büntetőtanács: Elnök Pavlovics István törvényszéki elnök, szavazóbíró Sztarcsevics Mátó és Hadzsi-Kosztics Koszta, helyettese Taszics Alekszandar, jegyzők Kovacev Sztankó és Dulics Franjo. Tárgyalási napok hétfő, péntek és szombat.

II. számú büntetőtanács: Elnök Latinovics Milán, szavazóbíró dr. Mimics Jakov és Kosztics Jován, helyettes Gyorgyevics Jován, jegyző Vukcevic Márkó. Tárgyalási napok kedd és csütörtök. Felelősségi büntetőtanács: Elnök Latinovics Milán, referens dr. Mimics Jakov, szavazóbíró Kosztics Jován, helyettes Gyorgyevics Jován, jegyző Vukcevic Márkó. Tárgyalási nap hétfő. Vádtanács: Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, referens Gavrics Milán, szavazóbíró Carevics Vlahó, helyettes Szubotics Sztrahinja, jegyző Putnik Milán. Tárgyalási napokat a szükség szerint állapítják meg.

Csőbírósgó: Elnök Pavlovics István, referens Sztarcsevics Mátó, szavazóbíró Carevics Vlahó, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba. **Fegyelmi tanács** (sorsolás szerint): Elnök Pavlovics István, elnökhelyettes Vasziljevics Ljuba dr., referens Gyorgyevics Jován, helyettes Taszics Alekszandar, szavazóbíró Sztarcsevics Mátó, helyettes Carevics Vlahó. A tárgyalási napokat a szükséghez képest állapítják meg.

Közjegyzői tanács (sorsolás szerint): Elnök Pavlovics István, helyettes Vasziljevics Ljuba dr., referens Radovics Sztretén, szavazóbíró Gavrics Milán, helyettes dr. Mimics Jakov. A tárgyalási napokat a szükséghez képest állapítják meg.

Sajtótanács: Elnök Sztarcsevics Mátó, referens Kosztics Jován, szavazóbíró Taszics Alekszandar, helyettes Gavrics Milán. Tárgyalási nap kedd.

Vizsgálóbíró: Sztrojanovics Radován, helyettese Taszics Alekszandar.

Az egyéb tanácsok, valamint az egyes bírák beosztásánál nem történt változás az október közepén megállapított ügyrendben.

Legjobb hirdetési orgánium a „BÁCSMEGYEI NAPLÓ”

A bajmoki Névtelen

Zsarolás helyett ajándékot küldött a névtelen levélíró

Egész különös eset történt most Bajmokon. A dolgot névtelen levelekkel kezdődött épúgy, ahogy száz és száz hasonló esetben kezdődni szokott, de végül olyan fordulatot vett, amelyre eddig aligha van példa a névtelen levelek krónikájában.

Egy tekintélyes bajmoki polgárt már hónapok óta névtelen levelekkel zaklat egy ismeretlen levélíró. A levelek, mint az ilyen esetekben szokásos, a címzett családi életével foglalkoztak és a »Névtelen« mindenféle rágalmat írt leveleiben.

Révész Ottó, akinek a névtelen levelek szóltak egyre várta, hogy mikor fog a levélíró előállni tulajdonképeni céljával, ami — véleménye szerint — nem lehetett más, mint zsarolás és ebben az esetben a leveleket átadta volna a rendőrségnek a nyomozás megindítása végett. Most történt azonban a váratlan fordulat. Ismét névtelen levél érkezett Révész Ottónak és a levélíró ezúttal sem kért semmit, sőt küldött: *Ezer dírt küldött* a levélben Révésznek, még pedig olyan indoklással, amely nem hozható nyilvánosságra.

Révész nem kívánta megtartani az ismeretlen adakozó pénzét és nyílt levelet intézett a *Bácsme gyei Naplóban* a névtelen levélíróhoz, akit felhívott, hogy jelentkezék pénzéért, vagy jelölje ki, hogy milyen célra fordítsa az összeget. A felhívás után ismét jelentkezett a névtelen levélíró, de ez alkalommal sem nevezte meg magát és a pénz hova fordításáról sem intézkedett. Révész Ottó erre beküldötte a pénzt a Bácsme gyei Napló szerkesztőségének azzal, hogy juttassuk a szubotical zsló kórháznak, mint a névtelen levélíró adományát.

A felhívásnak eleget tettünk és így a bajmoki titokzatos Névtelen pénze egy nemes emberbaráti intézménynek jutott.

Szombor város

három bankban helyezi el pénzét

A város közgyűlése

Szomborból jelentik: Szombor város képviselőtestülete hétfőn délelőtt *Makszimovics* Szteván polgármester elnöksége alatt ülést tartott. A közgyűlésen az alkalommal résztvettek már az új tisztviselők, *Rádlics* Toma dr. városi főügyész és dr. *Rádlics* Milán főjegyző is. Napirend előtt a polgármester kérte, hogy a képviselőtestület ne kívánja az évi jelentés felolvasását, mert azt minden képviselő nyomtatásban megkapta. Ezután megkezdődött a vita a polgármesteri jelentés felett, amely a déli órákig elhúzódott.

Az első szónok *Beretics* Miklós munkáspárti volt, aki kifogásolta, hogy a jelentés nem emlékezik meg a régi magyar tisztviselők nyugdíjáról. Kéri, hogy az iskolákban, amelyekbe tanyai gyerekek járnak, a télen népkonyhákat állítsanak fel, hogy a gyermekek délben meleg ételt kaphassanak. Kéri továbbá, hogy a város építessen munkásházakat, mert a munkások ma tömeglakásokban kénytelenek élni. *Klapec* szocialista, *Székely* munkáspárti, *Kelics* földmivesszociális és *Csövics* magánhivatalnok felszólalása után dr. *Vukovics* Gergely, a Radics-párt vezére, szólalt fel, aki kifogásolta, hogy a városi tanács *Rádlics István temetésén* napján nem tüzetelt ki gyászlobogót a városházra és megengedte, hogy aznap este a zenekarok játszanak a kövériházban és más nyilvános helyeken. Követelte, hogy olyan iskolákban, ahol a tanulók többsége római katolikus, a tanító is legyen és ahol a tanulók zöme magyar, vagy német, a tanító is magyar vagy német nemzetiségű legyen.

Konyovics Iván Páscis-párti kifogásolta, hogy a jelentésből nem tűnik ki, hogy milyen előrehaladás történt Szombor város életében az elmúlt esztendőben. Kérdést intéz, hogy a szerb egyházközség ingatlan vagyonát, amit a város az iskolák részére lefoglalt, miért nem adták vissza az egyházközségnek. A többség nevében *Beljanszki* Steván földmivesszociális és dr. *Rádlics* Szilvia nemzetgyűlési képviselő védte a polgármesteri jelentést, majd a felszólalásokra részletes választ adott a polgármester, ami után a képviselőtestület egyhangulag elfogadta az évi jelentést.

Felolvasták a főispán átiratát *Lalosevics* Szteván dr. rendőrfőkapitányra történt kinevezéséről. Ebben az ügyben *Veszelnovics* Milorád dr. demokrata szólalt fel, üdvözölte a főkapitányt és kijelentette, hogy a főkapitány személye, tíz éves közigazgatási múltja garancia a rend- és közbiztonság fenntartására.

A városi közgyűlés egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy a városi utakat a tartomány hatáskörébe utalják. A közgyűlést ezután felfüggesztették és folytatását délután két órára halasztották.

A délutáni ülésen öt tagot választottak a közigazgatási bizottságba. A megválasztott tagok: dr. *Veszelnovics* Milorád, dr. *Masirevics* Mihály, dr. *Ceizl* Lajos, *Sztrilics* Zsiga és *Beljanszki* István. Hosszabb vita után elfogadták ezután a városi tanács javaslatát a város pénzének elhelyezéséről, amely szerint a város vagyonát az Opsta Privredna Bankban, a Ju-

goszláv bankban és a Szerb bankban fogják tőkésíteni. A pénzügyi bizottságba dr. *Mafer* Jenőt, *Mérő* Ignácot, *Gyakovacs*ki Szvetislávot, *Bosnyák* Ivánt és *Beljanszki* Stevánt választották be. A szűnügyi bizottság elnöke *Veszelnovics* Milorád, tagjai dr. *Panics*

Szvetozár és *Vukadinovics* Milán lettek.

Végül a városi közgyűlés március elsőjéig indemnitást szavazott meg a városi tanácsnak. Eszerint a tanács az új év első két hónapjában az 1928. évi költségvetés szerint működhet.

Hanau asszony súlyos leleplezése a Le Journalról

Kinél van a Le Journal nevében felvett egymillió frank?

Párisból jelentik: A *Gazette du Franc* pénzügyi botrányában egymást kergetik a szenzációk. *Hanau* Márta veszedelmes ellenfeleinek bizonyul leleplezőivel szemben és nem adja meg magát egykönnyen. Vasárnap nagy bosszúságot okoztak neki a párisi lapok, különösen a *Le Journal* és ingerült hangon mondta védőjének, hogy valahogy véget kell vetni a rágalomhadjáratnak, mert

nem igaz, hogy ő kinált a párisi *Le Journal* igazgatójának egymillió frankot hallgatási díj fejében,

hanem megfordítva történt. *Muthon* kiadóhivatali igazgató a *Le Journal* helyiségében többször fogadta *Hamard* kereskedelmi ügynököt, akivel arról tárgyalt, hogy

miképpen lehetne véget vetni a *Gazette du France* ellen megindított sajtóhadjáratnak s

mennyit fizetne ezért a tröszt.

Hanau Márta üzleti könyveiből bebizonyította *Torrés* ügyvédnek, hogy

a pénztári kimutatás alapján *Hamard* ügynök a *Gazette du Franc*-tól két ízben egyenként 500.000 frankot vett fel a *Journal* részére, illetve *Muthon* kiadóhivatali igazgató számára.

Torrés ügyvéd az új adatokkal mindjárt a vizsgálóbíróhoz sietett, mire megkezdődtek az újabb kihallgatások. Elsősorban *Hamard* kereskedelmi ügynököt hallgatta ki a vizsgálóbíró és

ez a vallatás *Hamard* letartóztatásával végződött, mert bizonyították látszik, hogy felvette *Hanau* Márta asszonytól az egymillió frankot

Muthon igazgató számára, de megtartotta magának. *Hamard* tagad, de alaposnak látszik a gyanu, hogy ezt az egy milliót *Hamard* elsikkasztotta.

Nem találják Fachot államügyész merénylőjének büntársait

Egy elzászi autonomista lap szerkesztője nyomtalanul eltűnt

Párisból jelentik: A *Fachot* államügyész ellen elkövetett merénylet ügyében a rendőrség változatlan eréllyel folytatja a nyomozást. Minden jel arra vall, hogy *George Benoit* az államügyész merénylőjének büntársai vannak. A strassburgi pályaudvar egyik levezéskönyvében egy levelet találtak, amelyet a *Volksstimme* című autonomista lap szerkesztője, *Thomas* intézett *Benoithoz*. Ennek a nyomozás nagy fontosságot tulajdonít és bizonyosra veszik, hogy az autonomista lap szerkesztője összeköttetésben állt a merény-

lővel és előre tudott a készülő merényletről. A *Volksstimme* szerkesztőjének szerepét még gyanúsabbá teszi az a körülmény, hogy néhány nappal ezelőtt nyomtalanul eltűnt. A rendőrség most keresi.

Elzászban még mindig napirenden vannak a házkutatások az autonomista politikusok lakásán és a lapok szerkesztőségében, ezek a házkutatások azonban eddig nem tudtak semmiéle eredményt produkálni és így valószínű, hogy *George Benoit* egyedül fog felteni tetteért a bíróság előtt.

Lemondatták a korelnököt az országos ujságíróegyesület közgyűlésén

A viharos gyűlésen a sajtótörvény haladéktalan revízióját követelték

Ljubljanából jelentik: Az országos ujságíróegyesület vasárnap délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Ljubljanában. A közgyűlés megtartására azért volt szükség, mert a legutóbb Bródóban megtartott kongresszus során az egyesület egész vezetősége lemondott és azóta az egyesületi delegátusai közül alakult ideiglenes intézőbizottság vezette az ujságíróegyesület központi ügyeit. A közgyűlés, amelyet vasárnap délelőtt tízenegy órákor tartottak meg a város háza dísztermében, *viharos letolydsu* volt.

Smodelj Ferenc nemzetgyűlési képviselő, az ideiglenes vezetőség elnöke nyitotta meg a közgyűlést és beszámolt a vezetőség működéséről. *Smodelj* javaslatára a közgyűlés korelnököt választott dr. *Supilo* Djidó volt miniszter személyében.

Dr. *Eratic* Bogoljub zagrebi ujságíró beszédében a hatóságok sajtóellenes magatartása miatt jelentett be tiltakozást. A felszólalót *Supilo* korelnök több ízben félbeszakította és felszólította, hogy maradjon a tárgyalón.

A korelnök eljárása nagy konsternációt keltett és dr. *Bratic* kijelentette, hogy ha itt sem lehet szóval tenni az ujságírói kar sérelméért, akkor egyáltalán nem kíván többet mondani. A szónoknak erre a kijelentésére még nagyobb vihar támadt és *Bornemissza* Fedor zagrebi ujságíró bizalmatlansági indítványt tett a korelnök ellen. Az indítványt a közgyűlés elfogadta, mire *Supilo* elhagyta az elnöki emelvényt. Elnökké ezután *Smodelj* választották meg, akinek elnöksége alatt dr. *Bratic* folytatta beszédét, amelynek végén a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

1. A jelenleg érvényben levő sajtótörvény egyike a legreakciósabbaknak, a demokratikus országokban érvényben levő sajtótörvények közül.

2. Ezt a reakciós szellemű sajtótörvényt nemcsak hogy teljes szigorral, betűszerint végrehajtják, hanem annak egyes rendelkezéseit a sajtó kárára ki is használják.

3. Az állami hatóságok annyira önkényesen értelmezik a törvényt, hogy ma már azt sem lehet tudni, hogy voltaképpen mit szabad megírni és mit nem,

4. Egyes rendőrhatalóságok sajtótermékeket minden indoklás nélkül elkoboznak.

5. Az elkobzások rendszerint az államvédelmi törvény alapján történnek és így még azt is lehetlenné teszik, hogy az intézkedés ellen a bíróságoknál lehessen jogorvoslást keresni.

6. Egyes rendőrhatalóságok olyan lapokat is elkoboznak, amelyeket az illetékes hatóságok a sajtótörvény alapján nem találtak elkobozhatóknak.

7. Egyes postahivatalok a feloldás után sem továbbítják a lefoglalt lap példányokat.

8. A sajtótörvény rendelkezéseit nem alkalmazzák egyetlen mértékben. Megtörténik, hogy ugyanazért a közleményért az egyik lapot elkobozzák, a másikat nem.

A határozati javaslat ezután így folytatódik:

»A közgyűlés ezeken kívül megállapítja, hogy az egyes hatóságok még a törvény rendelkezéseinek tulmónen is megnehezítik a sajtó működését. A sajtó utján elkövetett cselekmények miatt ujságírókat bezárnak, holott a sajtótörvény szerint mindaddig, míg jogerős ítélet nincs, egyetlen ujságíró sem lehet szabadságától megfosztani.«

Követeli végül a határozati javaslat, hogy ugy a sajtótörvényt, mint az ujságírókról szóló jelenleg érvényben levő rendeletet haladéktalanul módosítsák és hogy azokat a hatósági közegeket, akik a sajtótörvény rendelkezéseivel visszaélnék, szigorúan büntessék meg.

A közgyűlés *Smodelj* elnök indítványára nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, majd több óras vita után megalkották az új alapszabályokat, amelyek egészen új alapokra helyezik az ujságíróegyesületek működését. Az alapszabályok szerint az egyes szekcióknak teljes autonómiát biztosítanak és nem szekciók, hanem egyesület cím alatt fognak működni. A központi ügyek vitelére meg fogják alakítani a *Jugoszláv Ujságíróegyesületek Szövetségét*, amelynek élén az egyes egyesületek delegátusai közül alakult vezetőség fog állni, *Smodelj* jelenlegi elnökkel az élén.

Konfliktus Kína és Szovjetország között

Kínai rendőrök megfosztották állásától a kínai vasutársaság központjának orosz állomásfőnökét

Mcszkvából jelentik: Néhány nappal ezelőtt a kínai hatóságok jogtalanul lefoglalták és átkutatták egy orosz hajót, ami ellen a szovjetkormány erőiesen tiltakozott. Nankingban most ennél is nagyobb jogsérelem esett a szovjetállam szuverenitásán. Karbinban kínai rendőrök megszállták a kínai

vasutársaság központját, amelynek egy régebbi szerződés alapján vegyes kínai-orosz igazgatósága van és megfosztották állásától az orosz állomásfőnököt,

akinek hatásköre Kurdisztánra terjedt ki. Az orosz külügyi népbiztosság diplomáciai uton tiltakozott a kínai nemzeti kormánytól a jogsérelem miatt.

Doumergue nem engedte megbuktatni Poincarét

Az Emberi Jogok Ligája akciót kezdett a francia fasizmus veszedelmének leküzdésére

Párisból jelentik: A hajsza, amelyet a reakciós pártok és sajtójuk a képviselők fizetésjavitása alkalmából és a *Gazette du Franc* botránny miatt a parlamentáris ellen megindított, ellenmozgalmat váltott ki az Emberi Jogok Ligája részéről, amely erőies akciókat kezdett a fasizmus fenyegető veszedelmének elhárítására.

A liga nyílt felhívást intézett a parlamenthez és a kormányhoz, hogy vessen gátat a köztársasággal ellenséges hajszának, a baloldali sajtó pedig felhívásokat bocsát ki, hogy

tömrőljenek a köztársasági érzelmi pártok, tartsanak országos népgyűléseket és pellengérez zék ki a fasiztát titkos üzelmeit.

A lappangó kormányválság megszűntnek tekinthető és szinte máról-holnapra minden megváltozott, ami nyilván arra vezethető vissza, hogy — a *Populaire* szerint —

Doumergue köztársasági elnök erőiesen állást foglalt a Poincaré-kabinet lemondása ellen.

Nyíltan megmondta Doumergue, hogy Poincarénak legalább is addig kell maradnia, míg a jóvátételi fizetések végleges szabályozását és a szövetségközi háborús tartozások rendezését végre nem hajlítta. Poincaré miniszterelnök a parlament folyosóján a leghatározottabban megcáfolta a közeli lemondásáról terjesztett híreket.

A kamara szombaton egész éjjel ülésezett, hogy

teszt alá hozza a költségvetést. Az ülés vasárnap reggel három óráig tartott s ugyanakkor párhuzamosan a szenátus is ülésezett. A kamara végleg megszavazta a költségvetést.

A pénzügyminiszterium épületében Poincaré a kormány tagjaival minisztertanácsot tartott délután. Poincaré beszámolt a politikai helyzetről és kijelentette, hogy az új kormány alakulásának az volt a terve, hogy a költségvetést minél előbb elfogadtassa. Ez rendes időben meg is történt.

a kormány így elérte célját és ezért Poincaré köteletségének tartja, hogy a köztársasági elnöknek benyújtsa lemondását.

A miniszterelnök kijelentése élénk vitára adott alkalmat. A kormány tagjai hangsúlyozták, hogy a kormány még számos bel- és külpolitikai fontos feladat megoldására vár és

Poincaré személyes közreműködése okvetlenül szükséges. Végre is minisztertanácsai rábeszélésére Poincaré előlított lemondási szándékától.

Elhatározta a minisztertanács azt is, hogy a kamara összeülése után körülbelül január 18-ikán betérjesztje a kormány általános programjának vázlatát és alkalmat ad a kamarának az állásfoglalásra.

Politikai körökben az az általános vélemény alakult ki, hogy ezzel a kormányválságot a kamara összeülései elodázták, de ez semmiesetre nem tekinthető megoldásnak.

várakozás ellenére nem is sikerülne, a Dawes-terv keretében megkötött és 1935-ön messze túlterjedő egyezménynek hatékonysága teljesen elegendő arra, hogy a 431. fejezet lojális értelmezésével az összes előfeltételeket teljesítetteknek tekintsék. Stresemann ezután rámutat arra a nyilatkozatra, amelyet 1919 június tizenhatodikán a német területek megszállására vonatkozólag Wilson, Clemenceau és Lloyd George aláírtak és amely kijelenti, hogy

ha Németország 1935 előtt jóakarátának bizonyítékát nyújtja és kielégítő garanciákat ad a szerződésekből reá származó köteleességek teljesítésére, az érdekelte szövetséges hatalmak készek arra, hogy megegyezzenek a megszállási periódus korábbi befejezésére vonatkozólag.

Feljogosítva érezzük magunkat — mondotta Stresemann — hogy felállítsuk azt a kérdést, el akarják-e tölünk vitálni azt, hogy Németország jóakarátának bizonyosságát adta és ennek a nyilatkozatnak értelmében kielégítő garanciát nyújtott.

Stresemann ezekkel a szavakkal zárta fejtegetését.

— Mindezek után jogosan elvárom, hogy jogi argumentumaink végre is maradnak hatás nélkül és ezek az argumentumok a kevésbé erős politikai és erkölcsi érdekekkel együtt arra fognak vezetni, hogy a német terület megszállását, a világháború utolsó katonai csőkevényét véglegesen kiküszöböljük.

Nyul helyett embert lőtt egy topolai vadász

Egyhavi fogházra ítélték a szerencsétlenség okozóját

A szubotocai törvényszéken hétfőn tárgyalta Pavlovics István törvényszéki elnök Dognár Ferenc topolai földműves bűnügyet, aki szándékos emberölés büntetével volt vádolva. A vádirat szerint Dognár 1925 december nyolcadikán körvadászat alkalmával Kis Péter Imrét vadászfegyverrel megsebesítette és a szerencsétlen ember aznap este belehalt sérüléseibe.

A főügyelő az elnököt dr. Mátics Aleksander államügyész képviselte, míg a vádlottat dr. Kalindr Elemér ügyvéd védte. A vádlott nem ismerte el bűnösségét és előadta, hogy a kérdéses napon körülbelül tizenketten két szánkkal elindultak Topola határába körvadászatra. Leszálltak a szánokról és mindenki elfoglalta a maga kijelölt helyét a körben. Tőle jobbra mintegy száz méternyire az elhalt Kis Imre állott, aki egyszerre megszólalt:

— Vigyázz jön a nyul!

Ebben a pillanatban előugrott a nyul és igyekezett átiramodni a területen.

— En rálöttem a nyulra — mondotta a vádlott — de nem találtam el. Kis erre így szólt hozzám: »hátha ütlek, amiért nem lőtted le a nyulat.« A vadász befeljeztével összejötteünk mindnyájan a két szánkó mellett, hogy megebédeljünk. Nekem a puskám a vállamon volt, amikor odajött hozzám Kis Imre Péter és felémelte a kezét, hogy ráműssön. En persze tréfának vettem az egészet, hátráltam, de ahogy Kis Imre megérintett a puská szija lecsuszott a vállamról és megfogta a puskát és ahogy folyton hátráltam, magam előtt lóháztam a puskám, hogy ezzel megakadályozzam Kis Pétert abban, hogy a közelemben jusson. A puská töltve volt és ahogy hadonásztam vele, a bőrkabátom zsebébe akadt a puská ravasza és a puská elsült. A töltés Kis Imre Péterbe hatolt.

Az elnök: Ezt megelőzőleg volt maguk között szóváltás?

A vádlott: Egyáltalában nem. Jó barátok voltunk és én az egészet tréfának vettem. Amikor felém jött, hogy megüssön, nevettem és én is nevettem. Mondtam is neki, hogy ne vicceljen. A fegyverem egészen véletlenül sült el.

Az elnök: Ugy tudom, hogy vadászatoknál, amikor befejeződik a hajtás, minden puskás embernek ki kell venni a puskából a töltést. Ez szigorú szabály, miért nem tartotta ezt be, hiszen már vége volt a vadászatnak?

A vádlott beismerte, hogy tudomása van erről a szabályról és úgy is kellett volna tennie. A bíróság ezután hat tanút hallgatott ki köztük Kis Imre Józsefet az elhalt fivérét, Siska Mihályt, Bacsó Istvánt, akik résztvettek a vadászatban. Az ő véleményük szerint is véletlenségből történt a lövés. Januskó János hajtó őhat lépésnyire állt a két embertől és látta, hogy az elhalt boksolni akarta a vádlottat, aki a puskájával előtte hadonászott. Kis Péter Pál azt mondotta, hogy amikor fivére látta, hogy a vádlott a kezében tartja a puskát, így szólt:

— Ne tartsd felém a puskát, csak nem akarsz megölni.

En mind a ketten megálltak, egymásra néztek egy darabig, majd a vádlott így szólt Kis Péter Imréhez:

— Ne jöjj felém, mert lövök. Az elnök kérdésére kijelentette a tanu, hogy civódás nem volt közöttük. Ezután dr. Mátics Aleksander államügyész megtartotta vádbeszédét, amelyben fenntartotta a vádat.

Stresemann újévi nyilatkozatában Németország jogalapját hangoztatja Németországnak szerződés szerű joga van a kiűrités követelésére

Berlinből jelentik: Stresemann dr. külügyminiszter a *Baltimore Sun* munkatársával az új év alkalmából hosszabb beszélgetést folytatott a rajnai terület kiűritésének kérdéséről. Stresemann abból a tényből indult ki, hogy a világ közvéleménye gyakran barátságtalanul áll azzal a ténnyel szemben, hogy a birodalmi kormány jogi álláspontját túlerősen hangsúlyozza. Erre vonatkozólag a külügyminiszter a következőket mondta:

— Egy ilyen életbevágó fontosságú kérdésben nem szoríthatjuk egyszerűen háttérbe azt a tényt, hogy

a versaillesi szerződés a német kormányt meggyőződése szerint jól megalapozott jogigényt nyújt a kiűrités követelésére.

Nem szabtilis jogi dedukciókról van itt szó, hanem a versaillesi szerződés egy rövid, de annál fontosabb határozománnyának észszerű és lojális kifejtéséről. Ennek a szerződésnek 431. fejezete kimondja, hogy

a megszálló csapatokat azonnal ki kell vonni a rajnai területéről, ha Németország a tizenöt évre megszabott szerződés szerű megszállási határidő előtt eleget tesz lefejezési kötelezettségének.

Stresemann ezután megállapítja, hogy Németország lefejezését a régebbi szövetséges hatalmak irányadó köré befejeztnek ismerték el, már pedig ez alkotta a német szerződési kötelezettségek első csoportját. Ezután különösebb hangsúlyozással tért át a mértékadó angol részről hangoztatott állításra, hogy a 431. fejezet teljesítése csak akkor képzelhető el, ha Németország az egész reparációs adósságát maradék nélkül kifizette volna. Ez a felogás — folytatta Stresemann — a szó szerint idézett szöveggel ellentétben áll, mert ebben nem arról az esetről van szó, hogy Németország összes kötelezettségeit teljesítette, hanem arról, az esetről, hogy ezeket a kötelezettségeket teljesíti. Lehetetlenség, hogy a rajnai terület időelőtti kiűritését az egész német reparációs adósság effektív kifizetésétől

teszik függővé. Tényleg senki sem gondolt arra a lehetőségre, hogy Németországnak módjában lesz a reá kivetett reparációkat 1935 előtt megfizetni, mert hiszen a versaillesi szerződés maga is kifejezetten a törlesztésre vonatkozólag harminc éves határidőből indul

Amerika szakértője a jóvátételi bizottságban

valószínűleg Owen Young lesz, akinek tevékeny része volt a Dawes-egyezmény létrehozásában is

ki. Stresemann ezután kijelentette, reméli, hogy a tervezett új szakértői bizottság létesítése a reparációs kérdés végleges és teljes szabályozására vezet. Ha ez

Az elhalt özvegy bejelentette, hogy százezer dinár kár-
érintést kér. Dr. Kalindr Elemér védő az elhangzott ta-
nuvallomásokról bizonyítottan látja, hogy tréfából
történt a szerencsétlenség esete forog fenn. Fel-
mentést kért, amennyiben azonban a bíróság bűnösnek
találná a vádlottat, kérte az enyhítő körülmények fi-
gyelembe vételét. A bíróság ezután meghozta az íté-
letet a vádlottat bűnösnek mondván ki-
gondatlanságból okozott emberölés vétségében és az
enyhítőszaksz figyelmebe vételével egy havi foghá-
zra ítélte. Az ügyész szigorítás miatt a védő a bűnös-
ség kimondása miatt felebbezett.

A leleplezett India

— A mesecsizg igazi képe —

Utókorokban, regényekben és újabb filmekben
India csodaszépség. Büvölő fakirok, varázsló yoghik,
fehér elefántokon drágakövekkel csillogó maharadszák,
hűbajos női szépségek, titokzatos hatalmak, rejtett kí-
ncsek, lángoló szenvedélyek, tudós bölcsök hazája,
amelynek misztikus hátterében a dzsungel sötétlik stí-
lusos díszletnek. Irók és költők csapongó fantáziájából
ismeri Európa Indiát. Egy amerikai szociológus — nő:
Catherine Mayo — az első, aki józan szemmel nézte
és látta Indiát és „Mother India” című könyvében hű-
yös tárgyilagossággal írta meg, hogy mit talál az az
ember Indiában, aki emancipálja magát az irodalmi ha-
gyományok befolyása alól. Könyvének nagy sikere
volt Amerikában és most német fordításban jelent meg.
Aki olvassa ezt a könyvet, egy illúzióval szegényebb
lesz. A szociális hígléna kutató szem meglátta a re-
gényes stílusosság hazug leple mögött az elszomorító
valóságot és kérelmetlenül nyíltsággal tárja azt fel.
Hajmeresztő képet fest a csodaszépségről és nyomorú-
táiról. A tudományos őszinteséggel megírt könyv
legtöbb fejezete napilap hasábjain nem bírja el a nyom-
dafestéket, egyszerűen reprodukálhatatlan. Az egész-
ségügyi viszonyokra, a családi és erkölcsi állapotokra
jellemzők az alábbi szemelvények.

Jöttem a Gangesz partjairól

Egy ismerős brahmincsalád vezetésével meglát-
gatta a kalkuttai Kali-templomot. A templom aljában
— írja — sekély, zavaros patak folyik. Kísérőm ma-
gyarázza, hogy ez a Gangesz torkolati elágazásának
egyik legrégibb medre és ezért gyógyítóerőt tulajdoni-
tanak neki. Több százezer beieig jön ide évente, hogy
gyógyulást keressen, azonkívül rengeteg zarándok is,
akik kéri akar valamit az istennőtől. Ezek mind előbb
itt megfürdők, hogy büneiktől megtisztuljanak. A kis
patak tele van fürdőző beteggel. Ha lemosták magukat,
hisznek a förtelmes vízből. A papok az áldozatra szánt
áldozatokat is ebben a vízben a betegek között mossák
meg. Mások korszokban viszik a szent vizet, hogy az
istennő és az őt szolgáló papok lábait mossák meg
völe. A templom falában nyílás van, amelyből időnkint
piszkos víz csurog ki. A hívők ilyenkor odarohan-
nak és megisszák a kifolyó vizet.

— Ez a víz — mondta vezetőm — szent Gange-
szunk vize, amely még szentebb lett azzal, hogy Kali-
nak és papjainak lábait mosta. Különböző kórházak szor-
típusos lán ellen. A súlyos betegek fürdés után itt is-
szák a vizet. Ágyban fekvőknek a barátai viszik el.
A vezető elmondta, hogy Kali istennő tisztelete na-
gyon elterjedt Indiában és hívei között igen sok mű-
velt, magas állami méltóságokat betöltő személyiség
is van.

Az író még leírja, hogy a templom földjét rotha-
dó áldozati anyagok és emberi ürülék horitják. A
szent víz ezen a rétegen szivárog át a nyílás felé...

Minden bajok kuforrása

India testi és szellemi nyomorát, a betegségeket,
a tudatlanságot, a politikai éretlenséget, a tehetet-
lenséget a nép nemi életmódjából következteti.

A hindu leány nemi érettsége után pontosan kilenc
hónap múlva lesz anyává, vagyis a kilencedik és tizenötödik
életéve között. Az utóbbi korhatár rit-
kább, mint az előbbi véglet. A férje ha első ízben nő-
sül, alig idősebb nála, ha pedig özvegy, akkor ötven
évnél öregebb. Tehát vagy éretlen, vagy kimerült. A
gyermeket, ha életben marad — legtöbb esetben an-
golkóros vagy venerikusan inficiált — teljesen tudat-
lan, a legprimítívabb babonák tiszteletében nevelke-
dett gyermekanyja gondozza.

„A hint az ország nagy részében, ha vonzó kül-
sejű, felnőtt férfiak ösztönének a kielégítésére ad-
ják oda, vagy keffiuhi minőségben templomi szolgálta-
ra osztják be. Ebben semmi rosszat nem látnak, min-
den apa büszke arra, ha fia ilyen karriert csinál.”

„A gyermekházasságok legborzasztóbb esemé-
nye, amikor az anya világra hozza gyermekét. A hindu
vallási törvények szerint a szülőnő tisztátalan
és bemooskol mindenkit és mindent, akihez vagy ami-
hez ér. Ezért a szülésznő a legalacsonyabb rendű
söpredékből kerülnek ki, félig vak, nyomorék, beteg
vénaasszonyok. Ezek a förtelmes banyák az indiai
asszonyok segítői életük legnehezebb óráiban.”

A szülőnő, ha anyasága órája elérkezik, a ház
legsötétebb zugába húlik és a tehéntrágyával horított
földön fekszik. Újabb már használaton kívül helye-
zett régi ágyba is lehet fektetni, de azt nem szabad

többé a lakásba bevinni, mert az ágy is tisztátalanná
lett. A bábaasszony, ha elhívják, leveti jó ruháját és
legócskább rongyait veszi fel, amelyeket csak erre a
„tisztátalan” célra használ és amely persze szülésznői
prakszjának valamennyi nyomát és betegségét ma-
gán hordja.

Ha abban a kamrában, ahol a szülőnő fekszik,
ablak vagy más nyílás van, azt gondosan betömik
szalmával vagy rongyokkal, mert a trissz levegő ár-
talmas — lázt okoz.

„A bába — dhai — a szülőnőt arccal a fal felé
fektetli, hogy ártó levegő ne érje, azután olajmécsest
gyújt és a szülőnő közvetlen közelében egy vastábas-
ban tüzet rak szénmel. Az égő szén és az olaj türe-
hellen büzzel töltik meg a kamrát. Amikor az első
ilyen dhaii fűgeltől hennszőrű koszos hajával, testé-
ről cafatokban lefőgő szennyes rongyaival, piszkos
karmaival, gyulladt szemével munkában láttam —
megértettem Indiát.”

A szülésznői segély egyes fázisait nem lehet itt
reprodukálni...

A szociális élet, az erkölcsök és szokások évek
hosszu során át való megfigyelése után, statisztikai
adatok szorgalmas gyűjtése alapján az író az az
ítéletet állítja fel, hogy a hindu faj szemmel látható de-
generálódásának egyedül oka a vallás és annak pa-
rancsai, amelyek a nemiséget a gyermeki kor és az
élet központjába állítják, a nőt szolgaságban tartják
és az egész népet hazugságra nevelik. Megemlékezik
a hindu politikusok vádjairól is, amelyek szerint az
indiai nyomorúság okozója az angol uralom. Nem ta-
gadja, hogy az angol kormányzat nem igyekezett a
bajokat orvosolni, de azoknak eredete messzebbre, ré-
gi korokba nyul vissza. Nyugati fogalmak szerint
a hinduknak már régen ki kellett volna pusztulniuk
önnyilkos életmódjuk miatt. Amerikai orvosok szak-
véleménye szerint ez azért nem következett be, mert
a higitott szennyeztek állandó használata bizonyos
fokig immunissá tette őket. De valamennyi hindu élő
állatkertje a hőparazitáknak, amelyek szervezetüket
gyengítik. Mihelyt valami ragályos betegség tör ki,
rakásra hullnak, mint a legyek, mert nincs ellenálló
erejük. „A hinduk vegetálása ma még tisztára az al-
kalmazkodás kérdése. Anglia abban hibázott, hogy
védelmébe vette a hindukat, akik pedig higiénikus ve-
szedelmel vettenek az egész világra. Ha Anglia nem
védte volna őket, az északi erőteljes népek már rég
kiirtották volna ezt az amugyis halálra ítélt fajtat.”

Ezzel a könyörtelen halálos ítélettel végződik ez a
komoly könyv, amely rávilágít az indiai sötétségre. A
bübajos arcról lemosta a költészet szépítő kozmeti-
káját és amit látunk, ijesztő, rémes halálfej.

(V)

Pravoszláv karácsony után tárgyalják Racics Punisa bűnügyét

Előre megfontolt gyilkosságról szól
a vádirat

Beogradból jelentik: Milutinovic Cveta begradi
vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot Racics Punisa
bűnügyében és az iratokat hétfőn átadta a bíróságnak.

A vádirat Racics Punisát előre megfontolt gyilkos-
sággal, Jovanovic Lunet és Popovic Tomát előre
megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosságban való
bűnrészességgel vádolja.

A bíróság vádatanácsa két-három napon belül dön-
teni fog a vádirat ügyében. Ezekután valószínűleg
tartják, hogy a pravoszláv karácsony után sor kerül
a szenzációs bűnügy tárgyalására.

Bekormozott arcu rablók támadása Budapesten

Budapestről jelentik: Hangos segélykiáltásokra
lettek figyelmesek vasárnap éjjel tizenegy óra felé a
Sashalom lakói. A kiáltások a Toldy Ferenc-uccából
hallatszottak, ahol egy villa kertjében megtalálták
Krisik Pál gyógyszerész feleségét, aki az összegyűlt
járókelőknek valóságos rémtörténetet adott elő.

Elmondotta, hogy férjét, aki vasárnap inspeksiós
volt, elkísérte a patikába és onnan egyedül jött ha-
za. Kilenc óra felé ért a Sashalom levő villájukba. Az
elhagyott vidéken épen a saját villájuk előtt megtá-
madta két bekormozott arcu ember, egyikük fej-
vágta, majd hirtelen betörték a száját, elvették fül-
hevalóját és kezitáskáját, amelyben több száz pengő
pénz és a villa kulcsai voltak. Ezután belökték a
kerthe, ahol elvesztette eszméletét és csak tizenegy
órákor tért magához.

Hamarosan kiderült, hogy a rablók a retiküiben
talált kulcsokkal kinyitották a villát és a lakásból
ezüstnemeiket és más értékes holmikat elvitték.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a rab-
lók kézrekerítésére. A hatóság munkáját megnehezíti,
hogy a megfontolt uriaszony nem tudott pontos
leírást adni támadóiról, mert a sötétben csak amlyit
látott, hogy az egyik rablónak feltűnően nagy orra
van.

HIREK

LYRA

Tizenhét és fél évet, édes arcát, mély, fekete
szemeit viszi a vonat. Fiatalságának főcánkoló kedvét,
fakadó rózsáját, örömet. Tanító utazik a behavazott
bácskai rónán át Bosznia barna hegyei közé!

— Nem fél? — kérdezem — ismeretlen város, is-
meretlen vidék. Ki tudja, kik ott az emberek?.. Sze-
me meleg tekintete rajtam.

— El kell menni innen, Látja — ez a dus, fekete
föld, mely itt nyugszik a hótakaró alatt, mint az an-
tracit. Talán legjobb földje az egész világnak. És még-
is. Vagy, tán azért... az emberek... Itt nem tud gyö-
keret venni más, csak materialis.

Az ő lelke tiszta, nemes dolgokra vágyik, mint a
régii orosz kuriák kisasszonyai, elhivatottságát viszi a
hegyek közé, szegénységbe, a dus Bácskából.

Pütyölj diszjútyülést, te mozdony, rádbizott kí-
csedre vigyázz — vonatvezető. És ti — ott az ismer-
etlen kis városban — igazgató ur, kolléga urak, hi-
vataltoknok a Financziska Uprávan — melengessétek
szvetekre őt, ha hozzádök érkezik a nagy ut után, csa-
ládokban ő legyen az elkönyezetett legdrágább; ott-
hont, melegséget, szeretetet néki, idealizmust.

Szeressétek őt is, kis nebulók, pufók kis moh-
medánok, katonasípkás kis sze-bek, lányok és fiuk,
háláljátok meg az ő jószágát, viszonzozzátok szeretetét,
az ő fiatalágát és szépségét megköszönjétek.

Kopott kabát melegítéd, cipő el ne esusz a síkos
hegyi utakon. Szél! cirógasd, csókold, szemébe köny-
nyet ne csalj!

És te — ifju tanító ur, ki majd a karja'dba zárod,
hességess el tőle minden gondot, hogy úgy lássa a
világot mind'ig, mint most, csudálkozó mély szemek-
kel, nyitott lélekkel, szeretettel.

Megcsókoltam a kezét, amikor elváltunk.

Arató Eudre

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében esütörtökön,
január 10-ikén Krompholtz Károly zongoraművész
hangversenye.

Jegyeladás naponta 10—12-ig, délután 3—5-ig a szin-
házi pénztárnál.

— A Bácsmegeyi Napló legközelebbi száma szer-
dén reggel a rendes időben jelenik meg.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelenti: Egyen-
lőre még borús, ködös és csapadékos idő várható.

— Katonai előterjesztés. Őfelsége a hadügyminisz-
terium előterjesztésére Knjundzsis Albé szubotical
városi javadalmi főellenőrt és Zvekanovic István szu-
botical tanítót tartalékos tüzérhadnagyokká nevezte ki.

— Hétfőn lezárták Szubotcán a választói névjegy-
zéküket. A szubotical polgármesteri hivatal hétfőn zár-
ta le a választói névjegyzékeket, amelyeken egész éven
át kigazításokat lehetett tenni. Az utóbbi időben igen
kevesen kérték a választói névjegyzékek kigazítását és
a lakásváltozásokat is csak néhányan jelentették be.
A választási törvény értelmében a városi és községi
hatóságok kötelesek január elsőjétől január végéig hi-
vatalból kigazítani a névjegyzékeket. A polgármesteri
hivatal már erre nézve meg is jette az előkészületeket.
Elsősorban törülni fogják a névjegyzékből mindazokat
a választókat, akik a múlt évben meghaltak, akik Szu-
botcán laktak, de a múlt év folyamán elköltöztek és
felveszik a választói névjegyzékbe azokat az újakat,
akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, valamint
azokat a tisztviselőket, akiket három hónappal ezelőtt
Szubotcára helyeztek. Az így kiegészített névjegyzé-
ket február elsőjén megküldik a bíróságnak, amelynek
jóváhagyása után a polgármesteri hivatal köteles a vá-
lasztói névjegyzékeket egész éven át közszemlén tar-
tani és a beérkezett kigazítási kérelmeket a névjegy-
zékre feljegyezni. Szubotcának ezidőszent 21.845 sza-
vazója van, a városban 10.881 és a tanyákon 10.964.

— Leégett egy történelmi vendégfogadó, Breslau-
ból jelentik: Szombaton este leégett a Leuthen mel-
letti Saara nevű történelmi jelentőségű vendégfogadó,
amely Nagy Frigyes korában, az 1757. évi leutheni
csatában nagy szerepet játszott. A vendégfő és há-
rom család csak a legnagyobb nehézségek árán men-
kült meg. A történelmi épületből csupán a vendégszo-
ba maradt meg. A tüzoltók közül többen súlyos égési
sebeket szenvedtek.

— Házhozások, Karapanesic Milorad, aki több éven
át a szubotical törvényszék ügyészéi fogházának
felügyelője, majd később a járásbírószék írodafőnöke
volt, hosszas betegség után szombaton meghalt. Teme-
tése hétfőn délután folyt le nagy részvét mellett az
Onzobodjenja-ucca 41. számú gyászházban. — Vukov
Orga szubotical földbirtokos, városi képviselőtestületi
tag vasárnap Szubotcán meghalt. Temetése hétfőn dél-
után volt nagy részvét mellett. A város nevében meg-
jelent a temetésen Sztipics Károly dr. polgármester és
képviselte magát a városi képviselőtestület, valamint
a vajdasági néppárt is.

— **Jobban van az angol király.** Londonból jelentik: Az aggodalmat vasárnap ismét bizakodás váltotta fel a Buckingham-palotában. A király jobban lett és egy keveset evett is. Az udvari orvosok délelőtt némi javulást észleltek, amely estig is tartott. Míkor újabb konzilium volt és kiadták a bulletint. Az orvosi jelentés, amelyet három orvos írt alá, úgy szól, hogy György király a vasárnapra virradó éjszakát jól töltötte, rövid megszokással nyugodtan aludt és a vasárnap is kedvező volt. Mary hercegnő, aki egy hónap óta gyermekétől távol van, vasárnap este családjához Yorks-hírebe utazott.

— **Franciaországban megszűnik a haditörvényszék.** Párisból jelentik: A parlament által legutóbb megszavazott törvény értelmében január elsején Franciaországban megszűnik a haditörvényszék intézménye és helyébe katonai bíróság lép amely azonban jogszolgáltatásában jóval enyhébb rendelkezések alapján fog ítélni mint a haditörvényszék. A katonai törvényszék elnöke mindenkor polgári személy lesz.

— **Tíz évi börtönrre ítélték a varsói orosz ügyvivő merénylőt.** Varsóból jelentik: Az előfokú bíróság Voisleschowskyi dákot, aki annak idején Lizavay varsói orosz kereskedelmi ügyvivő ellen merényletet követett el, több napon át tartó tárgyalás után hétfőn tíz évi börtönrre ítélt.

— **Másfélmillió shillinget sikkasztott egy bécsi biztosítótársaság igazgatója.** Bécsből jelentik: A gazdasági rendőrség megvizsgálta hétfőn lefoglalták Grabner Károlyt, a Fontana biztosítótársaság igazgatóját, aki másfélmillió shillinget sikkasztott vállalatától.

— **Miért nem engedte meg a szentlőrinczi gabriót a kassza lefoglalását?** Szentlőrincből jelentik: Losoncz László sztarakanizsai gazdának a kinstár ellen indított perében — mint ismeretes — a bíróság jogerősen elmarasztalta az államkinstárt. A kinstár ellen Losoncz jogi képviselője foglalást a tart vezetni, a végrehajtó meg is jelent a szentlőrinczi főszejgabiróság hivatalában és ott a Wertheim-kasszát ki akarta nyitni, hogy a benne levő pénzösszeget lefoglalhassa. Bírósági főszejgabiró azonban két csendőrt hivatott és így karhatalommal akadályozta meg a foglalást. Bírósági főszejgabiró kijelentette, hogy ő a bírói ítéletet szentnek tartja és hogy nem engedte meg a foglalást, annak az oka, hogy a főszejgabirói hivatalban csak átmeneti kasszát kezelnek, valamint kifizetési és büntetési pénzeket, de ezek az összegek is csak részben az állam tulajdonai és még azokat le nem számolják, addig az a pénz nem az államé. Azért sem engedhette meg, hogy bárki is hozzájáruljon a pénztárhoz, mert abban fontos állami okiratok vannak elzárva, azokat nem lehet peccsét útján elzárni, mert hármikor szükség lehet rájuk.

— **Százézer dinár vérdíjat tűztek ki a hamburgi kereskedő gyilkosának fejére.** Szarajevóból jelentik: A Szarajevó melletti Alipasin-Moszt községben — mint jelentették — néhány nappal ezelőtt rejtélyes körülmények között meggyilkolták Taquor Taquorian vagyonos Hamburgi kereskedőt, aki néhány hónappal ezelőtt költözött Boszniába. A harmin éves Taquor Taquorian a Szarajevó közvetlen közelében levő Alipasin-Mosztban házat építtetett magának és az volt a terve, hogy hátralevő napjait a gyönyörű fekvésű boszniai faluban élje. A magányosan élő, külön természetű öregur senkit sem ismert, senkivel sem érintkezett a községben és így annál megdöbbentőbb hatott, amikor néhány nappal ezelőtt híre futott, hogy Taquor Taquorian titokzatos körülmények között meggyilkolták. A nyomozás a rejtélyes bűnyű felderítésére nyomában nagy apparátussal indult meg, mindaddig azonban nem produkált pozitív eredményeket. A meggyilkolt hamburgi kereskedő hozzátartozói most értesültek a szarajevói nyomozó hatóságokról, hogy százézer dinár jutalmat tűznek ki annak a számára, aki a gyilkost elfogja, vagy a hatóság közlése juttatja. A százézer dináros jutalomról szóló értesítést a szarajevói rendőrség a környék valamennyi községében kizárólag terjesztette.

— **Lezárták a rablással vádolt szuboticai kereskedősség büntetését.** Novinszadából jelentik: A novinszadai semmitörvényszék hétfőn tárgyalta Pantelics Milorád szuboticai kereskedősség rablási bűnyűjét. Pantelics Milorád 1927 szeptember 5-ikén Nojcsok Géza kereskedőtől száz csomag cigarettapapírt lopott, ezévi február 14-ikén pedig megtámadta Miletics Mitár szuboticai joghajtót, akiktől negyven dinárt rabolt el. Ugyanaznap Eichbaum Józseftől egy aranyórát lopott el. A szuboticai törvényszék ezévi április 24-ikén két évi fegyházra ítélte el. Az ítéletet a felbőlviteli bíróság október 18-ikén helybenhagyta. A semmitörvényszék Pantelics büntetését egy évi börtönrre szállította le.

— **A radikálisok két, a demokraták egy mandátumot kaptak a novakanizsai járási tartományi választásokon.** Beeskerekből jelentik: A novakanizsai járásban vasárnap délelőtt tartották meg a tartományi választásokat, amely az összes előbbi jelöltek lemondása miatt vált szükségessé. Leszavazott 4522 polgár. A radikálisok 2181 a demokraták 1411, a földművespárt 630 szavazatot kaptak. Eszerint a radikálisok két a demokraták egy képviselőt küldenek a tartományi közgyűlésre. A radikálisok képviselői Petkovics Gyura bankigazgató és Arszinov Vászta földműves lett a demokraták Atylim Pera borbőlymester lett.

— **Áru helyett fejműküll holttestet kapott egy romániai kereskedő.** Bukarestből jelentik: Grünberg Jakab balti kereskedő az egyik nagy bukaresti cégtől árut rendelt. A cég az árutak 70.000 lei érték bevallásával erős ládába csomagolva a bukaresti északi pályaudvaron feladta Grünberg címére és erről értesítette a kereskedőt. Grünberg a ládát megérkezése után átvette és hazaszállította. Mikor hozzákezdett az áru kicsomagolásához, legnagyobb rémületére áru helyett egy darabokra vágott fejműküllői holttestet talált a ládában. A kereskedő a borzalmas letről azonnal értesítette a hatóságokat, amelyek megindították a vizsgálatot. Ennek során megállapították, hogy a bukaresti északi pályaudvaron a feladás alkalmával a láda még árulval volt tele, így a bűncselekményt csak Bukarest és Balti között a vonaton, vagy valamelyik közbeszó állomáson követ el. A gyilkosok figyeltek arra, hogy a holttest fejét ne tegyék be a ládába és ezzel is megnehezítsék a nyomozást, amelynek még nem sikerült az áldozatot agnoszkálni.

— **Kézére tetoválta végső üzenetét.** Bécsből jelentik: Währingben a Kreuzgassen egy Willy Tomaschek nevű önkéntlenedő fiatalember apjának szobájában gázpalackot megmérgezte magát. A gyermekember szíve nem volt, de házassági terveit elé szülői akadályokat állítottak. Öngyilkossága előtt jobbkezére primitíven betetoválta szerelmesének szóló végső üzenetét: az utolsó csókot.

TÖZSDE

Zürich, dec. 31. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.90, London 25.19, Newyork 518.75, Brüsszel 72.25, Milánó 27.15, Madrid 84.65, Amszterdam 203.55, Berlin 127.60, Bécs 73.10, Szófia 3.75, Prága 15.375, Varsó 53.175, Budapest 90.45, Bukarest 3.12.

Beograd, dec. 31. (Zárlat.) Páris 221.40—223.40, London 275.73—276.43, Newyork 56.61—56.81, Zürich 1094.10—1097.10, Milánó 296.40—298.40, Berlin 13.528—13.558, Bécs 7.99.04—8.02.04, Prága 168.64—168.84, Budapest 9.89.92—9.92.92.

Zagreb, dec. 31. (Zárlat.) Páris 221.42—223.47, London 275.63—276.43, Newyork 56.61—56.81, Brüsszel 789.63—793.03, Zürich 10.9b10—10.9710, Milánó 296.50—298.50, Amszterdam 2282.50—2288.50, Berlin 13.53—13.56, Bécs 799.04—802.04, Prága 168.04—168.84.

Szombori terménytőzsde, dec. 31. Buza bácskai vasút prt. 232.50—237.50. Rozs bácskai vasút prt. 230.—235. Zab bácskai vasút prt. 237.50—242.50. Árpa takarmány 64—65 kilós 247.50—252.50, tavaszi 67—68 kilós 270—275, baranyai 69—70 kilós 280—285. Uj tengeri csöves prt. 245—250. Bab orig. 840—850. Liszt 0gg és 0g 340—350, kettős 320—330, ötös 300—310, hatos 260—270, hetes 245—260, nyolcas 25—215. Korpá finom prt. 182.50—187.50. Irányzat: állandó.

Novinszadi terménytőzsde, dec. 31. Buza bácskai, felsőbácskai, tiszavidékbácskai 79—80 kilós 236—238, felsőbánati 79—80 kilós 232.50—235, bánati partias Vrsac 232—234, szerémi 79—80 kilós 237.50—240, szlavóniai 79—80 kilós 237.50—240, árpa bácskai 65 kilós 252.50—257.50, bácskai tavaszi 68—69 kilós 270—280, zab bácskai, szerémi és szlavóniai 240—245, bánati 235—240, tengeri bácskai új 247.50—250, bácskai I. 250—255, bácskai III.—IV.—V. 280—285, szerémi 247.50—250, szerémi I. 250—255, szerémi III.—IV.—V. 200—285. Liszt 0gg és 0g bácskai 340—350, 2-es 320—330, 5-ös 300—310, 6-os 235—275, 7-es 255—265, 8-as 205—215, korpá bácskai és szerémi jutárszékben 175—180. Irányzat: változatlan. Forgalm: 75% vagon.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 31. Határidőüzlet: márciusra 24.30—24.50, zárlat 24.30—24.32, májusra 25.10—25.26, zárlat 25.12—25.14, rozs márciusra 23.48—23.80, zárlat 23.46—23.50, májusra 24.16—24.42, zárlat 24.16—24.18, tengeri májusra 28.42—28.48, zárlat 28.28—28.32. Készárnylat: buza 23.60—24.70, rozs 22.10—22.20, takarmányárpa 24.75—25.50, sörárpa 26.25—27.50, köles 26—26.50, repce 45.50—46.50, tengeri 25.40—25.45, zab 24—25, korpá 18.50—18.75.

Bécsi ártatvásár, dec. 31. (Josef Saborsky & Sohn, Wien St. Marx jelentése.) A marhavásárra felhajtottak 1982 hitot és 343 kicsontozni való marhát, ebből 123 jogszállási eredetű, az irányzat változatlan. A sertés-vásárra felhajtottak 244 zsirsértést, 1855 hussértést, ebből jogszállási eredetű 1907. Az irányzat zsirsértésnél lanya, 5 garassal olcsóbb, hussértésnél változatlan.

Chegozi terménytőzsde, dec. 31. Középfolyamiok: Buza december 110 hétnyolcad, március 115 és fél, május 118, Tengeri december 84 egynegyed, március 87 háromnegyed, május 90 és fél, Rozs december 101 és fél, március 103 egynegyed, május 105 hétnyolcad.

Winnipeg terménytőzsde, dec. 31. Középfolyamiok: Buza december 115, május 121.

Liverpooli terménytőzsde, dec. 31. (Zárlat.) Buza március 9 sh 0 háromnegyed d, május 9 sh 1 háromnegyed d, július 9 sh 3 egyneve dd.

— **Lövöldözve mulattak a kragujeváci rablók az egyik szentlőrincsi kocsmában.** Szentlőrincből jelentik: A szentlőrinczi rendőrség még nyomoz a Szentán elfogott szerbiai rablóvezér bűnyűgyében. Egyik tanu azt vallotta, hogy Babecs-Pavlovics Miloszláv kölcsön kért tőle huszezer dinárt és felszólította, hogy nevezze meg eljenséget, azokkal leszámolnak, mert ugyanis elszökönek Jugoszláviából. Amikor a kölcsönt nem kapta meg, akkor küldte el társát Kragujevárcra pénzért. Milics Gyorgyevics esetnek elmondotta, hogy Pavlovics dícselkedve mutogatta neki a Poltka egy számában a kragujeváci betörésről és a zabolynci kasszarablásról szóló tudósításokat. Az »Arany bocsor« kocsmá tulajdonosa is jelentkezett a rendőrségen és közölte, hogy Pavlovics társával pénteken délután nála volt, ahol mulattak. Eközben a rablóvezér társa elővette revolverét és ötször a padlóba lőtt, úgyhogy az összes vendégek elmenekültek a kocsmából. A revolver robbanó dum-dum golyókkal volt megtöltve. Hétfőn a szentlőrinczi rendőrség megkapta Kragujevácról Pavlovics fényképét és személyleírását és az terjeszen rállik a rállik a Szentán elfogott haramiára.

— **Házasság.** Kónka Margitka és Forrdy Béla kataszteri főtiszt Makó házasságát kötötték.

— **A szombori magyar olvasókör bája.** Szomborból jelentik: A szombori magyar Olvasókör 1929 január hó 12-ikén, szombaton rendezte évi szokásos bálját. Az olvasókör bája, amint az elmúlt években, úgy most is, Szombor legényesebb báljának ígérkezik.

— **Gardínovai község a szegény gyermekek felruházásáért.** Gardínovai község előjárósága szombaton tartott ülésén elhatározta, hogy nemzetiségre és felekezetre való tekintet nélkül újkérv huszonkét szegénysorsu gyermeket fog felruházni.

— **Földrengés következtében elmerült egy félsziget.** Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a Krím-félsziget egyik nyulványa az Ija-félsziget földrengés következtében elmerült a tengerbe. Az elmerülő földrengés három hajót súlyszettette el. Az eddigi jelentések harminc halálesetről számolnak be.

— **Egy durgazdag vegyész öngyilkossága.** Prágából jelentik: Égerben egy szálloda szobájában vasárnap az alkalmazottak eszméletlenül találtak egy elegánsöltözött hölgyet, aki az esti vonattal érkezett s meghagyta a portásnak, hogy reggel költesse fel, mert tovább utazik. Az éjjeli szekrényben egy üres üveges volt, rajta halálfeje. A kórházban gyomormosást alkalmaztak és sikerült eszméletre téríteni az öngyilkos nőt, sőt már ki is lehetett hallgatni. Melhardt Ilonának hívják, vegyész, aki a müncheni egyetemen doktorátust szerzett. Egy durgazdag augsigai nagypapros leánya, aki egy müncheni vegyészeti gyárban kapott alkalmazást és oda akart utazni, de utközben kiszállott Égerben. Azt nem akarta bevallani, hogy miért vott mérget.

— **Földrengés volt Németországban.** Stuttgartból jelentik: A hohenneimi földtani intézet készülékei vasárnap reggel 8 óra 33 perc 15 másodperckor meglehetősen erős földrengést észleltek, amelynek fészke legfeljebb harminc-negyven kilométer távolságban, valószínűleg a sváb alpok vidékén, Württemberg környékén lehetett.

— **Jégtáblán rekedt tüzészek tönnes pusztulása.** Königsbergből jelentik: Esztországtól keletre, a Peipus-tó százhatvan halász egy jégtáblán rekedt, amelyet a vihar a nyílt vízre sodort. Eddig ötven embert sikerült megmenteni, de a többi elveszettnek tartják. Az eszt kormány azonnal hajókat és repülőgépeket küldött segítségül.

— **Egy emberélet a zseblámpa miatt.** Oszijszkről jelentik: Matuzovics Martján stitari lakos, két gyermekes családapa, ez év őszén boros fövel tért haza lakására. Társaságában volt Kovacsévics Jakab nevű szomszédja is, aki a tántorgó embert támogatta. A ház előtt megálltak beszélgetni. Közben egy másik társaság haladt el mellettük, akik közül az egyik, Geperet Sztipó, egy zseblámpával világított. Miután a gyalogjáró azon a helyen nagyon keskeny, a társaság kénytelen volt megállni, amíg a másik két ember utat engedett. Geperet zseblámpájával az arcába világított Matuzovicsnak, ami az ittas embert annyira feldühösítette, hogy nyitott késsel rontott neki Geperetnek. A megtámadott hátrált a dühös ember elől, majd botjával a fejére sújtott a késével hadonászó Matuzovicsnak. Az ittas olyan erős volt, hogy Matuzovics koponyája beszakadt és a szerencsétlen ember rövid kinfodás után kiszenvedett. Geperet, aki most felett tetteért az oszijszki törvényszék előtt, önvédelemmel védekezett. A bíróság három havi börtönrre, valamint az árván maradt két gyermek részére tízezer dinár fizetésére ítélte el Geperet, ki az ítélet ellen felbőlvett.

Kepher kályha
10 kg. fával fut 24 órán át
Gyár. Barzel Subotica.

— A szubotical pénzügyigazgatóság adófizetési felhívása a kereskedelmi utazókhöz. A szubotical járási pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amelyben felhívja az utazó ügynököket, akik önállóan működnek egy vagy több cég részére, hogy adófizetési kötelezettségüknek január hó folyamán tegyenek eleget. Az adót előre kell fizetni a pénzügyigazgatóságnál. A fizetésről elismervényt adnak, amit utazás alkalmával tanácsos elvinni, mert a pénzügyigazgatóság szervei bármely városban igazolásra szólíthatják fel a kereskedelmi utazókat és ügynököket és ha az adót nem fizették be, súlyosan pénzbírságolják őket. A külföldi ügynökök és utazók ezt az adót a vámhivatalnál tartoznak fizetni.

— **Megfialitják az arcobőrt.** Bécsből jelentik: Last Ervin dr., Steinach professzor egyik munkatársa, olyan felfedezést tett, amely a Neue Freie Presse szerint a bécsi kozmetikai orvosiskolának szenzációs eredményét jelenti. A fiatal tudós egy elasztikus, azonban szétörvényszerűen álcázható, amelyen keresztül elektrodok segítségével átugározza a bőrt és kitágítja az artériákat, az artériák biológikus megfialítását idézi elő, amennyiben az átsugárzás a vérkeringést hatékonyabbá teszi és a lankadó anyagcserét felélénkíti.

— **A szubotical iparos- és polgári dalárda bálja.** A szubotical iparos és polgári dalárda január 6-ikán tartja meg farsangi bálját a Népkör helyiségében. A bál iránt, amelyre a meghívókat már szétküldötték, nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **A malomgépész súlyos szerencsétlensége.** Szomborból jelentik: Cvejics Sándor, a szombori Export malom gépésze vasárnap a malomban a gépeket javíttatta és közben az egyik gépszij jobb kezét elkapta azt összeroncsolta. Előzetesen beszállították a szombori kórházba, ahol három újítást kellett operálni.

— **Amneszia Bulgáriában.** Szófiából jelentik: Az új év alkalmából amnesztiarendeletem bocsátanak ki, amely százkilenc politikai fogolyra terjed ki.

— **A pápa a délamerikai békéért.** Rómából jelentik: A pápa kihallgatón fogadta Bolívia nunciáját, monsignore Chiarlot, akinek megelégedését fejezte ki afölött, hogy Bolívia és Paraguay között felmerült konfliktust sikerült békés uton elintézni.

— **Folytatódnak a lengyel-német kereskedelmi tárgyalások.** Varsóból jelentik: A Lengyelország és Németország között megindult kereskedelmi tárgyalások, melyeknek a célja kereskedelmi szerződés megkötésére irányul, január 9-ikén folytatódnak.

— **Nem érte károsodás a noviszadi Matica alapítványait.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Szepszka Matica igazgatósága és irodalmi bizottsága pénteken este ülést tartott, amelyen az egyesületről a legutóbbi napokban elterjedt hírekkel foglalkoztak és a híreszteléseket a legerélyesebben megcáfolták. Az együttes ülésről kommunikát adtak ki, amely szerint a Szakács Mátyás-féle ügyel kapcsolatban elterjedt híresztelések nem fedik a valóságot. A Matica igazgatósága megállapítja, hogy Szakács ellen bírói eljárás van folyamatban és ma is letartóztatásban van. Az igazgatóság többek ellen a saját hatáskörében fegyelmi eljárást is indított és hangsúlyozza, hogy az alapítványokat egyáltalán semmiféle károsodás nem érte. Anyagi tekintetben egyébként sem történt semmi, ami az elterjedt híreszteléseknek alapul szolgálhatott volna. Az új Trandaffil otthon építése teljes erővel folyik, ami pedig az irodalmi bizottság válságával kapcsolatban elterjedt híreket illeti, ezeknek megcáfolására elegendő azt a körülményt felmenni, hogy dr. Petrovics Milos, a bizottság elnöke időközben vissza is vonta lemondását, éppen azért, mert azt több helyütt tévesen és tendenciózusan kommentálták. Együttal bejelenti az irodalmi bizottság azt is, hogy a Matica folyóiratának, a Letopisznak legújabb száma a napokban rendezés megjelene és a sajtó alatt van több kiadvány is. Így már a legközelebbi jövőben a könyvpiacra kerül Pupin Mihájlnak, a szerb származású amerikai egyetemi tanárnak az önéletrajza.

— **Le a fezzel!** Törökország után most a perzsa parlament fogadott el törvényt, amely a fez viselést helyett kalap és a sapkaviselést teszi kötelezővé. Polgári egyéneknek turbánt sem szabad viselniük, ennek viseléséhez kizárólag a papok és a teológusoknak van joguk.

— **Ismét súlyos szerencsétlenség történt a bogoevői hidon.** Szomborból jelentik: A bogoevői vasúti hidon a szombori 51-ik gyalogezred egy kirendeltsége teljesít őrszolgálatot. A szolgálatot teljesítő katonák közt szokásos, hogy felugrának a hidon átrobozó tehervonatra, mert így hamarabb jutnak el Bogoevőre, vagy Erdevik állomásra. Néhány hónappal ezelőtt már halálos balesetet okozott a katonának ez a szokása, amely szombat este újabb áldozatot követelt. Risztics Bozsidar délszerbiai katona akart felugrani a Vinkovci felől jövő tehervonatra. Ugrásközben azonban odavágódott a hid vasoszlopához, megszedült s a vonat kerekét alá bukkott. A kerekék többi levágták Risztics ballábát. A súlyosan sérült katonát a tehervonaton beszállították a szombori kórházba, ahol dr. Csóvics Náda főorvos megoperálta. A katona állapota azonban a szenvedett nagy vérvesztesség folytán életveszélyes.

A szilveszteri kis malac levele

*Szerkesztő ur, tudom, teret ad
Minden kérdésnek és panasznak,
Közölje hát a panaszát
A szilveszteri kis malacnak.*

*En, mint tudjuk, szerencsét hozok
A boldogtalan embereknek,
Mire a hájállan kliensek
Még aznap sürgősen megessenek.*

*En ebben semmiképp se látom
Az egyetlen elbűnös jelet,
Miert nem esznek kéményseprőt,
Vagy négylevelű lóherét?*

K. J.

— **Baranyi Károl jogoszláv szobrászművész hazaérkezett külföldi tanulmányutjáról.** Baranyi Károl szobrászművész a jogoszláv művészegárdá egyik leghatékonyabb tagja négy éves külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett Novi-Vrbaszra. Baranyi, aki bejárta Olaszországot, Franciaországot és Németországot, mindenhol jelentős sikereket ért el. Párisban több kiállítást rendezett, amelyekről a lapok is nagy elismeréssel nyilatkoztak.

— **Ködös újév.** Pehér karácsony csöndes és szelíd hangulata elolvadt a tavalyi hóval. Az év utolsó napján, Szilveszterkor majdnem egész délután esett az eső s este sűrű köd ereszkedett le. A sötét szinte átláthatatlan ködbe a szilveszteri mulatók vidám lárnája hozott némi hangulatot. Az idei Szilveszter, mint már az esti órákban megállapítható volt, vidáman indult, a köd dacára is bizakodó jókedv köszöntötte a születő újévet.

— **Eljegyzés.** Eppinger Klárikát eljegyezte Szabad László Szubotican, (Minden külön értesítés helyett.)

— **A szubotical horvát parasztpárt közgyűlése.** A szubotical horvát parasztpárt ez évi rendes közgyűlését január 6-ikán, vasárnap délelőtt kilenc órákor fogja megtartani a párt helyiségeiben. A közgyűlésre a központi pártvezetőség részéről valószínűleg dr. Krnyevics Juraj, a párt főtitkára fog Szubotcára jönni. A közgyűlésen új tisztikart választanak és más szervezeti ügyet tárgyalnak le.

Báli ruhában tényképek Reményinél.

— **Az utazó város.** Rómából jelentik: Cazzano olasz városka, amely mindössze kétszáz házból áll, arról nevezetes, hogy állandóan helyét változtatja és már kétszáz méternyire eltávolodott eredeti helyétől. Mindennek az a magyarázata, hogy a városka egy hegyoldalon, egy óriási sziklalapra épült. Az óriási szikla állandóan csuszlik a völgy felé, sőt önmaga körül is megfordul közben, úgyhogy a házak északra nyíló ablakai jelenleg délnek néznek. A városka lakói katasztrófális csuszamlástól tartva, egyelőre elköltöztek és csak akkor szándékoznak lakhelyükre újra visszatérni, ha a kis város már a völgybe ért.

— **Szíria monarchiává alakul.** Londonból jelentik: A Daily Express párisi jelentése szerint a népszövetség mandátumbizottsága föltételeken hozzájárult ahhoz, hogy Szíria alkotmányát megváltoztassák és a francia mandátumterületet monarchiává alakítsák át. Szíria valószínű monarchája Adil en Ajad herceg lesz, akinek trónrajutását befolyásos körök támogatják. Adil en Ajad az Omajda-kalifák egyenes leszármazottja. Felesége Fuad egyiptomi királynak rokona. A herceg most Passyban él és negyvenöt éves.

— **Községi választások Sóvén.** Sóvéről jelentik: A községben pénteken tartották meg újból a képviselő-testületi tagok megválasztását, miután az első választást megsemmisítették. Tizenkilenc németpárti és kilenc radikális képviselőtestületi tagot választottak meg. Ez az eredmény pontosan megfelel az elsőszben megtartott választások eredményének.

— **Helyszíni vizsgálat a deszpoizentiváni gyilkosság ügyében.** Noviszadról jelentik: Ez évi október 28-án Igics Jócó és távoli rokona Igics Gyóko deszpoizentiváni gazdag földbirtokosok a vásártéren felállított sátorban időgáltak. A két rokon szerelemfűlésből összeverekedett. Igics Gyóka egyszerre eltűnt és rövid idővel később egy vasvillával tért vissza és azzal támadt Igics Jócóra. Igics Jócó nem várta be ellenfele támadását, hanem hieskát rántott és azt markolatig dőfte Igics Gyóko hasába, aki két óra múlva a szenvedett sérülésbe behalt. A gyilkos Igics Jócót a csendőrség letartóztatta és átadta a noviszadi ügyészségnek, ahol szándékos emberölés büntette miatt megindították ellene a vizsgálatot. Dr. Lemajics Jován noviszadi ügyvéd, Igics Jócó védője a napokban kérvényt nyújtott be a vizsgálóbíróhoz, hogy rendeljék el a helyszíni vizsgálatot. A védő ugyanis azon az állásponton van, hogy Igics Jócó tettét önvédelemből követte el. A törvényszéki bizottság, amelynek tagjai Papricevics Jován vizsgálóbíró, Pavlovics Branisláv ügyész hétfőn kiszálltak a helyszínerre, ahol több mint 20 tanút fognak kihallgatni. A vizsgálatnál résztvettek a vádlott és Lemajics Jován dr. védő is.

— **Tíz éves gyerekek tolvajbandája.** Zagrebből jelentik: A rendőrségnek hosszas nyomozás után sikerült kézrekeríteni egy tíz-tizenkétéves gyermekekből álló tolvajbandát. A züllött gyermekek a város belterületén sok lopást követtek el, sőt beretésektől sem riadtak vissza. Hétfőre virradó éjszaka tettenérték a banda vezetőjét, egy tizenegy éves kisfiút, amint a Makszimirska csztán levő Arh-féle kifőzdében a pénzesfiókot próbálta felfeszíteni. Átadták a rendőrségnek. A fiatalok tolvaj kihallgatása alkalmával megnevezte bandája tagjait is és egész sereg lopást és betörést ismert be. A bandavezér adatai alapján még négy kiskorút fogtak el, akik szintén beismerő vallomást tettek.

— **Halálos szerencsétlenség játék közben.** Zagrebből jelentik: Halálos gyermekszerencsétlenség történt vasárnap Zagrebban. Mustre Milica tízéves kislány és Runj Iván tizenkétéves kisfiú Runjek lakásán egy házlmozival játszadoztak. Vetítés közben a mozigép belsejében égő petroleumlámpa meggyújtotta a fűlmszállagot, amely hatalmas lánggal kezdett égni. A lángok belekapnak a gép mellett álló Mustre Milica ruhájába és mire a tüzet sikerült eloltani, a szerencsétlen kislány már annyira összeégett, hogy sebébe néhány óra múlva behalt. A halálos szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

— **A politikai beszéd epilógusa.** Noviszadról jelentik: A semmitűzők hétfőn foglalkozott dr. Cseremov György noviszadi városi tisztiorvos ügyével. Dr. Cseremovot a szombori törvényszék 2000 dinár pénzbüntetésre ítélte, mert 1924 február 3-ikán Pivnicén egy Szrnao-gyűlés alkalmával beszédében éles kifejezéseket használt a ernagoracok ellen. A noviszadi felbontási bíróság ez évi augusztus 27-ikén a büntetést 500 dinár pénzbüntetésre szállította le. Az ítéletet a semmitűzők helybenhagyta.

— **Meggyulladt ebédőfőzés közben.** Szomborból jelentik: Petri Zsófia 15 éves noviszivaci háztartásbeli leány szüleinek lakásán vasárnap délelőtt tüzet rakott a konyhában, hogy az ebédet megfőzze. A tűz élesztetése közben láng csapott ki, amiltől meggyulladt a leány köténye s pár pillanat múlva az egész rajtalévő ruha égő fáklyaként lobogott. A leány segítségkérésére a szomszédok beszaladtak és sikerült eloltaniuk az eleven fáklyát. A fiatal leány azonban ekkor már az alsótestén harmadfokú égési sebet szenvedett és bár azonnal beszállították a szombori kórházba, az elszendvedt égési sebek következtében pár órai rettenetes szenvedés után meghalt.

Gammának

2—3 használata meggyőzi Önt, mert hullást, korpát, zsirosságot megszüntet. Huza-mosabb használat a degenerált hajpíhéket erős hajszállá növeszti.

13702

— **Hathavi fogház helyett hatezer dinár pénzbírság.** Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitűzők dr. Dimsics Alekszandr büntetőtanácsa hétfőn tárgyalta Sztankov Sztévannak, a Vrsacan megjelenő Glas Naroda című lap felelősszerkesztőjének sajtóperét. Sztankov lapjának 1927 október 2-iki és 9-iki számában Ribarov Dusan tanfelügyelőről rágalmozó cikket írt. A belacrkvai törvényszék ezévi június 12-én felmentette Sztankovot, a noviszadi felelhetési bíróság október 29-ikén megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és a vádlottat sajtóútján elkötvetett rágalmozás miatt hathavi fogházra és 3000 dinár pénzbüntetésre ítélte el. A semmitűzők a másodfokú ítélet megváltoztatásával Sztankov büntetését 6000 dinár pénzbüntetésre szállította le.

— **A veszedelmes motor.** Hétfőn reggel Rehorn János géplakatos Sztariszivacon egy motort akart elindítani. Munkaközben a motor kereke visszalendült és szétzúzta Rehorn álkapását. A súlyosan sérült géplakatosat beszállították a szombori kórházba.

— **Negyvenhét nap alatt kilencven najságot koboztak el Zagrebban.** Zagrebból jelentik: A lapok jelentése szerint Zagrebban november 14-től az év végéig kilencven lapot koboztak el a hatóságok. A legtöbbször, 31 esetben elkobozták a horvát parasztpárt hivatalos lapját, a »Narodni Val-t. A Hrvat 7 esetben, a Vöcser 2, a Riics 2, Novosti 2 és a Jutarnji List szá-malt egy esetben kobozták el. A többi elkobzott újságok zagrebi hetilapok és havi folyóiratok voltak.

— **A pénzügyminiszter újévi ajándéka a dohányárusoknak.** Beogradból jelentik: A dohányárusok országos szövetsége kommunikát tett közzé, amelyben közli, hogy a pénzügyminiszter rendeletet írt alá, amely szerint a jövődeki províziót január elsejétől négy százalékról öt százalékra emeli fel. A provízió felemelése a dohányárusok országos szövetsége mozgalmának eredménye.

— Ujabb gyémánttelepet fedeztek fel Dél-Afrikában. Londonból felejték: A dél-afrikai Namaqua-földön rendkívül gazdag gyémántmezőket fedeztek fel. A gyémántásók azt követelték, hogy a föld az ő tulajdonukba menjen át. A kormány ennek a kívánásának a teljesítését megtagadta és mivel összetűzéstől lehet tartani, Kapstadból rendőri megerősítést küldtek e területre.

— Szuboticeai cigányzenekar a zagrebi rádióban. A szuboticeai rádióhallgatóknak vasárnap este kellemes meglepetésben volt részük. A zagrebi rádióleadó egyenlőre vasárnap este tíz órától kávéházi zenét közvetített, amelynek programján Markovics Janosi szuboticeai cigányprimás és zenekara hangversenyezeit. Markovicsék egy órán keresztül szórakoztatták muzsikájukkal a rádió hallgatóit.

Felesleges ma már minden kozmetika!
Bársonyarcnak DESZANKA KRÉM a titka

— Közrekerült dohánycsempész. Apatinból jelezték: A kaposzini rendőrség hosszas hajszá után elfogta Majer Péter tízennyolc éves telecskai fiatalembert, akiről kiderült, hogy dohánycsempészettel foglalkozik. Megmozdítása alkalmával tíz kiló dohányt találtak nála. A dohánycsempész ellen megindult az eljárás.

Dr. Kohn Mirko tüdő-szvspecialista visszaérkezett, Rendei 9—11-ig és 3—5-ig, Rudic uca 4/I. Telefon 702.

Osztálysorsjáték vásárlók figyelmébe. Mai lapunkhoz mellékeljük a szerencséséről híres Serdarusic S. M. beogradi főúrusító megrendelő lapját. Minden sorsjegyvásárlónak érdeke, hogy sorsjegyet ennél a cégnél rendelje meg, mert így van a legtöbb esélye arra, hogy a január 15-ikén megkezdődő húzások nagy nyereségben részesüljön.

HOTEL ROYAL (BEOGRAD)

Kralja Petra 70. Telefon 55—27

Elsőrendű szálloda, legmodernebb komforttal

Szobák 50 dinártól kezdve

— Elnökválasztás a szuboticeai ortodox zsidó hitközségben. A szuboticeai ortodox zsidó hitközség nagy érdeklődés mellett tartotta meg december 27-ikén az elnökválasztást. Elnökké ismét Giled Vilmos nagyiparost választották meg. Az új elnök széköfoglaló beszédében ígéretet tett arra, hogy a hitközség folytonos növekedése folytán szükségessé vált új templom felépítését végre fogja hajtani.

Uj orvos, Deutsch Sándor, Deutsch Mór moholi baromfi-kereskedő fiát decemberben a würzburgi egyetemen orvosdoktorrá avatták.

— Adomány Páter Vazul gyermekkönyvháza részére. A Dulics Lázár földbirtokos elnöklele alatt működő «Gyurgyulni Vadász Társulat» a december hó 29-ikén tartott körválasztást alkalmával ejtett vadászszákmányból tíz darab nyulat adományozott a Páter Vazul gyermekkönyvháza javára.

Ne kinozza a gyermekeket
az olajos csukamajjalal va y az azokból készült nyúlós emulziókkal!

JEMALT

Kitűnő ívű por, amely az raxon vagy t jlet keverve adható. A Jemalt Dr. Winder-féle mált kivon (b) i szavat ltan 30 százalék olajtól. J h az adás val s a új és a le jobb azoimnak k k a kőző: az egos csu amújat nbezen (örök vagy csak un orral tud) k szedni. — Kapha a gy g szelvényekben a drog tákban ki dozzal 25 dinárt, nagy doboz al 42 dinárt.

— Január 15-ikéig kért a kettősirtokosi igazolványt. A szuboticeai városi kataszteri hivatal közli, hogy a kettősirtokosi igazolványok iránti kérvények benyújtási határideje január 15. Eddig a napig feltöltendő kérti kell a kettősirtokosi határátlépő igazolványt, mert később csak hosszadalmas utánjárás után lehet azt a miniszterium engedélyével megkapni. Az eljárás ugyanaz, mint az elmúlt évben volt. A kérvényeket a kataszteri hivatalban a város háza II. emelet 130. számú szobájában kell benyújtani.

— Banditátmadás az angorai lengyel követ ellen. Konstantinápolyból jelentik: Az angorai lengyel követ vezetője ellen Konstantinápoly egyik elővárosában banditátmadást kíséreltek meg. A diplomata több revolverlövést adott le támadóira. A banditák elmenekültek és egyik megsebzett társukat magukkal vonszolták.

— Aki friss és egészséges akar lenni és nem akarja, hogy kemény legyen a széke, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt 1 pohár természetes «Ferenc József» keserűvizet. A hadikórházakban végzett orvosi megfigyelések szerint a Ferenc József vizet a súlyos betegek is szívesen használták, mert ez minden kellemetlenség okozása nélkül biztosan hat. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SZÍNHÁZ

A tegernsee-i parasztszínház vendégjátéka

Beszélgetés a társulat vezetőjével a parasztszínház céljáról

A tegernsee-i parasztszínház most nagy sikerrel vendégszerepel a Vajdaságban. Kevesen tudják, hogy milyen művészi jelentősége van ennek a színháznak és ezért kérdést intéztünk a Tegernseeer Bauerntheater művészi elkötelezettségére vonatkozólag a társulat kitűnő technikai vezetőjéhez Schulteshez, aki a következőket mondotta:

— A színházat huszonöt évvel ezelőtt alapította fővárosi Bertl Schultes, a társulat jelenlegi művészi vezetője, aki addig a müncheni népszínháznál működött. Eleinte tisztán népies darabokra helyezték a fókust és a társulat tagjai között volt több paraszti származású is, egyik tagunk például művészi pályafutása előtt béreslegény volt. A társulat többsége azonban hivatalos színészekből áll.

— Hogy mért nevezzük magunkat parasztszínháznak? Elsősorban azért, mert bajor-osztrák tájszólással beszélünk a színpadon, másodsor pedig, mert azt a feladatot tűztük ki magunknak, hogy a hegyekben lakó népünk életét a színpadon megelevenítsük. Később már nagy költők írta számunkra darabokat, mint Anzengruber, Ludwig Ganghofer, Ludwig Thoma, Schönherz és mások. Ezekből a darabokból a közönség a maga valóságában ismeri meg a német hegyek lakosságának színes életét. Egyéni varázsa van ennek a népi életnek.

— A társulat megalakulása után hamarosan betutazta Németországot, amelynek minden városában nagy sikert aratott első északamerikai turnéján, amelynek során Schilckrautz, a legnagyobb színészek egyike is csatlakozott hozzánk és Newyorkban páratlanul nagy sikerre vitte előadásunkat.

— Színházunk másora ma már magas irodalmi színvonalú és szívesen látott vendégek vagyunk az európai országokban. Remélem, hogy jugoszláviai vendégjátékunk az ugyanolyan sikerrel fog járni, mint eddigi turnéink.

A tegernseei parasztszínház megérdemli, hogy nemcsak a vajdasági németek, hanem az egész színházi közönség támogassa, mert értékes, szép előadásokat ad.

Tökés Annát Kolozsváron viccből férjhez adták, a Kovics szinigazgató szolgálójához

A budapesti színésznő és a szegény szereposztó regényes házassága

Talán egyetlen vidéki színésznő sem futott meg rövid néhány esztendő alatt olyan nagy karriért, mint Tökés Anna, akiről karácsonykor az az alaptalan hír terjedt el Budapesten, hogy öngyilkosságot kísérelt meg. Mint névtelen, jelentéktelen nő került fel Kolozsvárról Budapestre és ma Budapest ünnepelt sztárja Tökés Annáért vetélkednek a szinigazgatók, elnöklik a szerződészségeseit, a szeszélyeit, sikerthozó, parádés szerepekkel kedveskednek neki, állandóan szerepel a sajtóban, irodalmi és művészeti estélyeken, egyezőval beérkezett. A művésznő erdélyi életének azonban van egy furcsa és alig ismert epizódja. Tökés Anna ugyanis Kolozsváron férjhez ment Teller Vilmos színházi szereposztóhoz, aki jelenleg Janovics Jenő szinigazgatónak az inasa.

Egy budapesti lap nemrégén kikutatta Tökés Anna kolozsvári életét és így rábukkant a házasságra is. Természetesen felkereste a művésznőt, meginterjúvolta és akkor Tökés Anna a következőket mondotta:

— Akkor mint tapasztalatlan leány megérkeztem Kolozsvárra azzal a komoly szándékkal, hogy színésznő akarok lenni. Mindenki visszaélt tudatlanságommal. A társulat nótáigai gyűlölték, mert szép és fiatal voltam, a férfiak pedig sorra kísérleteztek nálam. . . A vidéki kollégák csúnyán bántak velem, egyik visszaütött hódolóm, hitvány tréfát is elkövetett, amelynek tragikus vége lett. Bemutatták nekem a színházi szereposztót, mint a színház igazgatóját és két hét alatt férj és feleségnek ugrottak össze bennünket. Azóta viselnem kell a viccnek a terhét és különböző akadályok miatt képtelen vagyok elválni tőle.

Ez a nyilatkozat a szenzáció erejével hatott és mindenki mulatott rajta, mert hiszen annyira még sem lehetett valaki naív, hogy egy olyan városban, mint Kolozsvár, egy nap alatt meg ne győződjék arról, vajjon valóban a szinigazgatóval kötött-e házasságot, vagy pedig csak a színházi szolgálóval.

Kolozsváron csakhamar meg is állapították, hogy Tökés Anna nyilatkozata nem felel meg ilyen formában a valóságnak. A valóság a következő: Tökés Anna két évig élt Kolozsváron szűkös anyagi viszonyok között egy nagynénjénél és tudatlanságával senki sem élhetett vissza, mert hiszen nem is volt tagja a társulatnak, így tehát a kollegának sem gyűlölték. A szin-

házból mindössze Teller Vilmos szereposztót ismerte, aki gyönyörű szép szállí fia volt, különben hat gimnáziumot is végzett és a rossz gazdasági viszonyok következtében lett színházszólga, Tökés Anna beleszeretett a daliás fluba, aki sovány szereposztói fizetésének nagyrésztét a lányra költötte, akit a fia feleségül vett. Tökés Anna akkor még csak színésznő sem volt, nem is élmódia, hogy hová fog kerülni, mind a ketten nagyon «lenna» voltak és szegény emberek módjára összeházasodtak abban a reményben, hogy akaratukra, energiájuk, főleg pedig fantáziájuk kiroptatja őket az ismeretlenségéből. Annának sikerült, Vilmos azonban továbbra is lennmaradt. Annyi letagadhatatlan tény, hogy őszinte és meleg szociális házasság volt. Tökés Annát senki sem gátratta be.

— Anna röviddel a házasság után elrepült, a csalódott Vilmos pedig golyót röpített szerelmes szívébe. Az orvos tudomány megmentette az életnek és Janovics Jenő igazgató kivette a színházról, hazavitte lakására, ahol most mint inas végzi a házi teendőket. Csendes, szótlanul szolgálja el élete legszebb és legszomorúbb emlékeit.

— A fő, hogy Anna boldog legyen — mondja gavalóosan az otthagzott férj. Szép szál ember, valóságos filmszínész típus, aki egyszer látta, megértheti, hogy Tökés Anna beleszeretett. Nem szívesen meséli a multjáról, csak hosszas nógatásra mond néhány szót:

— Ha én is karriért csináltam volna, ma nem szólnék a szívembe, házasságomra és válópörömrre a szélhámoskodás szennyes vádját. Mindégy, a fő, hogy Ő boldog legyen, nem beszélék és nem fáj, amit beszélnek. . .

A történeti igazság kedvéért azt is meg kell jegyezni, hogy Teller Vilmos nagyon nobilisan viselkedett Tökés Annával szemben. Amikor a művésznő ügyvédje közölte vele, hogy felesége karrierje megköveteli a válást, gavalóosan beleegyezett mindenbe, előkelő gesztussal visszautasította a felajánlott «kártérítési» összeget, szó nélkül aláírt mindent és beleegyezett a feltételekbe.

— És Ő boldog lett. Az összetört szívű férj pedig tovább szervezza esténként a fogásokat a Janovics-villában. Sőt ha egyszer elmegy a nagy művésznő vendégszerepelni Kolozsvárra és Janovics vendégül látja, a ragyogó nőt volt férje — az inas — fogja kiszolgálni.

Az ördög mátkája délután félhelyárrakkal. A szuboticeai katolikus legényegylet január elsején délután fél négy órakor harmadszor hozza színre Géczy István háromfelvénásos énekes népszínművét. Az ördög mátkáját. Az előadással kapcsolatban malacsorsolás is lesz és minden jegy mellé egy számot adnak. Jegyek előre válthatók egész nap a Legényegylet pénztáránál.

Az SzMTC kabaréja a Népkörben. A szuboticeai Vasas Sport Klub január hó 5-ikén, szombaton este nyolc órakor kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez a Népkörben. A kabarén a legjobb szuboticeai műkedvelők fognak közreműködni. Aki meghívóra igényt tartanak, kedden délelőtt 8—12-ig a Vass Adám-féle vendégőben átvehetik a meghívót.

A Népkör kulturesztje. A Népkör január 2-ikén, szerdán este műsoros kulturesztet rendez, amelyen Szobonya László tart előadást és közreműködnek: Hoffmann Matild, Toldy Rózsi, Mészáros Irén és Pálfiy Lajos. Belépődíj nincs.

Kronpholz Károly hangversenye. Nagy érdeklődés előzi meg Kronpholz Károly január 10-iki hangversenyt. A fiatal szuboticeai zongoraművész, aki már tavaly is nagy sikert aratott koncertjével a Városi Színház hangversenytermében megtartandó hangversenyén Beethoven, Chopin, Liadow, Liszt műveit játssza és bemutatja néhány saját szerzeményét is. A hangversenyre jegyek előre válthatók a színházi pénztáránál.

— A Gólem Szuboticeán. A szuboticeai Hakoah műkedvelői január 24-ikén adják elé a Népkör színpadán a Gólem című operettet.

Hangverseny a napközi gyermekotthon javára. A Munkássegély Egyesület a felállítandó napközi gyermekotthon javára január 5-ikén a Bárany-szálloda termelében hangversenyt rendez, amelyen először mutatkozik be Szuboticeán a Munkásdalárda tagjaiból alakított szavalókórus. A hívós műsoron ezenkívül Dimitrijevic Miklós hegedűszóval, dr. Diamanat Ernő zongorakísérettel, Stren Lili és Blumenberg Magda táncszóval, a Granicsár és a Munkásdalárda pedig énekszámokkal szerepelnek. A műsort tánc követi. Jegyek a Munkássegély Egyesület tagjainál, a munkásotthonban és a Krécsi-féle könyvkereskedésben előre válthatók.

VALDA PASZTILLA

meghülés, spanyolnátha influenza ellen, kapható minden drogériában és gyógyszertárban.

Talán hihetetlen Önnek

hogyan a **PYRAM NÖVÉNYI PASZTA** sokkal jobb bármely más cipókrémnél? Tegyen kérem egy kísérletet, használja 8-10 napig ezt a speciális pasztát, s nem fog többé cipójére ráismerni, mert ragyogó lesz és gyönyörű!

A tények beszélnek!

1158

SPORT

Harmincezer ember előtt védett Siflis Barcelonában

A volt szubotocai kapus levélben számol be a spanyolországi turáról és boldog újévet kíván a szubotocai sportolóknak

Siflis Géza, a SzAND volt válogatott kapusa — mint ismeretes — most a budapesti Ferencváros csapatában tanul bele a profifutballista szerepébe. Ez a szerep nem kezdődik rosszul a kiváló szubotocai futballistára. A magyar bajnokságot elvitte magával karácsonyi turájára Spanyolországba és így Siflis, aki mint válogatott kapus megjárta már Prágát, Páriszt és Amsterdamt, most Európa legdélibb vidékeit utazza be, miközben a kék egű Itália és a forró legvégű Katalánia szépségeiben gyönyörködhet.

Dicséretére válják Siflisnek, hogy a számára élményt jelentő kiránduláson nem feledkezik meg szülővárosáról és az ott élő sportolókról. A *Bácsme gyei Napló* ma levelet kapott Siflistől Barcelonából. Ezekben a sorokban a kiváló kapus sok szeretettel emlékezik meg szubotocai sporttársairól, leírja utazását és valósággal kedvet csinál az itthoniaknak a professzionizmusra. Siflis beszámolóját teljes terjedelmében itt közöljük.

December 21-én este fél 8 órakor indultam el csapatommal a Ferencvárossal a spanyol turára. Bár ehhez hasonló nagy utat meg tettem már és súlyosabb kötelesség előtt is álltam, mint a mostani, amikor Amsterdamban a jugoszláv kapu volt rám bízva, most mégis szorongó érzés szállt meg. Első ízben ítem vonatra, mint *profi* és mint a magyar bajnokságot kapusa. Most már profi vagyok, a futballbecsület mellett azért is meg kell állni a sarat, mert megfizetnek érte, de azért úgy érzem, soha nem lehetek lelkesebb futballista, mint amikor még Szubotocán egy-egy bajnoki mérkőzésen a pontokért küzdöttem az én kedves közönségem előtt, vagy később, amikor a válogatott csapat kapuját védve egész Jugoszlávia sportolójának szeme rajtam függött.

Uj játékos-társaimban egészen jóbarátokra találtam és társaságukban igazán kellemesen telt el a többnapos farszto utazás. Különös szép élményben volt részem *Ljubljanában*, ahol átutaztunk. Itt

az állomás Perronján a sportolók felismerték és meghatóan meleg ünneplésben részesítettek.

Soha nem látott emberek átöleltek és kértek, hogy minél előbb jöjjen vissza Jugoszláviába ..

Olaszország pompázóan szép vidékeit Triestet, Genová, Milánót és San-Remot érintve szelte át vonatom. Nem győztem gyönyörködni és nem tudtam mit bámuljak meg jobban a paradicsomi fekvésű Monacot, amelynek fővárosában kedvem támadt volna egy kicsit próbára tenni a szerencsémét, de erre nem hagyott időt az expressz, vagy a napfényben ragyogó Nizzát csodás tengerével. 22-ikén este francia földre, Marseillebe érkezünk és pihenőt tartottunk. Kényelmes szállodai ágyban átpihent éjszaka után, újult erővel folytattuk utunkat Barcelonába, ahova 23-ikán este nyolc órakor érkezünk. Ebben a nagy és mozgalmas életű spanyol városban, annak hatalmas épülettömbökre koncentrált furcsa építkezése nyújtotta számomra a legtöbb megbámulni valót, de azért jutott bámulatomból elég

a csodás szépségű spanyol nőknek is.

Barcelonában az egykori világhírű magyar kapus, *Platkó* várt bennünket és igazi futballista szívéllyel fogott hozzá kalauzolásunkhoz. Az egyik legelőkelőbb hotelben, a Viktóriában szálltunk meg, ahol minden kényelemben részünk van. Életmódunkat *Poty* mester, a trénerünk szabja meg, aki nem csak arra ügyel, hogy semmink se hiányozzon, de arra is gondja van, hogy az örömeikkel meg ne terheljük a gyomrunkat. Napirendünk körülbelül a következő:

Réggel kilenckor kelünk, tíz órakor a pályára vonulunk, ahol egy órai könnyű tréning következik. Utána masszázs, ebéd, erre egy ks alvás — ami után szabadok vagyunk este hatig. Ekkor megvacsorázunk, fél órással később a spanyolok által megszokott módon, de azért jutott bámulatomból elég

Karácsony este gyönyörű karácsonyifával lepett meg bennünket vezetőségünk,

mindenkinek volt alatta valami ajándék. Potya bácsi könnyekig megható szép beszédet mondott a vándor futballista karácsonyáról, az egyik zongorázott, valamennyien énekeltek, de ez sem tudta elleplezni megilletődöttségünket, ami egy közös gondolatból fakadt: milyen jó lenne otthon lenni, legalább egy órára. Ezen az este Obitz a híres mókamester is hiába vette elő a legválogatottabb ugratásait, nem tudott bennünket felvidítani.

Kötelességemnek tartom beszámolni az otthoniaknak, hogy Obitz mester

Gulliver névre keresztelt,

hosszu lábamra való tekintettel. Épen az előbb jelentette ki: »Majd Gulliver begázol a tengerbe és fog nekünk néhány hajót, amivel hazautazhatunk.« A vonatást ugyanis már nagyon meguntuk.

Karácsony első napján, délelőtt tizenegy órakor volt az első mérkőzésünk a világhírű Barcelona csapata ellen. Itt a legtöbb nagy mérkőzést ebben az időpontban játsszák le, mert az felel meg legjobban az itt élő emberek időbeosztásának. Mi fél tizenegy órakor ülünk autóra, ami kivitt bennünket a pályára. Az ehhez vezető utvonalakon szédítő, soha nem látott forgalom, amit most még növelt a mérkőzésre töduló embertömeg. A Barcelona gyönyörű arénájában a meccs kezdetére

harmincezer főnyi közönség gyűlt egybe, amely mint később volt alkalommal meggyőződni róla, a világ egyik legtemperamentumosabb futball közönsége.

A mérkőzés. Bármennyire hihetetlenül hangzik is az a 4:0-ás vereség után, de még sem mondhatok mást, minthogy a Ferencváros kitűnően, gyakran türeményesen szépen játszott. Raffináltan felépített akciók a technikai fejlettség remekei voltak — de ez nem elegendő a kemény fogalmán messze túlmenő, kíméletlenül gázoló spanyol játéktílussal szemben.

A Barcelona háttvédei egyenesen elsöpörték a Ferencváros velük szemben törpe csatárát,

akik egy fél órai fölény után nem bírták tovább az iramot. Ekkor léptek akcióba a spanyol csatárok és a bíró, akikhez hasonló szemérmetlen hazadolgózót én még soha nem láttam. Banginak egy kis indiszponált-sága elég volt ahhoz, hogy az adott körülmények között négy gól terhelje a Ferencváros hálóját. Ebből kettő égből kiáltó öfied volt.

A második félidőben engem állítottak a kapuba. Miután magamról jót vagy semmit, csak csak annyit mondhatok az első spanyolföldi szereplésemről, hogy

gőt nem kaptam és a barcelonai közönség részéről is meleg szimpátiát tapasztaltam.

Az igazi napom csak másnap érkezett el, amikor revánst játszottunk a Barcelonával. A meccs külsőségei mindenben az előző napiak. Most már eredetileg is

engem állítottak a csapatba,

amely a revánsvágytól tüzele mindent kiadott magából. A spanyolok nem is tudták ellentálni ennek a mindent elsöpörő hatalmas rohamnak és már 3:1-re vezetünk. A győzelem már elvitathatlannak látszott, pláne, amikor Turai a negyedik gólt is belőtte, de ekkor akcióba lépett a bíró, aki túltett még az előző napi kollegáján is Elképzelné, vagy

leltni nem lehet, amit ez a bíró tett velünk,

átelni is borzasztó volt. A negyedik gólunkat nem adta meg, ehelyett elkezdett nyomni bennünket és mikor látta, hogy a Barcelona sehogy sem tud kiegyenlíteni, minden ok nélkül tizenegyest ítél ellenünk, amit a spanyolok az üres kapuba löttek be. Így lett a végeredmény 3:3, a Ferencváros megérdemelt 4:1-es győzelme helyett.

Ezen a mérkőzésen nagyon sok dolgom volt, a spanyolok minden esetben vadul törtek rám és csak erős fizikumomnak köszönhetem, hogy ép bőrrel kerültem ki közülük.

Innét Lisszabonban megyünk és ha valami érdekesebb előadja magát még arról s befogok számolni az otthoniaknak.

Most szívvel üdvözlöm minden régi ismerőseimet és boldog újévszöndőt kívánok az összes szubotocai kedves sporttársaknak.

Siflis Géza

KÖZGAZDASÁG

Harminc százalékkal csökken a házbéradó

Január elsején lép életbe az új törvény

A szubotocai pénzügyigazgatóság a napokban felhívást tett közzé, amely szerint a házbérvallomási ivatek január 15-ig kell benyújtani a városi körli adóhivatalokhoz. A vallomási iv késedelmes benyújtása esetén, ha az a határidő után nyolc napon belül történt, három százalékos, ha nyolc nap után történt, tíz százalékos büntetést rónak ki a háztulajdonosra.

Az új adótörvény értelmében, amely január elsején lép életbe, sokkal kevesebb házbéradót kell fizetni, mint eddig. Az adókulcs az új évben 12 százalékos. Igen fontos körülmény, hogy az új adótörvény értelmében az adót nem a bruttó bérösszeg után fizetik, hanem bizonyos összeget leszámítanak a ház tatarozására. Zagrebben, Beogradban, Ljubljanában és Noviszadon a bérösszeg 20 százalékát levonják tatarozási költségek címén, ha a háztulajdonos igazolni tudja, hogy annyit elköltött az épület karbantartására. A többi városokban, így Szubotocán is, 25 százalékot, községekben 30 százalékot vonnak le a bérösszegekből és a megmaradt összeg után vetik ki az adót.

A törvény 37. szakasza értelmében az alapadó 12 százalékos, az állami progresszív adópótlékot pedig a házbérvédelem után a következő tabella szerint állapítják meg:

10.000—20.000	2%
20.000—30.000	4%
30.000—40.000	6%
40.000—50.000	8%
50.000—60.000	10%
60.000—70.000	12%
70.000—80.000	14%

Abban az esetben, ha a házbér évi összege meghaladja a 70.000 dinárt, a többi összeg után 10%-ot kell számítani az állami pótlékok címén.

Például: Szubotocán a 200.000 dinárt jövedelmező épület után a házbéradó a következő:

Bruttó bevétel	200.000.—
25% levonás tatarozásra	50.000.—
Adóalap:	150.000.—

12% alapadó	18.000.—
Pótlék 70.000 dinárig 14%	9.800.—
és 10% a fennmaradt 80.000 dinár után	8.000.—
Az állami adó:	35.800.—

Ezenkívül községi és tartományi pótladót is kell fizetni az alap adó (egyeses adó) után, ami a jelen esetben 18.000 dinárt tesz ki. Szubotocán ezek a pótladók a következők lesznek 18.000 dinár adóalap után illetve 200.000 dinárt kitevő bérösszeg után:

Városi pótladó 110%	19.800.—
Városi utadó 75%	13.500.—
Városi iskolai pótladó 57%	10.260.—
Városi tanonciskolai pótladó 2%	360.—
Tartományi pótladó	4.500.—
Önkormányzati pótladók:	48.420.—
Állami adó	35.800.—
Az összes adó:	84.220.—

Az elmúlt és az az előtti években 200.000 dinár házbér után sokkal többet kellett fizetni. És pedig: 14% alap adót, 30% jövedelmi pótladót, 30% rendkívüli pótladót, 40% rokkant adót és 20% katonakamara adót, valamint a felsorolt önkormányzati adókat is. Az állami adó eddig 69.160 dinár, az önkormányzati adók 74.840 dinárt tettek ki, vagyis összesen 144.000 dinárt.

A múlt évben tehát a bérösszeg hetvenkét százalékát kellett befizetni, míg 1929 január elsejétől a házbér 42.10 százaléka lesz adóba fizetve. A különbözet tehát közel harminc százalék.

Most van itt az alkalom!

Sok ezer vevőnek fizettünk már ki nagy nyereséget!

ÖN IS NYERHET!Az állami osztálysorsjáték 17. sorsjátékának első osztályának húzása január 15-én kezdődik
1 kettős egész 200 din., egész sorsjegy 100 din., fél sorsjegy 50 din., negyedsorsjegy 25 din.Postaköltséget 200 dináros rendelésnél nem számítunk
200 dináron aluli rendelésnél postaköltség 2 dinár**Lepedát és Jovánovics**a Vajdaság elismerten legszerencsésebb és legnagyobb
sorsjegy főelárusítók

Telefon 214 Subotica Telefon 214

Rendeljen Ön is azonnal sorsjegyet!

Végzünk**hengercsiszolást**a legnagyobb pontossággal, eredeti Kellenberg-
géppel**Készítünk****csiszolt dugattyukat**

precíziósgéppel

**Fogaskerekek, autó-és
motoralkatrészek**

gyártása

OTTO MÜLLER

OSIJEK

PEJAČIĆEVA ULICA 8

Alapított 1882-ben

Alapított 1882-ben

PHÖNIX**ÉLETBIZTOSÍTÓ TARSASAG BÉCSBEN**

Igazgatóság az S. H. S. királyság részére BEOGRAD, Knjeginje Ljubice ulica 15.

SUBOTICA, Kralja Aleksandra ul. 6.

Sürgőnycim: LEFENIKS

Telefon szám: 3-34.

A biztosítékösszegek dinárértékben 1.536.000.000

A megkötött életbiztosítások állaga
dinár 12.400.000.000Ebből az S. H. S. királyság területére esik több mint
Dinár 590.000.000 — 500 millióMűködési engedélyt az S. H. S. királyság részére
a kereskedelmi és iparminiszterium VI/4625/1922
szám alatt adta ki.A társaság nagyon előnyös feltételek mellett megköti:
Életbiztosítás, megélés és halál eseteire
Tőkebiztosítás, melege és halál esetére
Hozománybiztosítás és gyermekekről való gondoskodás.

Járadékbiroztatás, tartós, teljes és részleges rokkantság esetére.

Díjakat nem kell fizetni, amint a tartós rokkantság bekövetkezik.

A társaság a legelőnyösebb feltételek, a legelőnyösebb díjszabással.

BALESETBIZTOSÍTÁSOK

A társaság működési területe az S. H. S. királyság, továbbá:

Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Spanyolország, Olaszország, Levante, Egyiptom, Palesztina, Austria, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, Törökország, Görögország, Románia

Fiókgazgatóságok az S. H. S. királyság területén: Zagreb, Ljubljana, Sarajevo és Osijek

13106

Fatalos üdéséget,
természetes bájait
köcsööz a

TARTU-ARU-CRÈME

A modern és tudományos kozmetika legelőnyösebb
víványai folok, szemölcsök, szeplők, kiütések, orr-
vörösség és egyéb arctisztítatlanság ellen. Számos
elismerés. — Készíti és postán szétküldi**BLUM gyógyszerár, Subotica**

Allandóan raktárhoz:

Adaševci (Ermitaž) Budjanovci
Sava Đurđević Vitozar Avramović
Apatin: Magdalenka Frisson Beočin: Sava Pavlović
Branjina (Branjevo) Sava Mladenović
Guro Weissebeck Sava Žuković**F gyetem!**Valódi karlsbadi kétszersült
graham kenyér. Kiflisodró-
géppel sodort ki likűt mény k, finom felírken ér, bur-
onyáske yé, valódi roz kenyér és
az elismert n legizle es bb**„ORIENT“-KEKSZ****TEASÜTEMÉNYEK**

kaphatók s bá mely mennyiséget házhoz szállít

Mayer Alfrédvillanyerőre berendezett sütőgépek
Subotica, Kakasiskolával szembenMiért legyen Ön va-
lamivel mege-
légedve, ami
„majdnem épp olyan jó”
mikor ugyanolyan összegért
megszerezheti az eredeti
**MERIMA
SZAPPANT.**Halló? Halló!
Külön osztály
sár- és hócipők javítására
prima amerikai és angol nyersanyag-
ból a legelőnyösebb kivitelben
Mirovics Konstantin
modern épészet
Subotica, Karadžićeva ul. 18**PÉNZ**
kölcsönt kaphat-
nak mezőgazdák,
rövidebb vagy hosz-
szabb időre a leg-
előnyösebb kamat me-
lett. Elintézés azonnal. Ingatlan-
vétel és eladása. Parcelizáció
átvétele. Felvilágosítás levélben és
díjlan. — Képviselek mindeütt felvétetnek
„VARDAR“ BANKIRODA
NOVI SAD, V. S. U. CA 62Használjon a mindennapi
száj- és fogápoláshoz
HYPEROLO
szájviztablettákat
amelyekből a szájviz kellemes ízt
és erősen fertőtlenítő hatással
és minden kellemetlen szagot
megszüntet és erősíti az ínyeket is
Főleg dohányzóknak nélkülözhetetlenMielőtt ruhát csipőltatn okvetlenül tekintse meg legújabb eredeti párisi divatmodelljeimet **Cérnay-szalón** Subotica, Telefon 712
IV., Zlatarićeva ul. 10**Meleghy A. Pál
butorgyára**Veliki Bečkerek,
Cara Dušanova ulica 12.

Gyárt csakis elsőrendű anyagból polgári, stil- és kártyázott butorokat a legizlésebb kivitelben.

Versenynélküli áruk

Allandó nagy mintaraktár 5-30 komplett szobaberendezéssel, amely vételkényszer nélkül megtekinthető és amelyre különösen a vidéki butorvásárló közönség figyelmét hívom fel

Részletfizetési kedvezmény

Igen tisztelt olvasóinak, előfizetőinek

Boldog újévet kíván a
Bácsmegyei Napló
kiadóhivatala

Igen tisztelt üzletfeleinek
Boldog újévet kíván
Minerva d. d.
Subotica

Mélyen tisztelt vevőinknek,
jóbarátainknak és ismerőseinknek
boldog újévet kívánunk
BARZEL D. D.
Subotica

Kedves vendégeinek, jóbarátainak
és ismerőseinek
Boldog újévet kíván
Hirt Pali bácsi
vendéglős

Igen tisztelt vevőinek, hirdetőfeleinek
és üzletarátainak kellemes újévet kíván
SCHMOLKA
könyv- és papírkereskedés,
hirdetőiroda
Novisad, Jevrejska 7

Boldog újévet kíván üzletfeleinek
Karlo Perles
kolonijalna agentura, Sombor

Boldog újévet kíván üzletfeleinek
Grga Perles
fűszer- és gyarmatárúgyűzők
Sombor

Igen tisztelt vevőinek, jóbarátainak
és ismerőseinek boldog újévet kíván
Drenkovics János
fűszer- és csemegekereskedő

Boldog újévet kíván igen tisztelt vevőinek
Beogradska
Tekstilna Industrija A. D.
Filijala: NOVISAD

Boldog újévet kíván igen tisztelt vevőinek
és üzletbarátainak
Schotten és Társa
Novisad

Boldog újévet kívánok vevőimnek,
jóbarátainknak és ismerőseimnek
Dudás József
mészáros és hentes
(Kiskápolnával szemben)

Igen tisztelt vevőimnek és ismerőseimnek
boldog újévet kívánok
Miloš Kurteš
fűszer- és csemegekereskedő
Subotica, Telefon 483

Mélyen tisztelt vendégeimnek az
újév alkalmából sok szerencsét kívánok
a **WEIFERT-sörház**
éttermének vendéglőse
Pancsevón

Igen tisztelt üzletfeleimnek és jóismerőseimnek boldog újévet kívánok
Franck Miksa
a belimanastiri tescheni vaj és sajt
egyedüli lerakat
Subotica, Vukovičeva 10

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

vevőinek, üzletfeleinek, vendégeinek és ismerőseinek

Alex. Gultmann és Fuchs
szállító
NOVISAD

Jančenić Péter
a Hársfa étterem tulajdonosa
NOVISAD

Novakovics Testvérek
készruhakereskedés
NOVISAD

PAŠĆ GYÖRGY
angol és francia nő-szabó
NOVISAD

Prva Jugoslavenska
Kemična Fabrika D. D.
NOVISAD

SEIDLING PAL
órák és ékszerész
NOVISAD

Fischer J. és Fia
fűző és női divatruha kereskedés
NOVISAD

JUST GYULA
írógépkereskedő
NOVISAD

DIMOVICS
fűszer- és csemegekereskedés
NOVISAD

POMIKAČEK JÓZSEF
első műlakatos és rollógyár
NOVISAD

Schosberger Adolf
NOVISAD

LUSTIG LAJOS
bank- és váltóüzlete
NOVISAD

SPILLER L.
csemegekereskedés
NOVISAD

Ábrahám Ignác
horbély és lodráz
NOVISAD

KLEIN és FEYGANG
órák és ékszerész
NOVISAD

STOLCZ KÁROLY
étterem tulajdonos
NOVISAD

Tausch János
órák és ékszerész
NOVISAD

HOLIK RUDOLF
divatruház az Új menyasszonyhoz
NOVISAD

LICHT SAMU
az IDOL című magyar vezérképviseletje
NOVISAD

KARDOS
hirdető, lap- és könyv- és sajtó vállalat
NOVISAD

Nagyrabecsült vevőinek boldog újévet kíván

Supr. Sándor Krausz
fűszer- és csemegekereskedés, Subotica
Zrinjski trg 28. Kakas iskolánál

Összes vevőimnek és ismerőeimnek boldog újévet kívánok
Weis Hugó
termény-erekedő, Subotica
Trumbičeva ul. 7

Boldog újévet kíván igen tisztelt vevőinek,
jóbarátainak és ismerőseinek
Sibalić Illés
kenyérgyáros és fűszerkereskedő

Igen tisztelt vevőinek, barátainak
és ismerőseinek boldog újévet kíván
Bakalić Čedomir
fűszerkereskedő

Boldog újévet kívánok vendégeimnek
és ismerőseimnek
NEMES LAJOS
„AVALA“ kávéház és szálloda
tulajdonosa, Ada

Igen tisztelt vevőinknek, jóbarátainknak
és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk
Braća Littmann

Az adai vendéglősök, kávéosok és
korcsmárosok boldog újévet kívánnak
ismerőseiknek, jóbarátainknak,
az összes vendégeiknek és úgy a
magyar, mint szerb testvéreik
további pártfogását kérik.

Adai Vendéglősök Egyesületének elnöksége

Vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek boldog újévet kíván

Kádár Lajos
fűszerkereskedő

Igen tisztelt vevőinknek, jóbarátainknak
és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk
Kollár és Gabrić
NADA drogéria, Subotica

Igen tisztelt vevőinek, barátainak
és ismerőseinek boldog újévet kíván
Herzl József
fűszerkereskedő

Igen tisztelt vendégeinek boldog újévet kíván
Gradska Kafana
(Városi Kávéház)
tulajdonosa, Szubotica

Boldog újévet kíván t. vevőinek
és ismerőseinek
Bernold Szilveszter
Novisad

Boldog újévet kíván megrendelőinek
és jóbarátainak
Horváth Sándor
cserép- és palafedőmester
Bene Sudarevičeva 34

Üzletfeleinknek, jóbarátainknak
és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Osztrogonac és Kenedi
uriszabók, Subotica
Cara Dušana 1. (Bérpalota)

Boldog újévet kíván összes vendégeinek
és ismerőseinek

Rákosi Gyula
Srpski Kralj étterem főpincére

Igen tisztelt üzletfeleinek és ismerőseinek boldog újévet kíván
Nasl. Szabó István
címfestő
Subotica, Sokolska ul. 10

Igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog újévet kíván
Bárany Kávéház bérloje
Fredmann Már, Subotica

Boldog újévet kíván t. vevőinek
és ismerőseinek

Thurzó Gyula cipész
Subotica, Karadjordjev trg 5

Igen tisztelt vendégeinek, ismerőseinek
és jóakaróinknak boldog újévet kíván

Horváth Lajos
vendéglős, Cara Dušana ul.

Boldog újévet kíván igen tisztelt vevőinek
és ismerőseinek
GLIED-MALOM
Subotica

Nagyrabecsült megrendelőimnek
és üzletbarátainknak boldog újévet kívánok

Fölvincz István
okl. cipész-mester, Vel. Bočkerek
Obala Princeza Jelena 1

Boldog újévet kíván vendégeinek
és jóbarátainak

Ernest Krekuška
Tri Šešira vendéglős

Igen tisztelt vevőinek boldog újévet kíván
Raletić Miloš
divatruház Novisad, Kralja Petra 4
Püspöki palotával szemben

Tisztelt vevőinek boldog újévet kíván
„AUTOCAR“
Novisad, Trifkovičev trg 5

Igen tisztelt vevőimnek boldog újévet kívánok
Milovanović György
szücs, Novisad, Pašičeva ulica

Tisztelt vevőinknek boldog újévet kívánunk
Cvejanović és Sustrán
férfi szabók, Novisad
Laze Telečkog ulica 3

Boldog újévet kíván vevőinek,
ismerőseinek és jóbarátainak
BERGER-MALOM
Subotica, Save Tekelije ul.

Üzletfeleinknek és ismerőseinknek
boldog újévet kíván
Hirsch László
kárpitós, Subotica

Boldog újévet kíván helybeli és
vidéki vevőinek
Zsiga Schlesinger
glavni zastupnik Brill A. D.

Boldog újévet kívánunk tisztelt vevőinknek és jóbarátainknak

Csákányi Kovács

kárpitos és diszítók

Nagyrabecsült vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

„JOHANNA” szikvizgyár
Subotica, Paralelski put

Boldog újévet kívánunk összes ismerőseinek és jóbarátainak

Csordás-resti Csóka

Igen tisztelt megrendelőinek és jóakaróinak boldog újévet kívánunk

Konstantin Mirovics

uri és női cipész
Karadžićeva ul. 18. (Báránkyöz)

LEOPOLD FÜRST SUBOTICA
VII. O tojičeva 28 Telefon 3-74

„Winkle” „Rimske” „Rekord”-képviselő

kíván üzletfeleinek
Boldog Újévet!

Igen tisztelt vendégeimnek, ismerőseimnek és jóbarátainknak boldog újévet kívánunk

Vidra Mihály

a subotici Lloyd főpincére

Vevőinek és barátainak boldog újévet kívánunk

Licht Samu

kereskedelmi ügynökség

Szerencsés és boldog újévet kívánunk üzletfeleinek

Vukmanov Pál

cserep- és palafedő

Igen tisztelt vendégeinek, ismerőseinek és jóbarátainak boldog újévet kívánunk

Lengyel Vilmos

a „Lloyd” étterem tulajdonosa
Subotica

Boldog újévet kívánunk mélyen tisztelt vendégeinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Jovan Vučak

Restaurant „Obilić”

Boldog újévet kívánunk vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Ergh Jakab és utóda

Fuderer Mihály

sütőmester

Nagyrabecsült megrendelőimnek és vevőimnek boldog újévet kívánunk

Róka Károly

cipész
Subotica, Zrinjski trg 2

Igen tisztelt vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

F. Bachinger

képkerepező és aranyozó cég, Subotica
Aleksandrova ulica 1
Műhely: B. Sudarevičeva 34

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóakaróinak

Meider Rezső

a „Mechanik” tulajdonosa
Subotica, Wilsonova u. 16

Vendégeinek, rokonainak és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Dozsai István vendéglős

Subotica
Paje Kujundžićeva ul.

Boldog újévet kívánunk mélyen tisztelt vendégeinek és jóbarátainak a

Városi kávéház fizetői

Pista, Józsi és Gyuri bácsi

Igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Ifj. Horák István

a Zöldfa vendéglő tulajdonosa

Kellemes és boldog újévet kívánunk vevőinek és jóbarátainak

Gémes Lajos

irógép-mechanikus

Összes üzletfeleinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Ádám és Hajon

tűzifakereskedők, Novisad
Nikolajevska ul. 6

A mélyen tisztelt vendégeinek és jóbarátainak boldog újévet kívánunk a

Beograd Kávéház

főpincére és reggeli számlója
Sándor és Vili

Vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Maričić és Janković

könyvkereskedők
Udvari szállítók

Üzletfeleimnek és barátainknak boldog újévet kívánunk

Maller Béla

okl. gépészmérnök, Subotica
Petrogradska ul. 8. Telefon 35

Igen tisztelt üzletfeleinek, ismerőseinek és jóbarátainak boldog újévet kívánunk

Andrási i Drug

Subotica

Vendégeinek, ismerőseinek és barátainak boldog újévet kívánunk

Vig Emil

számlodás

Igen tisztelt vevőimnek, jóbarátainknak boldog újévet kívánunk

Schwarz József

rövidárkereskedő
Subotica

Boldog újévet kívánunk t. üzletfeleinek ismerőseinek és jóbarátainak

Weiss Henrik

Subotica

Igen tisztelt vevőimnek, rokonainknak, jóbarátainknak és ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Faragó Béla

mészáros, Subotica

Boldog újévet t. vevőimnek és ismerőseimnek

Kukić István

fűszer- és csemegeüzlet
Subotica

Igen tisztelt üzletfeleinek és jóbarátainak boldog újévet kívánunk

Schlager Henrik

bőröndös és bőraru szaküzlete
Subotica, Aleksandrova 1.

Igen tisztelt üzletfeleimnek, ismerőseimnek és barátainknak boldog újévet kívánunk

Deutsch József

órák és ékszerész
Subotica, Save Tekeljje ul. 4

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vevőinek, ismerőseinek és jóbarátainak

Palotás István

hentes és mészáros, Subotica
Save Tekeljje ulica

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vendégeimnek, ismerőseimnek és jóbarátainknak

Franjo Fillinger

Subotica
a Korzó Kávéház bérletje

Boldog újévet kívánunk vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Ivan Cernjaković

malomtulajdonos, Subotica

Igen tisztelt vendégeimnek és ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Gritsch Oszkár

fodrász
Subotica, Trumbićeva u. 4

Igen tisztelt vevőimnek és ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Vihart Imre

kelmefestő és vegytisztító
Subotica, Sokolska ul. 3

Nagyrabecsült vevőinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Varga Flórián

lendamasztövezőgyára
Subotica

Igen tisztelt vevőinek, jóbarátainknak boldog újévet kívánunk

Vorhac

hentes és mészáros

Igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Stipić Márk

vendéglős, Subotica

Boldog újévet kívánunk a Polgári Kaszinó tagjainak

Kocsis István

főpincér

Boldog újévet kívánunk nagyrabecsült vevőinek, jóbarátainak és ismerőseinek

Trišić Tódor

tejtermék-kereskedő, Subotica
Strosmajerova ulica

Igen tisztelt üzletfeleinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

Spitzer Sándor

üvegkereskedő
Subotica, Rudić ul.

Boldog újévet kívánunk vevőinek és ismerőseinek

Lendvai András

hentes és mészáros
Sombor

Igen tisztelt vevőimnek és ismerőseimnek boldog újévet kívánunk

Krekus óraspecialista

Subotica, Rudićeva ul.
Aranyművesek során

Boldog újévet kívánunk igen tisztelt vendégeinek és ismerőseinek

NAGY BUZDER JÓZSEF

a Srpski Kralj (Bárány) kávéház főpincére

Igen tisztelt ügyfeleinek és ismerőseinek boldog újévet kívánunk

EROS ált. ügynökség

Létmányi Lajos
Subotica, Zrinjski trg 2

Igen tisztelt vevőinknek és ismerőseinknek boldog újévet kívánunk

Brača M. Uitanović

Subotica, Sokolska 4

Boldog újévet kívánunk vevőinknek és jóbarátainknak

Kovács és Gelányi

fűszer és csemegekereskedők
Subotica

Vevőinek és jóbarátainak boldog újévet kívánunk

Ceizler Károly

déligyümölcskereskedő

Nea.Crem

legmegbízhatóbb arc- és középő

KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Száraz pormentes faszén, bécsi kokszt, elsőrendű meszt, beőcni p. tündecementet és tűzfát ajánl

RÉVAI ADOLF
Subotica - Telefon 551

Kőművesmesterei vizsgára előkészítők.

Vidékieknek teljes ellátás.

Je ent ezni lakásomon minden nap délután 1/23-5-ig

Nedeljković Lázár szig. építészmérnök, építőmester
Petrovaradin, Bača Jelačićeva 31.

Vizesuborka

ecetes paprika savanyított áposzta és többféle főzelékkonzerv kapható 2668

Kemény Dezső
ecet- és konzervegyárban
Subotica, l. Vojnovićeva u. 5

Damburirozást

piüsszirozást, gombbevonást, azzsurt, szépen és olcsón készit

Baschné Révész Anna
Cara Dušana ulica 6, Vas
Adám vendéglővel szemben

LIFKA-MOZI

Hétfő — Kedd — Szerda

A világ leghatalmasabb artista-filmje, a „Warieté” pendentje

Looping the loop

Halálkör

Mindkét rész egyszerre. — Főszereplők:

WERNER KRAUSS, JENY JUGO, WAWWICK WARD

Szilveszter-este szerencse-malacok sorsolása

Piukovits József

szó újsíró

Subotica, Jelašićeva ul. 4

Saját termésű keleti borai árát ujevra leszállította

Nem-s kadarka litera	6 dinár
Fehér a zali bor	7 „
Ó-bor 1927-es	8 „
Ó-bor 1926-os	10 „

Kis üstön tölt saját főzésű pálinkái olcsó árban

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vasgubutis és elcsúszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbontott jelzésű leveleket továbbítani. Kérdésekedésekben válasszátgy mellékelni.

Élkezőbürgonya Voltmann rózsá 12000 dinár, Ellarózsá 13000 dinár, takarmánybürgonya 8000 dinár bérmentve bármely bácskai állomásra per 10.000 kg. — Akácszőlőkaró 160 cm. hosszú 4—7 cm. erős koszirakományonként darabja 140 para, 20 cm. kátrányozással 10 parával drágább. Minták megtekinthetők Merkl Jánosnál, Szontán. 13121

Földek. 36 és 20 lánca föld Senta-Gunarasban tanyákkal eladó. Kadvány Orbán Senta, Tópart-ucca 17. 13563

Megvételre keresek husz óven aluli eredeti Hoffher vagy Máv magánjáró cséplőgarnitúrát. Ajánlatokat ár megjelöléssel Takács János, Grnabara Čoka címre kérek 13517

Gréme Ágnes az egyedüli, melytől archöre gyönyörű leszi kapható mindenütt. Nagyban Kémikálja, Novi-szád. 13717

Szivógázmotor, 8 HP, komplett, jutányos áron eladó. F. R. Rotter Ostjék, I. Pejačević ulica 7. 13490

Eladó BB MÁV-cséplő és Nicholson 6 létkörös keresek magánjáró 60 collos körülgyűrűs 10 éves cséplővel. Mudrinski gépműhely, Srbo-bran. 13489

Sarokház lakásokkal, kisebb házak telekkel, villa Palićson 2 lánca földdel eladó. Földes ruhaüzlet. 13140

Jéggyári és hűtőházi berendezések a legújabb világ-szabadalom szerint, kezelés, anyag és utántöltés nélkül. Könnyen és bárhol felszerelhető. Termel napi 5, 10, 15, 30 mm. jéget. — Hosszu élettartalmu. Minta-telep látható és megvehető Bácsstopolán Nagy Sándornál. 12598

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban Szubotican? Földes Samu ruhaárúházában (Gyümölcs-piac). — Férfi öltöny már 475 dinártól. Őszi férfi raglánok már 675 dinártól. Iskolai fiu ruhák már 350 dinártól. Gyermekek téli kabátok már 375 dinártól. Női felöltők már 425 dinártól. Leány felöltők már 375 dinártól. Borkabátok már 850 dinártól. Férfi télikabátok már 475 dinártól. Tessék meggyőződni olcsóbb mint bárhol! 9075

Teherautó 3½—4 tonnás S. P. A. kitűnő karban eladó. Vujkovic J. és Tsa. Subotica. 13720

Illatszerekészítés, nagy bánati városban, jól bevezetve, jutányosan eladó. — Ajánlatokat „Parfumeurs” jellegre a kiadóba kérek. 13600

Entor. Teljes hálószoza, di-ványok, sifonok, székék és konyhaberendezés eladó. Ugyanott 4, 3 és 2 szobás lakások, valamint butorozott szobák kiadók. — Dr. Blum fogorvos, Subotica. 13685

Használt gőz- és motoros-cséplőkészleteket becserélünk új gőz- és motoros garnitúrára, viszont használt gőz és motoros garnitúrák kedvező fizetési feltételek mellett cégünkkel szerezhetők be. Gustav Findeisen és Tsa Novisad, Zeljenicka 109. 13695

Vendégülösök figyelmebe. Zenélő automata, négyhengeres, 32 darabot játszik, 1 dináros bedobással, helyszöke miatt nagyon olcsón eladó. Horváth János vendéglős, Bela Crkva (Bánát). 13638

Trafik évi 4000 dinár házbérrrel, családi okok miatt eladó. A helyiség deponák is megfelel. Cim a kiadóban. 13535

VÁROSI MOZI

Hétfő—szerda Két nagy sláger

Lady Windermere legyezője

Oscar Wilde regénye filmen

Főszereplők: RONALD COLMAN és IRENE RICH
Rendezte: LUBITS ERNŐ

CHAPLIN
a kövitéz

Egy kétballábú fickó keserves kalandjai a katonáknál és a harctéren. — Főszereplő SID CHAPLIN

Leány- és fiúotthon

elkülönítve teljes gimnázium, real és humani zűku

nyilvánossági és érettségi joggal

Nyilvánosságú polgári és elemi iskola (horvát és német). — Általános műveltségi kurzusok minden tárgybán, nevezetesen nyelv, zene, varrás, főzés, stb. Viz gati előkészítés — Koreptálás. Felvesszünk önévedőket bentlakásra, kintlakásra és félinternátúra. Az ok atást tanfolyam végzük. Szigorú felügyelet egyéni nevelés

Dr. Ada Erh és nővérei Zegre felülete alatt

Megvételre keresünk használt, de jó állapotban levő Spindel-, valamint Excen-ter és friktióspréseket. — Ajánlatokat ár megjelöléssel a kiadóhivatal továbbít. 13697

Eladó 450 hektó bor finom, édes és túzes mint a csók, továbbá kétszer főzött finom törköly, kisebb tételekben is. Azonkívül eladó 25 kis hold szőlő. Juhász Pál, Kraljevbrag. 13587

Eladó cséplő és malomgépek. Hoffher 30 HP szivógáztraktor 8-as Hofherrgyűrűs cséplővel és elevátorral, 65 HP lánctalpas szivógáztraktor két ötvásu ekével, 10-es golyós cséplővel, elevátorral, 2 darab kétréti sikszi, egyik kefe, a másik buzatisztítós, 1 darab Reform dupla dara- és derectisztítógép és egy vetőmagtisztítóberendezés. Csak személyesen tárgyalok, levelekre nem válaszolok. Reiter-malom Szvetozár Miletics. 13620

Modern és stílus butorokat

továbbá a szakmába vágó összes munkákát készítenek az utonnan átépített műbutorgyárunkban
SIPOS FIAI
Zentai ul. 8. T. le on 205.
Allandó raktár!

LEA KOSMETIKA
Beograd, Knez Mihajlova 18 III. Telefon 45—46
tikézeli garancia mellett a leghyagytobb szépségábrákát és arisztokratikusokat. Biztos, eredményes kurik. Készít speciális szőpítészereket, a sz pítészerekről prospektust ingyen küld 11262

FRANJEVIĆ!
Konkurrenca nélküli speciális onduáció, hajnyírás, fentés, parókavésztés, maszkírozás, minden hajmunka, manikűrözés végett őjóna
PA ISTVAN okleveles női és színházi fodrász útelés, I. Peja Kulundžića ul. 3 sz.

KÖLÖNFÉLE

Különbejárati üres kis szoba egy személynek havi 100 dinártól azonnalra kiadó. Skotus Viator ul. 52. 13764

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Pietsch-ház. 13807

Mészégetőkemencék iparvágánnyal albeibebe kiadók. Bövebbet Hermann Vilmosnál, Park Kralja Petra 9. Subotica. 13880

A dohánzás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapszittillák a legjobban beváltak. Dobozoneknt 30 dinár. Készíti Blum gyógyszerterf, Subotica, főpostával szemben. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11357

Patkány, egeret véglegesen kiirt egy éjjelen át híres „Express” irtószerünk. 40 és 60 dináros dobozok. Ki nem bizik állításunkban, kérje utólagos fizetést ellenében. „Wertheim” irtószervállalat Zagreb, Marovska 16. 11430

Január 15-ikére teljesen külön bejárati elegáns butorozott szoba, előszobával kiadó. Felvilágosítást ad Dunav biztosító, Vilsonova ulica 11. I. em. 13731

Különbejárati csinosan butorozott szoba a beltéren kiadó. Cim a kiadóban.

Másfél lánca föld, egy szoba, konyha, és egy jégve-rem kiadó. Cim a kiadóban 13704

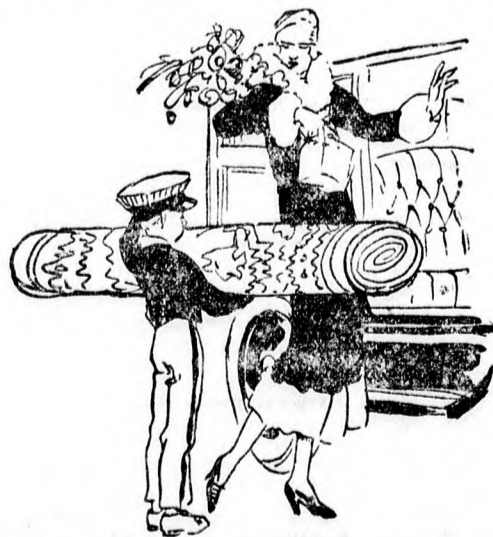
Kétszoba, konyha, előszobás lakás, azonnal beköltözhető. Vujkovic faterlep. 13695

Kiadó Subotica központjában 4, 3 és 2 szobás uecai lakás, minden mellékfelszereléssel, valamint 2 hónapos szoba. Ugyanott különböző butor eladó. Bövebbet Dr. Blum fogorvosnál. 13684

Különbejárati butorozott szoba szolid uriembernek kiadó. Sienkiewiczéva (Gréci) ul. 28. 13656

Csinosan butorozott különbejárati utcai szoba egy vagy két személy részére kiadó. Cim: Skotus Viator ul. 42. 13669

PERZSASZŐNYEGET

csak **BALOG LINA** cégnél

vehet legelőnyösebben

Részletfizetési kedvezmény

Allandó kiállítás eredeti

olajfestmény és iparművészeti ujdonságokból

Naponta friss olasz virág kapható!

VÉTEL-ELADÁS

Aleksandrovoiban (Sándorban) újonnan épült ház eladó 19.000 dinártól. Esetleg kiadó. Megtudható vás- és ünnepnapokon d. u. 3 óráig Sokolska ul. 7. Dukai Juliána. 13736

18—20 HP Halifax szivógázmotor fekvő gyári generátorral, fatüzelésre üzem-nagyobbítás miatt eladó. továbbá Ganz dinamó 15 Amp. 120 volt. 1.200 fordulat, üzemben megtekinthető és azonnal átvehető. Csak is személyesen tárgyalok. Ifj. Csernus Dániel henger-malma, Mali Idjós (Bačka). 13796

Keresek magánjáró szivógázmotort megvételre. — Tóth Pál, Novi Gradac, posta Suhopolje. 13715

Eladó 8 HP Hoffher lokomotív MÁV cséplővel, 3 éves 8 HP MÁV garnitúra jókarban, 24 éves 6 HP 48 és 60 golyós cséplő, vagy elcserélném 8-as MÁV vagy Hoffher cséplőért. Homolya Károly, Senta. 13809

Sentán (Keviben) 13 és fél lánca föld tanyával együtt eladó. Sándor Mátyás, Kevi-puszta. 13808

Papírsapkák bálakra kaphatók. Cim megtudható Mayerhof optikusnál. 13818

Használt zuzógépet (kvec) keresek megvételre. Bánov Lajos hentes, Bačka Topola 13827

Bélyeggyűjtemény Sauerbeck albummal, olcsón eladó. Huth György, Bajmok 13792

Palisander ebédlo beraktá rozástól visszamaradt, olcsón eladó. Kassowitz Lipót speditőr Novisad. 13741

Eladó 3 darab 11 hónapos, elsőrendűen fejlett, engedélyezett bergsüll-kann. Idősb Czölényi István, Veprovác 808. házszám. 13767

Ugarban levő 9 és fél lánca földemet szabadkézből azonnal eladom. Gruja Bozic, Staribecej. 13832

Kisebb vendéglő másfoglal-kozás miatt kevés tőkével eladó és azonnal átvehető. Ugyanott egy hálószoza berendezés is eladó. Cim a kiadóban. 13861

Szilveszter-éji álom

Irta: Govorkovich János

A virágok lehunyták szemüket, a fák levetették aranykoronáikat, a természet halotti leplet borított a földre. Alszik az esztendő és a halottaiból feltámadt öreg korhely, Szilveszter malacsvitítás, kéményseprővigyorgás és boszorkányvijongás közben perget le olvasójáról az élet kákájára fűzött egy szemet, hogy bedobja az éjszakába.

Ezt a kaliedoszkopikus szemet különös anyagból forrasztotta össze a háromszázhatvanötösör megforduló éji kólió: benne fénylik a szerelem gyöngye, az anyai könny gyémántja, a gond hollószeme és milliónyi egyéb csillogó kvarcszemecskék — az emberi érzések sokasága.

A hullását magamagát ámitó bohémkacaj kíséri, a meg benne izzó szikrákat pezsgőzápor oltja el, temetési indulója a tánczene, az érte sírt könnyet a jókedv csiklandozza ki a szemekből.

— Hadd vesszen a magia! Őltessünk helyette más palántát az új vázába.

És orgáikat ül a könnyelnyűség — a látszat. Gyászfátyolt szaggat darabokra a jövőben turkáló kéz, hogy talán holnap újat szőjön helyette. Mert a *Mémor* altató dala nem ül meg az *Élet* méhében fogamzott embriót — holnap ott rugdalózik az álomból összetákoltt bölesében a *Valóság*.

Csak annak a főnixszületű agastyánnak van joga a rózsafüzér szeméit a feladásba hajigálni, az ő birodalma az örökkévalóság, mi emberek a nyakunkban hordjuk az olvasónkat úgy, ahogy azt az elmúlt napok rózsahimbókból és kavicsokból egymás mellé sorakoztatták.

Érezniük kell a nyomást, a szívünk köré csavart hurkot, az otromba karmolást vagy a szelíd szíromsimogatást.

És nem használ a szilveszteréji féktelen jókedv, ennek a varázsa gyenge ahhoz, hogy a reánk aggatott olvasót onnan lépje.

— De hadd tomboljon az illúzió! — gondolja agglégényi különköddéssel Boross Andor, és a vén bohém aki az évek minden éjjelén Szilveszterét ünnepli, visszavonul, hogy mint ezen a napon mindig, az emlékeivel koszorúzza meg a lepergett napok halálát.

Hosszu fűzért hagytak maguk után a mind jobban halmozódó évek az öreg legény terhét és ha pergetni kezd a bímbóit, bizony közülük nagyon sok már apró, porladozó szárrá zsugorodott össze és az öreg szemek nem tudják benne felfedezni az elhalványult mosolyt, a kialudt szerelmi pillantást. De azért gyengéd szeretettel simulnak végig rajta a becéző ujjak és ha friss szirmokhoz érnek átfarmálják melegszerű, selyemhajú asszonyfejekké.

Továbbra édes perecek suttozása, szerelmi sóhajok suhanása, szőke asszonyhajból szálló illat... Vén Szilveszter olvasóján egymás után peregek az emlékek. Akik ezeket megosztották Boross Andorral, akik megirigyelték érte, ott tobzódnak a fényesen kilágitott termekben a pezsgős poharak csengése mellett, új szezációkat várva a részeg helyeit. De ő, a múlt embere, nem számíthat többé ezekre... A régi ember régi borostyánból fon Bacchus koszorút a homloka köré, melancholikus nézése átrepül a gyöngyöző pezsgőn a messze múltba, az ő rózsafüzért már hekapasztotta Szilveszter apó gyémántos rubinostál: egy csepp vér az élethől, csillogó asszonykőnyekkel környezve.

És ajkához emeli a poharat, hogy lémozza róla a fájdalom mosolyt.

Matild, Éva, Nella, Magda és a többi mind... Édes volt a méreg, kéjtadó néha, örömpregesztő mások, amikor minden cseppje tiszta életről szólt.

Hányszor röhögött ki a részeg selyem függönyök között a szerelem, a színes apró kékli percek alatt elenyésző szárnyán, vagy a hátsze paradicsommadár pompás tollán, amelynek a visszasugárzó fénye ma is ott reszket az öreg legény szívében... Elmúlt.

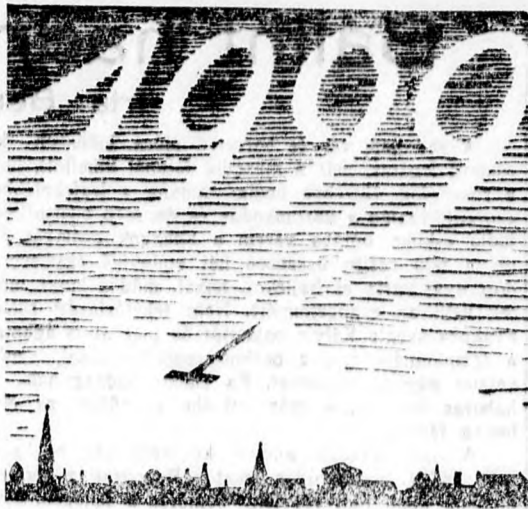
Ezek a szárny csapkodások megreszkeltették a távol ködöt, de nem világítanak át rajta, nem úgy mint a letűnt ifjúkor villámai. De még egy pohár pezsgő talán rózsaszínűvé tudja változtatni a szürke fátolt.

És iszik. Iszik a *gourmand* műértésével. Kéjszürésdől lassúsággal közeledik a kristály széléhez és a tizes ital minden cseppjében ott mosolyog egy ragyogó asszonyfej... És ott reccsnek a pezsgőspohár cserépei a Medisi-i Venus másolatának a fehér márványán.

A pezsgőseppnek nem az öreg Szilveszter semmiségre vesző olvasójától, ábrándkeltő, álombahajtó varázskő művészi arcképet festenek az agglégény elé: Matild, Éva, Nella, Magda és a többi mind...

— Az ördög hozta most be az öreg gazdasszonyt! Ennek a ráncos arca egy cseppet sem illik a kép keretébe, ez a kopott arc a sutba dobott rovása Szilveszternek, amelyikre ma ismét egy vonással többet vágott.

Ezek a vonások kárörömmé fonódnak amint halsvadása jelentik.

— Nagyságos ur! egy hölgy keresi — egy idősebb hölgy.

— Idősebb? mit akar?

— Nem tudom. Itt a névjegye.

Lizzy Meyers

Ohio U. S. A.
24 avenue 243

Hüledezve bántult a fehér lapra.

— Hát nem ismer Mister P...?

Nem ismeri.

— Én vagyok a Liz!

— A Liz?

— Igen.

— Nem emlékszem.

Kutatva vizsgálja a hatalmas termetet. *Dréa soat skin* bunda rajta, fülében óriási valódi *boutonok*, nyakában igazgyöngy, ujjain drágakövek. A bunda alatt selyem ruhát és mindent megkoronáz a bubófej — enélkül az életes kövött nem volna teljes. Végig pergeti emlékezetén Szilveszter olvasóját — ilyen durva felületű nagy darab kavics nincs az egész földrén.

— Bocssáson meg Nagyságos Asszonyom, de az öregség... úgy látszik már elhagy az emlékező tehetséget.

— Dehogy Mr. Boross! Máshol van a líba. Egészen érthető, ha az elegáns uri hölgyben nem ismeri

meg az egykori kis eselédleányt. És diadalmasan mosolyog.

Most már egész bután néz rá a férfi. A buta arckifejezést csak egy kicsinyég élénkíti meg a guny-mosoly az »elegáns ur hölgy« hallatára.

— Igazán nem emlékszem.

— Hát majd segíték emlékezni. Én vagyok az a kis Liz! aki negyven év előtt minden délben hordtam az »ebédjét a Centrál szállodából.

— Még mindig nem emlékszem.

— Ez már igazán szép! ...Hát elfelejtette, hogy mikor egyszer szerelmesen diúltunk egymás ölébe, ep akkor jött a mézsáros legény és nekem az ágy alá kellett bujnom?

És felragyogott Boross Andor előtt az emlékezés csillaga.

— Igen igen! Az a kékszemű, finom körvonalu, eperarcu teremtes... Óreg Szilveszter! minek gurított az olvasódnak ezt a durva szemű kavicsát előbém? miért nem hoztad őt vissza úgy, amilyen akkor volt? ... Igénytelen kicsi gyöngy, de a fiatalság fényével.

És Liz beszél a régi időről. Az a mézsároslegény nem véletlenül jött akkor... Őt kereste. Minden a szerencsétől függ. Az a piros véresebb, ami ma ott csillog a Szilveszter olvasóját bezáró rubinon, akkor kicsi híán a mézsáros legény eszmaszárába rejtett kőszere száradhatott volna... Hanem minden jóra fordult. A féltékeny besugó eselészöve nem sikerült és az egykori Mayer Hanzi ma *Mr. John Meyers*, Ohio egyik leggazdagabb hentes mestere *Mrs. Lizzy* a felesége...

A pezsgő amit a régi emlék tisztelőre ürítettek felgyújtotta a régi lángot Liz szemében és a természetes hentesné kitárta vastag karjait, hogy keblére ölelje egykori szerelmének roncsát. Ebből a roncsból nem szállt ki a fiatalkori lovagiasság és Boross Andor áldozatot hozott neki.

A esőkkel amit a piros pezsgős hentesné szájjára nyomott, lepecsételte az esztendő és még egy drágakövet helyezett a Szilveszter apó rubinos csafja mellé, amely aztán véglegesen lezárta a szerelmi emlékek sorozatát.

Óreg Szilveszter szelleme pedig csintalanul suhog végig a malacsvitítás, kéményseprővigyorgás boszorkánytermeken, meglegyinti a pezsgőtől hevült arcokat, friss kacajt dob a vénül szívekbe, széles gesztussal, bucsúfölkéssel átfogja az egész világ multató társaságát és lehúlik a semmisségbe.

És tizenkettőt üt az óra.

A béke utja

A Bácsmegyei Napló külön tudósítójának elmondta Paul Painlevé, Franciaország hadügyminisztere

Páris, december hó.

A matematika egyetemi tanárától lett kiváló államférfit, Paul Painlevét tréfás barátai azzal szokták bosszantani, hogy mint közönséges halandók ritka helyeket, ő a ritka elűkötöket gyűjti. Volt már a köztársaság elnöke, parlamenti házelnök, miniszterelnök és mindennemű nagyfontosságú politikai és diplomáciai bizottságok elnöke. Franciaország békes irányzatát nemesen jellemzi inkább, minthogy ez a különös-képpen békes politikus már kétféle év a hadügyi tárcát tartja a kezében. Briand és Poincaré mellett ő Franciaország harmadik nagykonceptuális vezetőembere, nyitottabb, őszintébb és emberibb a másik kettőnél.

Mikor megkértem, hogy írta-e ki prognózisát a kezdődő esztendőről s felragyogott a jelen világpolitikai helyzetéről jóakarattal elvette magát.

»A hadügyminiszterhez fordul programért« — nyugodott el szelidén. »Mi léber a hadügyminiszter programja? Nyilván a jövő háború! Nos, én megmondom Önnek egy szóban, hogy milyenek tervezem a jövő háborút: olyannak, hogy ne törjön ki soha. A hadügyminiszteri tisztet én mindig úgy fogtam fel, hogy az azzal járó kötelesség nem a háboru előidézése, hanem a háboru elkerülése, lehetetlené tétele. Az én programom nem a jövő háborúja, hanem a jövő békéje. És valóban hiszem is, igazából, hogy ez a világháboru óta fűzdeszer forduló esztendő a béke végleges megteremtését fogja meghozni. Nem hiszem be a szememet az állandó béke útjába tornyosuló soklatja nehézség előtt és el vagyok rá készülve, hogy még sok ideig lesznek vissza-visszatérő izgalmak, fenyegető konfliktus-lehetőségek, de biztos meggyőződése, hogy az egyre erősödő békeeszmé, a nemzetek közeledése, melynek a Népszövetség izmosodása csak egyik tanujele, mindez ideiglenes és átmeneti nehézségeken győzedelmeskedni fog.«

— Miközben örömmel hallgatom Miniszter Ur békésztatát — vetém ellen — a legbékésebb földrészen, Amerikában csatázó seregek állanak most is szemben egymással Bolívia és Paraguay határain; Európánkat (s nevezetesen a közép-európai államokat) gazdasági krízisek dűlják, vérző nemzetek, elégedetlen kisebbségek kinyja és bosszuvágya feszíti, — sőt maga Franciaország is a látszat szerint elég pesszimistákusan számítozza le a világhelyzetet: Az angol-francia flottaegyezményt a világháboru nem békés érte-

lemben magyarázta és Excellenciád maga a legutóbbi letetekben tört fordulatát a parlamentben a hadügyi budget jelentékenny emelése érdekében, amit a parlament meg is szavazott!

A középamerikai konfliktus

»Szívesen és könnyen válaszolhatok sorra minden ellenvetés-ére« válaszolta nyugodt mosolyával haladéktalanul Paul Painlevé. — »A Paraguay—Bolívia közötti konfliktust remélhetjük, hogy sikerülni fog a Népszövetség állomata alapján még utolsó percben is békésen megváltatni. És ne feledje, hogy ez a reményem helyébe, ez a békeeszmének különleges és mindenképpel jelentékeny diadala, mert a legutóbbi földrészen kell a konfliktust eloszlatni és a Népszövetségre nézve a legkényesebb körülmények között, minthogy különös tekintettel kell az Egyesült-Államok érzékenységre lennie, mely a Népszövetségnek még nem tartozik tagjai közé. Magyarázatra nem szorul, hogy ha ez sikerül, úgy ennek a jövőre is kiszámíthatatlan befolyása lesz.«

A krízisek, melyek (mint ön említette) Közép-európa horizontjait még, valójában a világháboru utolsó maradványai, melyeket a békes fejlődés egyre csillapít és egyenget. Lépésről-lépésre tudjuk enyhíteni az elégedetlen kisebbségek jogos panaszait, lépésről-lépésre javulnak a gazdasági kapcsolatok az egyes államok között és szövődnek mind erősebben a társadalmak. A vámbatárok leépítése, a forgalmi akadályok elhárítása az ut Közép-európa békés fejlődése felé. Ezt a politikát igyekszem én is, ahányszor csak módomban állott legjobb akaratom szerint előmozdítani. Márcsak azért is, mert Franciaország politikai irányzatának is ez az ut felel meg igazán. Franciaország, (és ez hangszlyval mondom) tényleg és őszintén és fenntartás nélkül békét akar. Igazi békét: Nem békét »valaki ellen«, hanem békét az egész világ megalégedésére és boldogulására.

A francia-angol flottaegyezmény

A francia-angol flottaegyezmény, melyet igazán példátlan és hámulatos igazságtalansággal magyaráztak félre, kizárólag és szembetűnően ennek a békepolitikának céljait szolgálja. A Népszövetségnek és magának a Leszerelési Bizottságnak irányelvéit követve, két tangori nagyhatalom kölcsönös és nagy á-

Bálint hadnagy bucsuja

Irta: Berényi János

dozatok árán — és hozzátehetem: áldozatok árán, melyeket az egész világ érdekében hoztak s melyeknek minden nemzet egyként fogja hasznát venni — a tengeri íggyverkezés kölcsönös korlátozására találtak mindkettőjük számára elfogadható alapot. Hogy **ideiglenesen** még titokban tartottuk e megegyezést, melynek egyes részletei elferdítet alakban idő előtt pattantak ki, de melyet amugy is nyilvánosságra szántunk, az Anglia kívánságára történt. Nagyon jóakaró és tapintatos kívánság volt ez. Hiszen azt akartuk, hogy a megegyezéshez másik két tengeri hatalom, Amerika és Olaszország is csatlakozzék s örjúk való tekintettel, hogy ne állítsuk őket bevégzett tények elé, akartuk a nyilvánosságra hozatalt az ő beleegyezésükig kihaltatni. Ezt az ideiglenes titkosságot próbálták némely oldalról valami sötét intrikaként beállítani!

A francia hadibudget

Nem kevésbbé igazságtalanságok azonban a hadibudgetemhez fűzött következtetések sem. Mindenekelőtt hangsúlyozni szeretném, hogy én egy fillérrel sem emeltem a rendes hadügyi költségvetést; ami több pénzbe kerül az a rendkívüli budget, az egyszeri nagy kiadások, melyek azonban mulhatatlanul szükségesek.

A francia hadsereg mélyremenő dialakulásokon ment keresztül. Néphadsereg lett kizárólag az ország védelmére. Békés irányzatunkat mutatja, hogy **átterünk az egyéves szolgálat rendszerére**, de épen ez az átterés kerül igen sok pénzbe. Minthogy a mi nemzeti hadseregünk tisztán szükség esetére áll fenn, mulhatatlan kell hogy hatalmas Stockojnk legyenek. Rendes viszonyok között ezeket a Stockokat évről-évre automatikusan kell felújítani és kiegészíteni, mi azonban a háború óta, kerek tíz esztendeje nem voltunk abban a helyzetben, hogy csak a legszükségesebb kiadásainkat is fedezhettük volna. Előbbrevaló volt számunkra a háboruban elpusztított országrészek újjáépítése — (hisz tudja, hogy erre a célra nem kevesebb, mint 110 milliárdot költöttünk) — és valótánk egyen-súlyba hozatala. Most azután hacsak kicsiny mértékben is, de be kell hoznunk végre az egész évtized súlyos mulasztásait. Minden hadianyagainkban vészes hiányok mutatkoznak már; még a régi határaink megerősítése is leromlott, az új határok erődítetlen vonalairól nem is szólva. Valójában az lett volna természetes, hogy már tíz évvel ezelőtt megtettük volna a szükséges kiadásokat s akkor (furcsa lélektani tünet) bizonyos, hogy most mindenki nagyon mérsékeltnek tudná az idej hadibudget-t. A folytonos mulasztás szoktatta rá az embereket e kiadások elmellőzésére és most, hogy a pótlást tovább halasztani nem lehet, ez riadalmat okoz. — És emlékeztetek rá, hogy a mulasztások e tíz éve alatt kellett Marokkóban és Szíriában súlyos haditüneteket végrehaitanunk...

Franciaország, ez ne felejték el, gyarmati hatalom: és ez a tény áldozatokra kötelez. Észak- és Nyugat-Afrika, Indochína, Szíria... távol roppant bírodalmakban kell épen a béke biztosítására hadseregeket fenntartanunk. Akik Franciaország 400.000 katonájáról regélnék, szeretik elfeledni, hogy ennek a négy-száz-ezernek jó fele **benne szülőtt katoná**, kinek mindenekelőtt kulturális szerepe és feladata van! **Ezt a hadsereget fenn kellene tartanunk akkor is, ha minden európai államtól mérhetetlen tengerék választanának el.** Ennek a hadseregnek nincsenek és nem is lehetnek semmiféle támadó vagy imperialista célzatai: a kulturát fenntartó és a békét biztosító hadsereg ez.

A hadiadósság és világbéke

A francia államköltségvetés nyomozó tetele nem is a hadibudget, hanem a tíz év előtti háború terhé, melyek elsősorban ránk súlyosodnak ugyan, de nyomozatják az egész világot is. Ha ezeket az adósságokat sikerül végleg rendezni, a világháború teljes liquidálását és a világbékét, korának igazi kezdetét egyedül ez jelenti majd. És az én karácsonyi kívánságom és jóvendőlésem, hogy az előjövendő évnek ez lesz a feladata.

Kezdetől fogva, ugyszólván a háború másnapjától, küzdök azért, hogy a hadiadósságokat alakítsák át minden országban rendes normális államadósságokká. **Első szüksége az egész világnak, hogy ezek a terhek elveszítsék hadisarc-jellegüket.** Ezért a hadiadósságok nemzetközi rendezésének eléggé nem is hangsúlyozható morális fontossága is van. A jövő év a háború ez utolsó maradványának nemzetközi rendezését fogja meghozni, s azért hiszem, hogy ez az év nagy lépéssel fog közelebb vinni a világbéke felé.

Benedek Károly.

A vad pap, vér és borszivó pióca, különben kiesapott legátus, már a második falunál kihullott, mint a rossz fog. Harcba pedig mindig a legfeketébben csorgott száján a káromkodás és de szép elbusulással tudta eskübe, nótába varrni a bítangok csillagát. De ott a falu szélén összesen hét emberből egybeverődött nyáj várta és hajlékot, buzát, módos lányt ígértek neki az evangéliumért. Nem teketóriázott sokat, nyakába szegte Kálvin palástját és már át is ágaztak a templomtája felé győzelmes zsoldtározással, mint valami pápista körmenet. És Bálint hadnagnak a háborús bátorságok után szívébe gyűrődött az első furcsa félelem.

Arratájt térültek, amerre kevesebb ház és kevesebb emberi mozgolódás lehet. Roptattak a töpelt dombok közt, fönt rőt fény sómörje a feleggen, előtük az este, a nagy szelid síremlék, még nem tudni kinek a lángoló nevével. Sebő lantos a hűségéről édesgél a szívének, a süket Karvaly az emlék-edényeket bontogatta, Boldizsár a lova elvisszett patkóját sajnálta, a bivaly száju valami különös jószág kemencéjének érezte a hallgatást és a vén-láb Sipolya az időjárásról peszterkedett. Még ugyan ősz van, a nap októberi mészét nyalogatják a vörös bogycók, de ha úgy jól kilődösök éjszakánként, pár nap múlva aligha hártya nem jögedzi a vizet. És akkor mégis jó azoknak, akik földél alól fújhatják a füstöt. A negyedik falu alatt komát lelt a süket, az ötödikben patkoló cigányra bukkant a kárvalott Boldizsár. A kutyakaparónál hajnalban nyergeléskor előbük szegyenkedett Sebő a kobzos is, hogy hát a gazda fogadott lánya igen kékszemű, lássák be, így, úgy: hogy neki —hiába — kötelezettsége van az ilyen helyt, ne vegyék zokon, mivelhogy ő mégiscsak ringyüjtő elsősorban. Egy kis lantos becsületkérdés az egész, csak menjenek, majd holnap utoléri őket valahol.

Még ugyanaznap elmaradt a bivalyszájú, este elbusuzott az öreg-csont Sipolya, éjfélkor kerekelt oldott a Langanéta, szó nélkül, minthogy egyébként is olyan hangfukar volt, a valódi nevét se tudták meg tőle soha. Reggelre kelve teljesen magára maradt Bálint hadnagy. Lovát eladta a szállásadónak és gyalogost ment tovább az ősi árvaság csilláros bazilikájában. A szomorúság rozmaringszava fűlt és dagadt a szíve fölött, rajta az egyetlen hű kísérő és vezérlő valaki: hullimba lazult szájjával, ibolyás szemek és szüntelen mozgó nevecske, mint a csemegetyű-sziv: Katinka.

*

A lány nyugodt volt, szinte már várta is. Arcának hava édes békességgel fénylett a sarokban és Bálint hadnagy bámúlt, zsibbadzott és szivdobbanásokkal mérte, hogy az esti világtól de messze melegsik most minden vad öröm. Kődös félhold volt kint, savanykás lében még oldotta tüzet egy-két tádogó csillag is. Katinka kérdegetett és mesélt, de valami idegen időkről: jövőről, máról-holnapról, a mult Bálint hadnagyban ordító segélykiáltásai meghaltak az ő suttozásában.

Tudtam és álmodtam is, hogy visszajössz — mosolyogta Katinka szája és Bálint hadnagnak torkáig dagadt a hirtelen érzélem, hogy ez a visszatérés fájó és beteg mint valami bucsuzás. Illedelmes hasonlaton törte fejt, de a szó mezfagyott benne, mintha sejténé, hogy csodálatos ellentétek egész garmada szép-sejté könnyörtelen vigyorgással nyakazza le sokszor egy ostoba hasonlat.

— Most már ugy-e itt maradsz örökre — kérdezte tovább édes bizakodással a lány.

Érzékenyülésbe bicsaklott a hangja mintha meleg tükröt fordítottak volna a torkába. Bálint hadnagy nyelvén kérdésbe akadt a bizonytalanság.

— És mi lesz ezután?

— Kérdezed? Te te, te, bolondom, mintha nem tudnád. Hát hány-szor üzented, hogy alig várod, hogy szög-re tehesd a kardot, majd tudod aztán mit csinálj. Pedig most már itthon is mindent tudnak és egy szót se vetnének ellene.

A vitéz a boldog örvendezést nézte és mintha kutató volt valamiért. De Katinka arcáról hiányzott az a szorongás ami a hallgató tüzet fujja a vergődő szívében. És szinte sajtott, hogy odakint ezlén magukban lajesuroznak a szél-csikók: itt csönd lesz, béke lesz, boldogság lesz. A lány csak áradozik és meséje nyomán furcsa partokat ér a szem. Így szög-re kerf bent a tizenkét kard-öklös esztendő emléke mint az elejtett vadak bundái. Csönd? De csak különös, hogy kinek a csunya szájától féltse ezután választottját a kőbor vitéz vagy kiket átkozzon? És boldogság? De kitől bucsuzkodik majd és kiért remeg az elkeseredett emberfia véres harmaton? Üres udvarokba nyitlak a kapuk Bálint hadnagy előtt és belül fölbugyant a kesortúség, hogy városokat szabadított a fekete martalócskától. A holdogtalanság nagy tiszta pillanata is föltűzött, amikor kejes elcsigázottságban érzi az ember, hogy megnyerhette volna a mindenséget.

Igy már beteg testtel égott az este s az ezer piros holnap is a mellén. Tulkönyvű volt a vigasztalás alig sokaló tűz a jó öröm. Valami elszállt közben Katinka mozdulatából, ahogy elvesztí friss lelkét egy napos

állottság után a szüzi hó. A szájalom és a gyávaság adta Bálint hadnagy szájjára a csókot, amikor bucsuzott.

*

Tóbiás mester, a vén karó-rági Tóbiás kocsmájában éjfélkor tutajozott a legnagyobb füst és szikrázott a legjava szitok egyik asztaltól a másikhoz. De csak a vak kuvasz nyúszított valami beteg örvendezéssel az asztal alatt, amikor Bálint hadnagy belépett. A pohos Tóbiást ugylátszik elhagyta a hirtelen emlékezés, hogy valaha de nagy kalapot emelt minden falhoz vágott garasért. A sűrű koromban német és lengyel kereskedők, hajcsárok játszottak a pattanó ezüstpénzek csengésével. Bálint hadnagy vérét már perzselte a bor, mire mind eltiszultak onnan az ujjafia vendégek és a vén Tóbiás ismerős szemet sandíthatott a sarokba is.

— No valahogy, valahogy — hümmögte nehézkesen a vitéz érdeklődésére, hogy a pénz hogyan forog — innen is alig-alig, onnan is alig-alig. Valahogy csak meg vagyunk.

De a kezét melegén dörzsölte és derekán súlyosan csörgött a pénzes tarisznya.

— Hát jó cimborák lettek a latrok, mi?

Tóbiás mester elismeréssel igazgatta helyre a rossz szomszéd hírt. Hogy hát most már vége a fejt-beverősödnek — hála Isten — és kölcsönös örök komasággal felejtik a tévedéses hajdani csetepatét. Most is ime, hogy itt a nyáron olyan dögös volt a maradék marha is: ök hajtják ide falkaszám az övéket és csak a buzát keresik érte. Segítik a fölporzsejt falvakat is, mestereket küldenek ki, fát usztatnak le és aranyozzák a templomok keresztjeit. De — sugta szájjára téve újabb messzebb lépő bizalmasodással — a bor is jól átfolyik majd és jó színtén nehéz pénzzel kel arra felé, csak a végeken a török már megkötne velük a békét! Mielőbb.

— Csakhogy annak van esze — ütött a saját homlokára Bálint hadnagy — a török még bírja velük, a török nem békél.

— A török bolond — legyintett megvetéssel Tóbiás — de ti mégse véreztetek hiába.

Bálint hadnagy épen egy nagyon böcs közbevágással akarta helyrepopozni Tóbiás politikáját, de a vér emlegetése hűlye meghökkenésé merovítotté száján a mondanivalót.

— Egész jó testvérek — bólogatott Tóbiás. — igen és szívvel akarják a szép szomszedságot.

— Pojácák, hullák, dögök — ordította Bálint hadnagy az elégedett Tóbiás mindíg visszahuzott szemébe és a hort szétlocsolta az asztalon — dögök, dögök, de most már...

A békére gondolt megint, nyafka örömökre, füstöt otthonra, ahol most már nincs kit káromolni, tünni, a honnan nincs hova elvágyakozni s az életre, amit nem kell véres tervekkel átszőni, rejtegetni, szívbe gyúrni, futni vele, mint a keszkenőbe kötött, idegen arannyal. A rivadt, félnyaku Tóbiást a sarokba lökte Bálint hadnagy, a poharat a falhoz vágta pénzes erszényét a füstölő mécs bus pofájába csapta és szaladt a kihalt éjszakába. A szél szinte meggyulladt a bőrén, és az ég: két isteni marok tele csillaggal reszketett fölötte és ü-nom dér-llsztet örölt hajnalra. Még virradat előtt a mivesek nyikorgó szekerei nyomán átvirgódott odatúra, a hidegbe, az éhségbe, a hullákhöz, dögökhöz, akikől undorodott, de akik még harcolnak s ahol még van düh, félelem, elégedetlenség és olkoseredett vágyakozás a szabadulás és a csönd után.

Ifj. Papik Miksa:

Darvak költözése

Nincs örömem a tavaszban,
gyümölcs-termő, forró nyárban,
csak ebben a lombhullatón,
végtelen nagy elmúlásban...

Tegnap még az erdő — meső
nótával volt telis-tele
s ma már perdül, hullik lassan
a dörített fak levele...

Pedig ugyanaz a világ,
éppen, mint volt az a másik...
Egyedül az életője:
A napsugár... Az hídnyzik...

Emlékszel-e a tavaszra...?
Maddrudas, forró nyárra...?
Szívet, lelket mámorított,
káprázatos napsugárra...?

Mikor egymás mellett jártunk...
Meséltél, én hallgattalak,
ragyogó szép tündérmese,
csengő dal volt minden szavad...

S a világ bár nem változott,
mégis üres, nem, mint régen...
A meséd... A napsugár...
Az az egy hídnyzik nekem...

A legdivatosabb női ridikülök

férfi pénz-, szivar- és cigarettatárcák,
berendezett kazetták, manikűrkészletek
és az összes apró bőrárnykból
olesó á r a k mellett

nagy újévi vásárt rendezek

Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül

SCHLAGER HENRIK

bőráru specialista Subotica, Kr. Aleksandra ul. 1.

1909. SZEPTEMBER 10.

(Elbeszélés)

Irtá: Kosztolányi Dezső

Miután anyagi ügyeik valahogy rendeződtek, könyvnyilten ültek vissza asztalukhoz. Kanicky pár mondatot írt a krokiból. Megint abbahagyta az írást. Hordárt hivatott, levelet küldött annak, akinek telefonozott. Cigarettaztak és sóhajtoztak. Nevettek és busultak, gyors egymásutánban. Integettek a tiükörablakon át az utcán elhaladó nőknek. Amikor a pincér gyümölcsöket vitt előtűk, keresztneveket adtak a gyümölcsöknek. Az alma: Károly, a szőlő: Ilona, a szilva: föltlenül Ödön, a körte: a puhasága, életvegsége miatt Jolán, stb. Valami nyugtalanság viszkedett bennük. Társasjátékok játszottak betűkkel, színekkel, hangokkal összekeverve, fődítva-foltozva minden. Fölvették a legfuresább kérdéseket, mi lenne, ha valami nem úgy volna, amint van? Nem, ők nem voltak megelegedve a teremtséssel.

Háromkor Sárkány az utalványért vágatott. A kávéház zugott, a zaj a karzaton egyre erősödött. Ebben a harsány lármában érezték életük ütemét, azt, hogy mennek valahová, hogy haladnak előre. Minden asztal, minden fölke el volt foglalva. A füstből viharfellegek tornyosultak. Jól esett elnyulni ebben a gözben, ebben a meleg pocsolnyában, semmire se gondolni figyelni, hogy fortyog és bugyborékol s tudni, hogy azokat, akik benne lubickolnak, lassanként elernyeszti, megabálja, összefőzi, együvékotyvasztja, egyetlen zsibongó korhelylevessé. Elszörva a különböző asztaloknál, bársonypamlagokon, székeken, mindennapos ismerőseket látták. Mind-mind megérkeztek.

Itt volt Bogár, az ifjú regényíró. Itt volt Arácsy, a festő, aki frenzel lovagruhában fényképezette le magát, törrel az oldalán, anélkül zongorázik. Itt volt Beleznay, a híres műgyűjtő, Wilde és Rodin személyes ismerőse. Itt volt Szilvás, a »márki« csontnyelű sétatáncos, az utolérhetetlen csevegő, aki legújabb esélyesszavainkat humorosan és mesterien elegyítette a nyelvújítási szótárak, a régészek, az akadémiai székfoglalók avatag kifejezéseivel. Itt volt Elián, az orvos, Gólya, az iparművész, Sőtí, aki népmeséink eredetével foglalkozott, Boldog, a modern fényképész, aki Berlinben tanult és Kopunovits, a tragikus színnyvendék. Itt volt Dayka, egy nagybirtokos szőlő fia, aki a nekantianusokat bujta és az ismeretelméletről beszélt. Itt volt Kovács, aki sohase beszélt, bélyegeket gyűjtött és kunyosan mosolygott. Itt volt Mokosay, aki már Párisban is járt, Verlaine-t és Baudelaire-t franciá eredetiben olvasta s franciá eredetiben idézett, nagy lelkeséggel és hiányos kifejezéssel. Itt volt Belényes, a »hites vegyész«, aki valami szabálytalanság miatt állását veszítette, most az újságok szerkesztőségében lebzelt és adatokat szolgáltatott a leleplező riportokhoz. Itt volt Kotra, a dramaturg, aki a tiszta irodalmat követelte a színpadon is, a legújabb irodalmat s elő akarta adni mellette ülő barátjának, Géza Gézának »Halálvárás« című készülő drámáját, melyben emberek nem is szerepelnek, csak tárgyak és a kulcs a kulcslyukkal hosszú s mély metafizikai vitát folytat. Itt volt Rex, a képügynök, aki dacolva a közvéleménnyel, Rippl-Rónált dicsérte és szidta Bencurt. Itt volt Ikrinsky, a csillagász Christian, a konferenciér, Magass, a zeneszerző. Itt volt Pirnik, a nemzetközi szociáldemokrata. Itt volt Scartabelli, az esztetikus és polihisztor, aki meleg basszus-hangján részt Wundtról és a kísérleti lélektanról értekezett, részint a budai kis uccáról, igen érzelgősen hangsúlyozva, hogy ő nem érzelgős. Itt volt Pyszen, akiről mindenki csak annyit tudott, hogy vérbaja van. Itt volt Bolta, aki nem tartotta Petőfit költőnek, mert Komjáthy Jenő a költő. Itt volt Spitzer, aki Max Nordaut tartotta a világ legnagyobb lángelméjének. Itt volt Wesseleny, egy széplelkű patikussegéd. Itt volt Sebes, akinek már két elbeszélése megjelent a napilapokban s egy el volt fogadva. Itt volt Moldvai, a lírikus. Itt volt Czako, egy másik lírikus. Itt volt Erdődy-Erlauer, egy harmadik lírikus. Itt volt Vándory, V. Valér, a műfordító, aki minden nyelvből fordított, de egyet se tudott az anyanyelvét beleértve. Itt volt Specht, gazdag szülők gyermeke, egy szerény, hallgatag fiatalember, aki nem írt semmit, de két évig kezeltek zárt intézetben és zsebében állandóan ott tartogatta a három elmeorvos által aláírt pecsétes bizonyítványt, hogy épelméjű. Itt volt egyáltalán mindenki.

Ezek mind egyszerre beszéltek. Arról, hogy van-

e az embernek szabadakarata, hogy milyen alakú a pestis-baktérium, hogy mennyi Angliában a munkabér, hogy milyen messze van a Sirius, hogy mit értett Nietzsche az »örök visszatérés«-ben, hogy jogos-e a homoszexualitás és hogy Anatole France zsidó-e. Mindennek bele akartak hatolni az értelmébe, gyorsan és alaposan, mert bár nagyon fiatalok voltak valamenynyien, alk többek husz évesnél, úgy érezték, hogy már nincs sok idejük.

Esti homályosan ismerte ezt a társaságot. Nem volt mindig bizonyos, hogy ki kicsoda, de ez nem is volt baj, az illetők se voltak még bizonyosak, hogy kicsodák, hiszen egyéniségük, jellemük éppen most és éppen itt alakult ki. Megesett, hogy összetévesztett egy fényképészt egy költővel s az is megesett, hogy őt tévesztették össze egy fényképésszel. Ezt kölcsönösen nem vették zokon. Elmesélték egymásnak életüket, emlékeiket, eddigi szerelmeket, terveiket, aztán, ha jónak látták, be is mutatkoztak, formáságból s esetleg meg is jegyezték a nevüket.

Ott ült közöttük, hallgatta szavaik zsongását. Vonzódtak hozzájuk. Ehen a zürzavarban minden hang egy-egy billentyűt ütött meg lelkében rokon volt mindenkivel és mindennel. Ő nem értette az életet. Fogalma se volt, mért született erre a világra. Ugy gondolkodott, hogy akinek részvéde jutott ez az ismeretlen célu kaland, melynek vége a megsemmisülés, az minden felelősség és kötelesség alól föl van mentve s jogában áll, hogy azt tegye, amit akar, például végigfeküdhessen a kocsiuton és minden ok nélkül elkezdhet jajgatni, anélkül, hogy különösebb megrovást érdemelne. De éppen mert az életet a maga egészében értéktelenségnek tartotta, a kis részeit külön-külön mind megértette, minden embert kivétel nélkül, minden magasztos és aljas szempontot, minden elméletet s ezeket azonnal magáévá is tette. Ha valaki őt percig beszél neki okosan, hogy térjen át a mohamedán hitre, ő áttér rá, föltéve, hogy megkíméli a cselekvés nyugtétól, a szaván fogják és nem adnak neki időt, hogy később mégis visszatérjen.

Igy élni a nagy esztelenységben a kisebb esztelen-ségek közepette véleménye szerint nem is oly ostobaság, sőt talán a leghelyesebb, a legstulusosabb életmód. Ezenkívül szüksége is volt erre a vad összevisszaságára, erre a maró pára. Inni akart. Várta a pillanatot, mikor a kétségbeesés és undor odáig fokozódik, hogy már öklödni kell s ekkor minden kiszakad majd belőle, ami fontos és lényeges, nemcsak a mellékes és esetleges. De ez a pillanat még nem érkezett el. Nem érezte még magát eléggé rosszul ahhoz, hogy irhasson. Zabálta a nikotint, új duplafeketét kért, hogy paskolja szívét, hogy tovább gyötörje örökké kíváncsi, mohó és játszi szellemét s lázasan figyelte magában a belső liktetést, olvasta pulzusát, mely százharmincát vert, holdogán olvasta, mint uzsorás a pénzt.

Nők vették körül. A »csongrádi asszony«, aki két-hetenként fölrandult az ura mellől és szabad idejét írők között töltötte, irodalmi lányok, áldémonok, egy halvány artistanő, aki beteg lehetett s egy sárgaarcu, puffadt nő, nagy és rettenetes, mint Klytainnestra. Fehérben, kétkben, feketében ültek itten, kivirágozva a forró moesárban, akár Hévízen a tavirózsák. Mind-egyiket megalhitotta. Tétova pillantása nyugtalanul cikázott közöttük. Élvezte a véletlen cselvetéseit és halásos szeszélyeit, melyek minden másodpercben megváltoztathatják életét és végzetét lehetnek. Figyelte a »csongrádi asszony« kezét, puha ujjai végén a körmeit, melyeket rózsaszínre sikált s hegyesre nyírt, elképzelte hogy esetleg ez a nő is lehetne a sorsa, de idegenszerű körmeitől melyek gyöngéden karcoltak, mint a rózsátövisék, meghorzdalt s a gondolatot riadtan utasította vissza. A »csongrádi asszony« megkedezte, mint gondolt most. Esti fölényesen elmosolyodott, hazudott valamit, úgy, hogy a nő mégis azt gondolhassa, amit ő gondolt.

Kanicky a barátja mellére hajtotta fejét. Ő nem mindegyik nőt várt, csak az egyetlent várta, aki valami félreértés folytán nem jelentkezett bár régen elmúlt három óra. A hordár se jött vissza, akit már dében elküldött a fontos üzenettel. Egy másik hordárt bízott meg, hogy a régít megkeresse. Átnézett a szemben lévő kávéházba s a »Rabló« nevű kisvendéglőbe is. Visszajövet a telefonfülkében egy óra hosszat telefonozott különböző helyekre, eredménytelenül. Estinek intett, hogy mindennek vége. Rendelt egy kis-irodalmi, melyet jó étvágyal elfogyasztott, aztán újra szódabikarbónát vett be.

Hét felő megérkezett Sárkány, aki három órától kezdve elkallódott valahol. Sugárzott a boldogságtól. Elmesélte, hogy életében egészen új korszak nyílt meg. Találkozott azzal az állítólagos tanítónóval, akiről már annyit beszélt barátainak, hogy ők talán jobban ismerték, mint ő maga, kibékült vele és most végre-valahára minden, minden rendbejön, végelegesen. Esti és Kanicky naponta hallották, hogy Sárkánynak új korszak kezdődik életében és hogy rátalált az egyetlen nőre. Inkább az utalványra voltak kíváncsiak Sárkány arca alótt. Előszörban közölte, hogy

minden pénzt elkölte. Ami az utalványt illeti, az történt, hogy háromkor annak rendje és módja szerint fölkereste a kiadót, az rosszkedvében volt, félvállról odakiabált, hogy jöjjön hat és hét között. Hat és hét között meg is jelent, szeliden és udvariasan ányujtotta a versét. Könyörgött, hogy fizesse ki, mire a kiadó, ez a göndör és véres gazember, aki Herodeshez hasonlított, hallatlan gorombaságokkal fogadta kéziratát megköpdöste, lábával tiporta, őt pedig a szó szoros értelmében kiragta. Hogy mint folyt le ez a jelenet, egyéni előadása alapján nem igen tudták elképzelni barátai, de azért fölháborodtak a kiadó tapintatlanságán.

Itt álltak tehát ők hárman, egy vas nélkül, hátuk megett rengeteg feketével, cigarettával, hordárkölséggel, a kis-irodalmi fölívagtról nem is beszélve, előtűk az üres, kilátástalan éjszakával. Valamit tenni kellett. Az élet közönyösen hullámzott. Scartabelli, a Bhagavad Gítáról meg a Nirvánáról beszélt nekik, mérsékelt érdeklődés közepette. Vándory V. Valér egy francia regényt fordított. Az írást tudakozódott a jelenlevőktől, hogy mit jelenthet derehe magyarul. Mokosay a kijtését kifogásolta. Elkérte tőle a könyvet. Azon a véleményen volt, hogy ez egy olyan virág neve, mely nálunk nem is nő. Mások egy trágárságra gyanakodtak. Legtöbbször azt tanácsolták, hogy hagyja ki a szót, mire Vándory V. Valér kihagyta az egész szakaszt és tovább dolgozott. Ekkor lépett ide Hannibal is, az éji árus, az olímpofájával, száján a megfagyott vigorral, pikáns képeslevelezőlapjait ajánlotta melyek a fény felé tartva különös ábrákat mutatnak s utána mindjárt az övszeréit, mintha e levelezőlapok pusztá meglekintése is ártana egészségüknek.

Esti fölkelte, megkereste az esti fizetőt, Tiz koronát vett ki belőle. Egy aranyat kapott. Ezen osztokodni kellett volna barátival, akiknek régebről szintén tartozott s bonyolult számítások után az üzletet félig-meddig jónak is gondolta, azt remélvén, hogy legalább rögtön visszakapja azt a koronát, melyet Sárkány máról meg mindig nem adott meg. De más-kép döntött. Egyszerűen megszökött. Rohant-rohant az uccán. Ugy tervezte, hogy bemegy az Iról Körbe, legalább hatvan koronát nyer azt testvériesen három felő osztja, mindenkinek husz-husz koronát. A bakkasztalnál, a koporsó előtt Homona ült, a híres nyérő, egy tekintélyes hírlapíró, aki abból élt, hogy a bankokat zsarolta. Ezt rossz ómennek tartotta. A kerék, csábító aranypénzt mégis odadobta a zöld mezőre, egy összegben. Tétjét minden feltűnés nélkül besöpörték.

Ezt azonnal megállapíthatta. De vagy tíz percig állt meredten, mintha arra várna, hogy egy világ-kataklizma megváltoztassa a sors föllebbzhetetlen döntését.

A kávéházban úgy várták mint egy megváltót. Kanickyt két hordár fogta körül aki visszaérkezett és követelte pénzt. Ő egy darabig ész-okokkal próbálta megmagyarázni nekik, hogy nincsen igazuk, majd bevett egy aszpirint, öt perc alatt lekente krokiját a hordárok fedezete mellett és eladta, szintén a hordárok fedezete mellett. Még pénzt is hozott haza és dobott valamit barátainak.

(Folytatása a jövő vasárnap.)

Tiller Ferenc:

Két vers

Pásztortüzeknél

Szenyes őszi fekte éjszaka
Ezer rém bolyong a pusztákon fellobanó
Piros pásztortüzek körül.
Imádkozva átkozódnak, szitkozódva kérnek
Egy parányi boldogságot boldogtalan lelkük számára,
A fázó, vékony szürbe burkolódzott virrasztó
[Pásztoroktól,
Szeretnének éles agyaraikkal leharapni egy darabot
Azoknak a békés pásztortüznél melegedő
[boldogságából,

Szeretnének csak egy csipenyit is elrabolni
A szent, meleg, piros boldogságpárazsákból,
Nyögésük a szellő fajgatásában sir fel,
Zokogva futnak szét a fázó, vacogó, megfagyott lelkű,
Hideg őszi éjszakákban született vad rémek,
Amikor széthallik a babonás pásztör
Égtele küldött teher imája
A telete éjben.

Szomoru szántókhoz küldöm
a rögögő vonatról

Lethem összecseszték szegény vad lelkeddel
Őszi rónáinknak szomoru szántója.
Szivem összedobban durva szent sziveddel
Fekete földünkön ugariörb testvér.
Reményit esőklének rád, arcosra, lelkedre,
Hogy szent tűzzel lelked tőrőre tűzelle
Szivem légy melege.
De a rögögő vasvonal elröpít téled tovább,
De visszajűvök hozzád
Borzás, páros örömet hozó, fehér kenyeret termő
Fekete barázdák szomoru szántója.

Rózsa, fehér és Woltmann-rózsa

Burgonyát

babot, steier la almá, diót, dughagymát, hagymát

I-a szénát

préseltet, sámentest, vagónszámra és kisebb
tételekben legjobban és legolcsóbban szállít
bármely állomásra franko

LEDERER JENŐ

bank és biz. üzlete, főzélek és gyümölcs export-import

NOVISAD, VILSONOV TRG 7

Telefonszám: 22-14 Baktár Emerinska ul. 38 Sörgöncim: Lederer

1928—1929

Az évforduló, az, hogy megint egy esztendővel lettünk öregebbek, talán mindannyiunkat gondolkodásra int s arra figyelmeztet, hogy vizsgáljuk kisé-önmagunkat. Miért vagyunk, mit akarunk, mit értünk el s mit remélhetünk.

Az újság több mint holt betű. Több mint telenyomott oldalak papírtömege. Az újság él, az újságnak van egyénisége, amely megkülönbözteti más újság-egyéniségektől. A Bács megyei Napló is vizsgálja önmagát s felveti a kérdést a maga számára is: mit akarunk, mit értünk el s mit remélhetünk?

Mit akarunk? Az életünk, a vágyaink, az akarataink s a reményeink egyik a kisebbségi sorsba szakadt magyarság életével, vágyaival, akarataival s reményeivel.

Azt akarjuk, hogy az SHS királyságban élő, polgári kötelességeit hiven teljesítő, új hazájához becsületesen ragaszkodó magyarság, jogokban és megbecsülésben is elérje azt, ami az állam többi polgárainak kijut. Nem kedvezéseket s nem előjogokat kíván ez a magyarság, hanem jogegyenlőséget, azt, hogy sem ott, ahol áldozni kell, sem ott, ahol az állam juttat valamit, sem a közfunkciónál s a hivatalos életben ne legyen hátrány, ha valaki magyar.

Mi testvéri szolidaritást, az érzelmeik szolidaritását akarjuk, mert az ország felvirágozása, a magunk boldogulása csak vállvetett munkának s erőfeszítésnek lehet az eredménye. A szunyok ereje szerethet, vagy teremthet országokat, de megtartani csak úgy lehet, ha minden tisztességet közös munkában fog össze.

Hisszük és valljuk, hogy végzetesen téves az a politika, amely a nemzeti nyelvek és tradíciók üldözésével és boykotálásával akar eredményeket elérni. A történelem számtalan példája s épen a velünk együttélő szláv testvérek múltja tanít meg arra, hogy minden eredmény, amelyet az üldözés, a kisebbségek elnyomása ideig-óráig felmutathat, csak Potemkin-siker, csak látvány-eredmény.

Mi az évszázados tradíciók tiszteletét hirdettük abban a tekintetben is, hogy a szerb és a magyar nép, amelyet a földrajzi helyzet, a közös múlt, az egyforma szokások egymásra utalnak, igyekeztek egymást megértve testvéri közegségben egyesülni. A hivatalos jugoszláviai magyar politika is rátért arra az útra, hogy a szerb néppel keressen megegyezést, mert csak így számíthat arra, hogy a vezetői mögött együttérző s egyet akaró magyar tömegek sorakozzanak föl.

Ezen a téren, a magyarság sorain belül, sikerült kétségtelen eredményeket elérni. A magyar egység kiépítésében van. És mi a két kezőn tudunk megszámolni azokat, akiknek önzését, hiúságát, féltékenységét és irigységét még mindig nem szerelte le a hit és áldozatkészség, igyekezet és komoly tudás, amelyet a Bács megyei Napló a jugoszláviai magyarság érdekeit és boldogulását szolgálja. Ismerjük ellenségeinket, akik valójában a jugoszláviai magyarság elleneségei s elégtétellel látjuk, hogy ezek is mindinkább megsejgyenülten visszavonulnak, s úgy érezzük, hogy közel van az az idő, amikor az igazság felháborodása a jugoszláviai magyar közélet porondjáról végleg elsöpri őket.

Ha itt, ezen a téren már majdnem teljes is a Bács megyei Napló nagy áldozatainak és kártartó munkálának eredménye, be kell vallanunk, hogy a másik oldalon nem sok eredményt mutathatunk fel. Az elvakult sovíniztók, s az üzletszerű heccelők számdra még mindig szabad préda és szabad vadászterület a jugoszláviai magyarság élete, érdeke, munkája és önérzete.

Mi a jugoszláviai jóhiszemű szlávok elé akarjuk tárni, hogy a magyar üldöző sovínizmus szépen hangzó szólamai fügefalevelek, amelyek mögött a legvadabb és legelvakultabb önzés lapul meg.

Ehez a rányváró munkához kérjük Jugoszlávia magyarságának és minden tisztességes embernek megértő közreműködését s további támogatását.

A tömegek jóindulata ma már nem azoké, akik sokat és hangzatosan tudnak ígérni, hanem azok felé fordul, akik adnak is valamit. S a Bács megyei Napló tovább is adni akar. Adni akar még jobb, még tökéletesebb, még érdekesebb újságot, amely még inkább reprezentálja a jugoszláviai magyarság képességeit és komoly akarását.

Mi nem azt kérjük a jugoszláviai magyarságtól, hogy értünk és nekünk áldozzon, mi nem rendezünk kollektát a magunk javára, mi azt kérjük, hogy ismerje föl a maga valódi érdekeit s ezeket szolgálja akkor, amikor megveszi, járattja, olvassa és terjeszti a Bács megyei Naplót, azt a lapot, amelynek minden sorában, minden szavában az igazságnak, a magyarság

jogainak tiszteletét parancsoló szeretete tükröződik vissza. Mi nem csatlakoztunk semmiféle párthoz, vagy érdekesoporthoz, mert meg akarjuk őrizni a magyarság érdekében a kritika jogát és szabadságát, noha ezáltal elvetettük magunktól azt a lehetőséget, hogy a pártok és csoportok támogassanak és segítsenek bennünket. A pártok azonban csak voksokra spekulálnak s minden eszköz jó és megengedett e céljuk elérésére. Nekünk magasabb céljaink vannak, mi nem egy párt, hanem az egész jugoszláviai magyarságért, a magyar igazságért küzdünk, amely egyuttal emberi igazság is.

Az évforduló alkalmából köszönetünk és hálaünk szavait küldjük a jugoszláviai magyarság és a magyarság minden barátja felé, akiket kérünk, hogy maradjon továbbra is mellettünk s azzal adja jelét annak, hogy eszméinkkel

és törekvéseinkkel egyetért, hogy előfizet a Bács megyei Naplóra.

A Bács megyei Napló nemcsak a legnagyobb magyar lapja Jugoszláviának, hanem a legolcsóbb újság is, amennyiben minden nap (hétenként hétszer) jelenik meg, köznaponként rendszerint 16 oldal, vasárnap 36, a Habos Torta című gyermeklappal együtt 52 oldal terjedelemben. Előfizetési ár:

	Belföldre	Külföldre
egy hónapra	55 dinár	68 dinár
negyedévre	165 »	200 »
félévre	320 »	380 »
egész évre	640 »	760 »

Minden előfizető annyi kötet könyvet kap teljesen ingyen, ahány hónapra előfizet. — Az előfizetés beküldésére készpénzzel küldünk postai befizető lapot.

A zseni és a nő

A zseni szerelmi élete azok közé az örök érdekességű problémák közé tartozik, melyek az emberek fantáziáját minden időben erősen foglalkoztatják. Hiába próbáltak egyesek ezzel a jelentőséggel szembe szállni, hiába hangzottak a magánéletbe való bele nem avatkozás elvét, — aki a közelében szerepet játszik, vagy valaha is játszott, annak bizony számolni kell azzal, hogy legelőkeltebben őrzött titkai a nyilvánosság elé kerülnek.

Egy német író, Emil Lenk, aki évek hosszú sora óta foglalkozik az emberiség nagyjainak kisebb-nagyobb jelentőségű szerelmi ügyeivel, nemrég vasikos kötetben összegyűjtve a közönség elé tárta kutatásainak eredményeit. Ez a könyv nem szorítkozik a tényeknek és adatoknak száraz felsorolására, hanem éppen ellenkezően, bizonyos általános érvényű következtetésekre igyekszik jutni az erotikum különböző megnyilvánulásai mögötti rejtőző egyformaságra nézve. Emellett megkísérli, hogy a művek keletkezését minél nagyobb mértékben kapcsolathozza alkotójának egyik-másik élményével; ezeket a fejtegetéseket az irodalom- és művészettörténet bizonyára örömmel fogadja.

Általános érdeklődésre azok a részletek tarthatnak számot, amelyeket Emil Lenk fáradhatatlan buzgósággal hordott össze hőseiről. Így például elmondja, hogy Heine életében már igen korán megjelent az első nő. A díszseldorfi gimnázium egyik nyilvános ünnepe során történik, hogy a fiatal diák szavalás közben egyszerre megakad, dadogni kezd, kétszer-háromszor ismétli az utolsó mondatot, majd végigvágódik a pódiumon. Az ok: a hallgatók sorában megpillant egy szép fiatal leányt és ez a látvány egészen megzavarja. Már tizenhat éves korában megismerkedik a szerelmmel — gyakorlatban is. *„Jozefa haja vörös volt, vérvörös és hosszú firtjai egész vállát eltakarták. Gyakran vetta ki az összekötött hajfonatait és ekkor nagy látszatra, mintha útvaogott nyakánál széles patakban ömlene a vér. Nem viselt fűzőt és egy lucat alszoknyát: maga volt az élet és minden mozdulata testének ritmusait tükrözte vissza.* Ezekkel a szavakkal emlékszik meg a fiatal költő első szerelméről, akit — mint tudjuk — a nők egész sora követei.

Liszt Ferenc bízhatatlan vonzóerőt gyakorolt a nőkre. Buzgó elrajzírók összejáratották már az ugyancsak tekintélyes névsort, amely azt mutatja, hogy Liszt különösen a házasságukban csalódott asszonyokat részesítette előnyben. Életének és pályájának eszespontjait az épp oly szellemes, mint elragadóan szép színműzővel, Charlotte von Haug-nal köt barátságot, ami rövidesen szelében-hosszában közbeszéd tárgyává vált. Charlotte rövidesen férjhez megy egy még nála is fiatalabb földbírtokoshoz, hogy azonban házassága nem lehetett túlságosan boldog, azt az esküvőt követő első évben Liszthez intézett egyik levelének néhány mondata is ékesen bizonyítja: *„Évek teltek el, mióta egymásra találtunk: azóta már el is vesztettük egymást. Meg kell azonban mondanom, hogy én az Ön hatása alatt teljesen elvesztem az emberek számára. Önnel senki a világon fel nem veheti a versenyt. Ön az egyetlen és az is marad.*

Mozart szerelmi élete is meglehetősen változatos. Atyjához intézett levelei ennek minden fázisáról pontosan beszámolnak, tehát elég tisztán áll előttünk, hogy az udvarlás mely esetekben volt pusztán flört és mikor ment ennél tovább. 1781-ben — 25 esztendőskorában — ezt írja atyjának: *„Ha mindenkit feleségül vennék, akivel valaha tréfkoltam, legalább kétszáz feleségem lennék.* — Mozart házasságának története sem érdekeltlen. Mint Goethe, őre is nagy hatással voltak az egész primitív nők. Midőn a Weber-családdal megismerkedett, rögtön az énekesnői pályára készülő Aloysia iránt kezdett érdeklődni: a lányt azonban sokkal nagytróbb tervei voltak, semhogy a szegény komponistához akarta volna életét láncolni. Az anya tanácsára azután a buta és műveletlen Constanze veszi munkába a fiatal embert és a csel sikerül: Mozarttal kötelezvényt íratnak alá, amelyben kijelenti, hogy a leányt három éven belül feleségül fogja venni. *Ha ezt az ígéretet megszegné, köteles lesz évente 300 forint kártérítést fizetni.* Bár-mennyire is állta Mozart, hogy csak formáság és

ő a leányt amúgy sem hagyná el, mégsem lehet tudni, vajjon lett volna-e ebből az egyáltalában nem előnyös házasságból valami, ha azt a bizonyos 300 forintos ígéretet meg nem tette volna.

Beethovennek nem volt szerencséje a nők körül. Bár sokan szívesen fogadták kedveskedéseit, udvarlását, több nem igen történt, amiben bizonyára nagy szerepe volt egyre súlyosbodó testi fogyatékosságainak. Brunswick Teréz grófnő és nővére is érdeklődéssel veszik körül a kissé mindig gyámoltalan embert, házasságáról azonban nem lehet szó és a grófnő is mint *„Beethoven hallhatatlan kedvese* vonult be a történelembe. Ez az egyedülálló Beethoven egész életét tönkretette. Feljegyezték róla, hogy szállásadójával folyton összetűződött és ezért évente többször is lakást kellett változtatnia. Emellett nagyszokat teljes erejével döngötte a zongorát, hogy valamiképpen kicsaljjon belőle egy hangot, amely süket füléig elér. A látogatók feldult szoba sarkában találták mindig őt, a padlón papírok és ruhadarabok hevertek szerteszét. Hihetetlen sokat szenvedett amiatt, mert nem volt gyermeke. Egy alkalommal találkozott egyik barátjával, amint az unokáját sétálni vitte. Felkapta a kis gyermeket, átölelte, össze-vissza csókolta, majd könnyes szemekkel elrohant és csak annyit mondott: milyen boldog ember is vagy te! A társaságtalanságnak, az elhagyatottságnak aligha ismerjük megrázóbb tragédiáját, mint amilyen Beethoven élete volt.

Schiller életébe ugyyszólván egyszerre két nő köszöntött be. Huszonkétéves korában beszélt a házasságról és a harmadéves asszony, aki szívesen próbálta ki vonzóerejét a hához vezető fiatal embereknek, Schillert is meghódította. A fiatal költő azonban ugyanekkor az asszony kis unokahuga iránt is érdeklődött és később meglehetősen energiára volt szüksége, hogy a kettős viszonyt megvéte. Érdekes azonban, hogy ez a párhuzamosan fejlődő szerelmi életnek későbbi folyamán újra megismétlődött.

Strindberg első szerelme kilencéves korában kezdődött. A rektor ugyanilyen idős lánykáját szerette és bár nem igen beszélhetek egymással, ez az érzés annyira hatalmába kerítette, hogy édesanyjának kellett a kezéből kicsavarni a kést, amellyel nyakát el akarta vágni. Tizenöt éves korában beleszeretett egy harmadéves asszonyba és annak anyai melegségű, szelid viselkedése egészen megbabonázta. Ezután a legkülönbözőbb szerelmeknek egész sora következett, amint az hétkötetes önéletrajzában részletesen olvasható. Jellemző Strindbergre, hogy csak beteges, hisztérikus leányok és asszonyok iránt mutat érdeklődést, míg az egészséges természetűek között féltéken elmúl. Viszont az ő szerelmében is a hisztéria tünetei mutatkoznak. Az a minden ok nélkül való folytonos összevörösülés és kibékülés, a mániákus féltékenység és közvetlen utána a szinte érthetetlen menekülési kísérlet a nő közeléből, amit úgy foglalt össze, hogy *„gyűlöli feleségét, mert szereti.* — Kiegyensúlyozottabb, higgadtabb természetű ember előtt valóban nehezen volna indokolható. Hatszor hagyja el feleségét, hatszor tér vissza hozzá, míg azután 15 évi együttélés után elválik. Minden keserősége ellenére is tulajdonképpen ezt az asszonyt szereti, de amiként az életben is csak kétféle nőt ismer: Madonnát és kokottot, úgy változik benne feleségéhez való érzése is. Az egyik perchen életét áldozná érte, hogy a következő pillanatban meggyanúsítsa az első emberrel, akit az utjába botlik. Minden drámája, minden novellája ennek a valóban átél és átzenvedett belső krízisnek visszatükrözése. Második házassága sem boldogabb és amikor utolsó órája elérkezik, be kell látnia, hogy nem sikerült kibékítenie az emberiséget az asszonyon keresztül, mint ahogy a házasságot nevezte...

Goethe, Lenau, Wagner, Chopin, Napoleon és még sokan mások vonulnak fel Emil Lenk könyvében, hogy saját életük példájával igazolják a régi mondást: a férfi sorsa a nő. Ez azonban még nem volna baj: a sors jó és rossz is lehet egyaránt. Hogy azután ki-nek milyen sors jut, az — legalább részben — mégis a férfi kezében van letéve.

ADY INDULÁSA*)

(Ady Endre debreceni éve)

Irta: KORSÓS ZOLTÁN

Még most is, annyi év után, előveszem néha-néha a névjegyet. A rég elefántosont színére sárgult kicsiny és keskeny, szinte nőies formájú vizit kártya egyik oldalát dől betűkkel nyomtatva ennyi:

ADY ENDRE
„Debreczen” pol. napilap
balmunkatársa

A hátlapján pedig ez a pár sor, persze ceruzával, de Ady-nak akkori erős, kemény, jellegzetes és tiszta vonásaival:

»Édes Zoltán! Ne higgy senkinek, legkevésbé magadnak. Egy bizonyos: mi inkább azért iszunk, hogy igyunk, mint felejtünk.«

Hideg téli hajnalon, régen, még 1899 decemberében adta ezt nekem Ady a debreceni »Emke« kávéházban egy átmulatott mámoros éj után, amikor még ő is ifjú volt és vérbelt bohém.

Két évvel előtte toppant közénk. Mi néhányan akkor még az irodalmi élet hangadói és irányítói voltunk a debreceni ősi főiskolán. Szavunk úgy hangzott, mint a megfélembreztetetlen ítélet. Mi szerkesztettük a »Főiskolai Lapok«-at. Hetenként ötszáz példányban jelent meg az újságunk. Siposs Béla a pár évre rá fiatalon elhalt nagyszerű újságíró a függetlenségi párt debreceni és hajdusági s egyik legolvasottabb napi lapjának, a »Debreczen«-nek már akkor a lelke volt. Farkas Imre versei az »Új Idők«-ben jelentek meg. Kun Béla, nem a későbbi kommunista diktátor, hanem a mostani hőmezővásárhelyi magyarországi nemzetgyűlési képviselő és lapszerkesztő, meg én a másik elterjedt napilapnál, a »Bebreczeni Ellenőr«-nél dolgoztunk s végeztük a jogot, de az újságírás mellett néha bizony fél-évre is adósok maradtunk egy-két kollokviummal.

Ekkor, 1897 őszén jött Ady, mint a vihar, a Szilágyságból. Középterműt, szinte leányosan karcsú, nagy hullámos fekete haj, sötét szemek, kreol arcbor. Az egyénisége: csak a legmeghittebb barátaival bízalmas, csak azok előtt tárja fel a lelkét, egyébként zárkózott, magába mélyedő, senkivel össze nem hasonlítható, mindenkitől elütő, különös és különleges jellem.

A II-od évi jogra iratkozott be, de édes keveset törődött a jogi tanulmányaival. Csak az irodalom, meg az újságírás érdekelték és egyetlen sport: a vívás. Boross Lajos, az akadémia egyik legkiválóbb kardforgatója, szintén szilágysági fiú, volt a mestere s későbbi debreceni párbajainál bátran és sikerrel állotta meg a helyét.

A mi működésünket figyelemmel kísérte, de hozánk se csatlakott. Ment a maga mesgyéjén, a maga által megszabott utján s ez éppen olyan egyenes vonalú, se jobbra, se balra nem hajló volt, mint a későbbi csodálatos és a magyar poézisben csak a Petőfi által elért magaslatra ívelő pályája.

Alig élt két hónapig a kálvinista Rómában, már is bekerült a »Debreczen« szerkesztőségébe, ahová politikai elveinek és igazi demokratikus gondolkodásának minden ízével vágyakozott. Ekkor kezdtek megjelenni a versei s már ezekben megmutatta az oroszán körmeit. De mi csoda költemények voltak azok az akkori időkben!

Az anyagi jólétben uszó, a régi módi konzervatív gondolkodású, az irodalmi limonádéhoz szokott, erre nevelt, ebben kenyéztetett debreceni közönség dühbe gurultán és fogszikorgatva fogadta ezeket a hus-és vérszagú, eleven husból és élő piros vérből fakadó megaláztatást, szenvedést és nyomort lihegő, forradalmakat harangozó, ijesztő és megdöbbentő, de álmokodásra készítő verseket. Ki ez az ember, honnan jött és mit akar? — szisszent fel a közvélemény.

Mi magunk is, akik már ekkor megsejtettük a nagyságát s különbözőek tartottuk őt magunknál, főleg az tanácsalannal állottunk a felzudulással szemben. Siposs Bélán kívül, aki nagy érzékevel, kiváló értékelésével elsőknek érezte meg, mi csoda voltaképpen Ady, alig állottunk még néhányan melléje. De ő mit se törődött azzal, hogy egy nagy város, annak nagy vidéke, egy egész, nagy provinciának bellő terület olvasó közönsége farkasszemet néz vele. Sőt ez csak tüzelte, fokozta és hatványozta harcoss, ősi kedvét, poézisének azt a páratlanul álló genialitását, a mi akkor még a lelke mélyén álmódzott nyers keleti sztyria erővel, sóvárgó nyugatos ösztönökkel s csak később kezdett kibontakozni és formát ölteni.

Pár hónapra rá a híres Csokonai körben tartott a verseiből felolvasást, de ez az első ilyen fajta próbálkozása majdnem botrányba fulladt. Semmi taps, semmi éljen, ellenben püsszegés bőven s a lehurrogástól csak az elnök s Ady jó barátainak többszöri közbeszólása mentette meg.

*) Még Révész Béla is Adyról írt eléggé kimerítő életrajzában halványan, alig pár sorban emlékszik meg Ady debreceni esztendőiről. A többi róla szóló írásokban még ennyit se találtam. Azért szántam rá magam, hogy megírom Ady debreceni éveit, melyek életének egyik legérdekesebb fejezetét, Ady indulását rögzítik meg.

Ezt se bánta. Tovább írta maró verseit, politikai cikkeit, színházi és közéleti kritikáit. Nem tudom, valon ezek az írásai össze vannak-e már gyűjtve, ha még nincsenek, úgy érdemes volna a »Debreczen« akkori évfolyamából kitallózni s összeszedni.

Az öreg Bartha Mór nagytiszteletű urnak, az akkori felelős szerkesztőnek, a nagy tudásáról és testi erejéről ismert nyugdíjas református lelkésznek is sok kellemetlensége támadt ezek miatt. De az öreg ur nagyon szerette a két ifut Adyt és Sipost s ha töreésre került a sor, Ady mindig férfiasan vállalta a szerzőséget. A párba költségek előkerült valahogy s ha Ady kapott is prímet sűrű hajú üstökére, ő sem maradt adós s alaposan visszavágyott tereből, vagy sekundból.

Erre az időre esik első komolyabb szerelme. Szabó Irma a színház náivája a kiválasztott. A debreceni színház a fénykorát élte akkor, első volt a vidéki színházak között s csaknem fővárosi színvonalon állott. A kálvinista Rómának a személfénye, büszkesége volt. Nagy, modern épület, hatalmas, vasfüggönyű színpaddal, fölérszintű és emeleti páholyokkal, súlyesztőkkel,

Ady Endre

gyönyörű díszletekkel, korhű kosztümökkel s kilenc hónapos szezonnal október 1-től május végéig. Az angol szabású gentleman Komjáthy János volt a direktor, aki a Vilmos huszárrezred tisztjeivel s a civilek kremljével az Urayakkal, a Szinayakkal meg Horthy Jenővel vörös frakkban agarászott. A társulatában külön drámai és operette személyzet. Az előbbieket között olyan nevek, mint Szatimáry Árpád, Tanay Frigyes, Halmy Margit, Fál Flóra, később a budapesti nemzeti és vígszínház tagjai. Az operetteben négy szubrett, Kállai Lujza, Kaposi Józsa, Perényi Margit, Szende Anna, Karacs Imre tenor, Ruboss Árpád lyrai tenor, Békésy Gyula bariton. Havonta legalább két opera előadás, Ruzsinszky Ilonával a tüneményes koloratúrú énekesnővel, Bejczy György hőstenorral s a később világhírűvé vált Környey Bélával, aki azonban akkor még nem tenor, hanem bariton szerepeket énekel. Élőkön Odry Árpád a rendezők mestere, ma a budapesti Nemzeti Színház főrendezője. Végül külön ballet kar s elsőrendű orchester.

Szabó Irma nemrég került ki a színiakadémiáról. Tehetséges színésznő, bájos, szőke, kékszemű leány s este a színpadon a villanylámpák fényében az ifjuság úde szépségével különösen bájos. A fiatal újságíró gárda homlott utána, de itt is Ady került nyeregbe. A korzói sétákon és este a színpadok mögött és a színház folyosóján, mikor egy egymás mellett állva halkán beszélgettek, igazán szép pár volt a harna poéta s a szőke leány. De Szabó Irma is csak a színpadon volt náiv. Az életben józanul és okosan gondolkodó nő, aki a szerelem gyönyörűségeit csak a házasság után akarta megismerni. Erre pedig Ady akkor nem is gondolatott.

Duzzogásokkal, szemrehánysokkal, féltékenységi jelenetekkel, összeveszésekkel és kibékülésekkel tarkázva így tartott ez majdnem egy évig. Aztán amilyen hirtelen jött, egy hevesebb összekoccanás után ép olyan hamar el is múlt.

De Ady nehezen felelte ezt az első igazi szerelme s a szakítás után még hónapok múlva is így írt:

»Fájdalmas arcu, teltető Madonnám,
Akiről egykor annyiszor daloltam
S akít soha meg se is csókoltam,
A Te emléked elszállott ma hozzám
Füstös kávéház a bledkndül ülve...«

Ady költeményeinek első összegyűjtött köteté is Debreczenben jelent meg Hoffmann és Kronovitz kiadásában »Versek« cím alatt 1899-ben. Ábrányi Emil-

nek ajánlotta s ez a neves öreg pesti poéta írta hozzá az előszót. De a kötet igazában az édes anyjának volt dedikálva ezzel a bevezető versével:

»Nem adok, nem hajtok semmit a világra,
Bolond célok után rohanok zihálva,
Bolond célok után álmódzva balgán —
Igy beszélnek rólam minden utca sarkán,
Édesanyám, lelkem,
Sirasson meg engem.«

»Lelkem lett a küzdés, szívem lett az álmom,
Szívemet keresem, amíg megálalom,
Egy új Ahasvérként bolyongok örökre,
Míg lerogyom holtan egy utszéli főgre.«

Ez már Ady volt, azonban még a tapogatózó, az utját meg nem találó Ady. De már ő volt. A mélységes, kivételes érzéscit, páratlan és reukivüül elgondolásait, emberfeletti töprengéseit, ideáit és eszméit, az egész, nagy profétai lelkét, a saját nyugát kereső a maga teljességében még magára nem eszmélt, de már a szárnyait, a legmagasabb repülést elrendelt és kiválasztott szárnyait bomogató Ady.

Ábrányi Emillel se tartott sokáig a barátsága. Ady verskötetének megjelenése után néhány hétre meghívták Ábrányit, hogy tartson egy felolvasást a Csokonai körben. Ady kezdeményezte s a fogadtatás és rendezés nehéz munkájának jó részét is ő vállalta. Ábrányi örömmel fogadta a meghívást, de hű ember volt s a kissé szerény fogadtatás nem volt inyére. Ezt a felolvasás után Adyval tüntetően és tulságosan érezette. Ady egy darabig túrté, aztán haragosan kifakadt:

— Nem vagyok a famulusa Ábrányi ur! Az előszavát még egyszer köszönöm, de erre se volt valami nagy szükségem. Mert annyit mondhatok, Önt már régen elfelejték, amikor engem már az egész ország emleget.

(Folyt. köv.)

Berényi János:

Uj meteorok

Mi csak itt maradtunk
a szegyenkezés asztala előtt
szavakkal labdázó nyelvvel,
billentyűkön bukdácsoló ujjakkal,
bimbókra csipett pörsenésckkel,
nekünk — szép ravasz édességgel,
másoknak haszontalan jóval,
s értéken tuldobott rézgarasokkal,
amiknek nevetséges erszenye
mégmindig a tájfalom.

Késci csirák:
ébredésükkel
a könny gyümölcsét vágják ketté,
de az akarat sugara
nem tűz beléjük forgó csillagot,
mert a csillag csillag maradt,
a róza virág maradt,
az ének ének maradt,
az öltöztetés bátorság maradt,
a magáról lórmázó: titok maradt,
a család igazság maradt,
a szerelem füledt ágy maradt,
és a csodák üres rések maradtak
a szomszédos kopasz telekre.

Az igaz költők különben
ott némszkodnak a durva prózán,
ki lút, ki számol, ki kísérletez,
de a tájfalomról egy se ír,
s papírról verset tán egy se olvasott,
és nem ismerik ezt a szót: lélek,
románcuk egy lid,
ballada a gép,
ézés az anyag,
rimek a kacsok,
szikra a hangszul,
ritmus a forró katógás,
ezer bolond kerék a szó,
vas és papíros,
tenta a tűz,
líra a mozgás,
lélek a villany,
aszme a kenyér,
és olvasók az érte izzadók.

Bence és Haraszti

írógép, számozógép, és ok-
szorosítógépek mechanikai
szaküzlete

SUBOTICA

10357 Csehi M. tud. trg. 20

A. E. G. írógépek továbbdolnál képviselője
Bence és Haraszti írógép- és számozógép-üzemeltetők és
szaküzletek vállalatja, 10357 Csehi M. tud. trg. 20

Egy ebéd és egy sirás története

Irtá: Szász Márton

Ezt az ebédet a Költő ette, azaz dehogyan is ette, könnyezte végig. A könnyek eleinte, kezdetben, leplezetlenül hullottak a tányérra, később, amikor a Költő végre uralkodni tudott magán, kívülről már nem látszottak és csak befelé hullva tettek keserűvé minden falatot.

Nem is volna érdemes ezzel az esettel foglalkozni, nincs semmi különös benne — nem olyan ritkaság az, hogy valaki ebédel, a siró ember sem olyan különös látvány, az sem olyan nagy dolog, ha valaki egyszerre tudja ezt a két teljesen különemű folyamatot végigcsinálni — egyesegyedül azért vagyok kénytelen mégis megírni, mert megmutatja, hogy mennyire különböznek, mennyire távolosítottak egymástól.

Tessék: egy egész közönséges evési művelet, megszöve bizonyos mennyiségű könnyel, egy ebéd története, úgy, ahogy azt három ember látta, érezte, illetve gondolta.

1. Ahogy a házigazda elmondta.

Jóember Pál (régí ismerősöm, akivel igen szívélyes köszönőviszonyban vagyok egymással, anélkül, hogy egyikünk is tudná, hol ismerkedtünk össze, akiről nem tudom, hogy milyen pozíciót foglal el dicső társadalmunkban, nem tudtam azt sem nő-e, agglagény-e, özvegy-e, vannak-e gyermekei, csupán azt tudtam eddig róla, hogy ember, érző, rohanó, ráncos homloku ember s ez elég ahhoz, hogy nagyon rokonszenvezek vele.) az ucca másik oldaláról átköltött nekem:

— Halló, izé . . . Izé ur, várjon csak kérem.

Igy mondta: Izé ur, pedig a nevem ott foroghatott a nyelve alatti szómalomban, csak hirtelen nem jutott sorra. Ez azt bizonyította, hogy ő sem tud többet rólam, mint én róla, sőt, én előnyben vagyok vele szemben, mert én a napnak bármely szakában, feltéve, ha kérdeznék, meg tudom mondani a nevét.

Udvariasan megálltam és igen szívélyes mosollyal néztem, amint az uton át közeledett felém. Amikor már csak néhány lépés választotta el tőlem, hirtelen felereltem a két kezemet, néhány hatalmas lépéssel elébe siettem, megragadtam a kezét, melegen, hosszan szorongattam és olyan hangon, amelyben benne zengett az öröm, hogy találkozhatom vele, megszólaltam:

— Parancsoljon velem, Jóember ur.
— Izé . . . kedves uram . . . barátom . . .

A zeme szegletéből rámnézett, kicsit bizonytalanul, kicsit szorongva, mint — bocsánat a hasonlatért — a kutya, aki nem biztos abban, hogy a ledobott cukrot fel szabad-e már vennie.

Órmieli hangon siettem a segítségére.

— Óh, csak parancsoljon, megtisztel azzal, ha barátjának nevez.

Hálásan nézett rám. Ezzel a fellátalmazással, ennek az embernek minden eddigi kételkedését, hogy vajjon jói tette-e, volt-e joga hozzá megállítani engem, eloszlattam s nemcsak az önbizalmát adtam vissza, hanem a biztonságerzetét is. Legalább is erre vall az, hogy kedélyesen hátra vágott.

— No, az a maga barátja, az a Korgós, vagy hogy is hívják, szóval az a Költő.

Jóember urat harsogó nevetésre készítette a visszamélekezés, amivel időt adott nekem arra, hogy magamba mélyedve kihallássam ismerőseim légijárából azt az embert, akét Korgós néven tisztelnek. Nem, ilyen nevű barátom nekem nincs. Azonban elindulva azon a nyomon, hogy az illető ismerős költőnek lett fémjelzve, rövidesen rájöttem, hogy Korgósról lehet csak szó, aki fényleg barátom és egészen bizonyosan nagyon tehetséges költő.

Jóember magához tért a nevetésből.

— Szóval Korgós, a költő — mondta megegyszer.
— Korgós — javítottam ki halkán, nehogy megsértsem.

— Ez az — kapott észbe Jóember — tényleg, Korgós. Hígyje el, nagyon rossz a névmemóriám.

Nyájasan bölintottam, mint aki még ezt a hihetetlen dolgot is elhiszi.

— Mondja, barátom — kérdezte Jóember — épeszü ember a maga barátja?

— Én úgy tudom, hogy épeszü.

— Csudálatos — ingatta a fejét hihetetlenül.

— Ön ellenkező véleményen volna? — kérdeztem udvariasan.

— Tudja isten. Ebben a pillanatban magam sem tudom, mit hiszek róla. Annyi bizonyos, hogy egészen az elmúlt vasárnapig épen olyan normális embernek tartottam, mint akár magamat is. A múlt vasárnap, a kisfiam második születésnapján, a felcségek ünnepi ebédét főzött és azzal bocsájtott el a szokásos vasárnapdeli előtti kávéháztámánál, tegyünk ma jóit valakivel, ha van szegény ember ismerősöd, hozza magaddal ebédre, hadd örüljön az árva lélek. Ó, jólelkű asszonykám, gondoltam magamban, de nehéz munkát róttál reám Nekem nagyon-nagyon sok szegény ember ismerősöm van, nehéz lesz abból kihálászni a legszegényebbet. Azonban, szerencsém volt. A kávéházban ott találtam a Költőt. Régen nem találkoztam vele, megijedtem, amikor ránéztem. Döbbenetesen rosszul nézett ki. Az arca beszett és sápadt, a karja olyan vékony, mint egy gyermeké. Minden rom volt ezen az emberen, csak a két nagy, fekete szeme élt, tüzelt, világitott, mint valami külön világ. Valami furcsa melegség jött a szívemre s

bár igazán nem számítottam öt barátaim közé, meghívtam ebédre.

Jóember elhallgatott és rámnézett. Nem tudom volt-e valamilyen szándéka ezzel a csöppnyi szünettel, talán azt várta, hogy megdicsérem, vagy azt, hogy a kultúra nevében viharosan átöljem és hálás szavakat rebegjek a jószívűségéért, de az is lehet, hogy csak megpillent, mint a zümmögő méh a falevélen. Álltam a tekintetét és hallgattam.

— A költő eljött velem. Jókedvű volt, szinte megszépült, ahogy kiszinesedett az arca. A gyerekek vereseket mondott, a feleségemnek bókokat mondott, finomakat, szellemeseket, engem a szemével cirógatott. Mindnyájan örültünk vele, amikor . . . Ejnye, mondom, valami nincsen rendben a fejében . . .

— Mégis — firtattam most már érdeklődve — miből gyanítja ezt, barátom?

— Miből? Képzelse. A feleségem behozza a levest. Van önnek fogalma arról, hogy milyen levest tud főzni az én feleségem? Ha egy halott ehetne belőle, bizonyosan feltámadna azonnal. A költő elkezd enni. Egy kanál, két kanál. A harmadik kanálnál látom, hogy könnyes a szeme. A negyedik kanalat a felutról beleejti a tányérba, aztán ráborul az asztalra és zokog. De úgy sir, úgy vonaglik, mint a gyermek, akit nagyon-nagyon megvertek. Csudálkozunk, kérdezősködünk, nyugtatjuk, vízzel itatjuk. Nagynehezen megnyugszik. De hiába érdeklődünk, csak néz ránk nagyszorongva és nem felel. Azaz mégsem, bizony mondtott valamit, de csak mindig ugyanazt a szót, azt is olyan fájdalommal, érezni lehetett, hogy benne remegett a szíve.

— Mit mondott?

— Azt mondta: ebéd. Ebéd. Mondja kérem, izé, barátom, mi van azon sirivaló, hogy ebéd? Hát persze, hogy ebéd, hiszen dél van. Egy felnőtt férfi, egy költő sirivalót talál rajta. Mintha az a szó, hogy ebéd, valami nagy fájdalmat takarna. Vagy valami nagy, megbocsáthatatlan bűn volna. Vagy újdonság volt neki, talán most ebédelt életében először, a megismerés könyveket esalt ki belőle. Ki ismeri ki magát egy költőnél? Csak mondtott volna többet, magyarázta volna meg a viselekedését. Ne haragudjon, egy költőtől, egy tehetség-től mégis csak többet vár az ember, mint azt az egy szót. Nézze, ne nehezteljen reám, ezek után nekem, aki igen reális ember vagyok, csak az lehet a meggyőződésem, hogy a versírás megtámadja az idegeket. Kérem, ne nézzen így rám, én azt is elismerem, hogy minden törvény alól van kivétel. De ez a Korgós, hitemre, ez egy kész örült . . . Ön nincs ezen a véleményen?

2. Ahogy a Költő érezte.

— Miért sirtál? — kérdeztem olyan gyengéden, mintha az apja volnék.

— Te, kérlek, belépek abba a lakásba, az orromba csap az a bizonyos „jólétszaga” a szemembe vág a puha otthon, szőnyegek, zongora, csillár, hintaszék, rádió, jól öltöztetett gyerek, nagyszerűen megterített asztal, ne érts félre, nem burzsoámpompá, csak kiegyensúlyozott polgári jólét s eszembe jutott az én sötét, barátságatlan butorozott egy-szobám, amelyre még gondolni is rossz, nemhogy lakni is benne, eszembe jutott az én egyedül-létem, sehovasetartozásom, fátalanságom, láttam azt a gyönyörű szőkehajú fiúcskát, az is eszembe jutott, feltépett egy csomó, eddig elfojtva tartott gondolatot, no, elhiheted, ennyi épen elég ahhoz, hogy a szívem olyan nehéz legyen mint a malomkő. Azután jött az ebéd, a leves, az első kanál, istenemre, az édesanyám, szegény, főzött nekem valaha ilyen levest, a második kanál, mint a tűz, vagy mint valami csodás orvosság, úgy száguld bennem minden cseppje, a harmadik kanálnál eszembe jut, hogy most eszem ilyen levest, aztán ki tudja mikor megint, a negyedik kanalat már nincs is erőm felemelni, csak jönnek, jönnek feltartóztatlanul a könnyek, hiába szegyelem, nem akarom, mégis ömlenek. Ráborultam az asztalra és sirtam, mint az erdőbe tévedt gyermek.

— Miért sirtál? — kérdeztem tőle olyan erélyesen, mint egy mértantanárr.

— Muszáj volt. Felsőbb kényszer. Könnytulprodukción, meg kellett szabadulni tőlük.

— Miért sirtál? — vallottam olyan szigorúan, mint egy vizsgálóbíró.

Hosszan rám nézett. A szeme — milyen lehetetlen ember! — lassankint megteltek gyöngypárlattal. A hangja reszket, vonaglik, mintha minden egyes szó megvérezte volna magát a szívébe befészkelődött tengernyi tövisen.

— Pajtás, neked bevallom, de csak neked, én hónapok óta nem ebédelek már. És akkor jön és meghív engem ebédre ez az ismerős idegen. Én már évek óta nem láttam egy meleg, puha, emberi otthont. És akkor jön ez a Jóember s nekem, aki már régen elfelejtettem, hogy néz ki a család, megmutat egy családot. És miután megmutatta, pazar ebédet kezd a szájam elé rakni, nekem, aki már régen leszoktam arról a fényűzésről, hogy ebédelek, mert csak reggelire és vacsorára telik. Hát ezért sirtam. Hogy egy félóra visszazökkentett ez a meghívás emberek közé. Ahol nem filozofálnak, de élnek. Örülnek. Nevetnek. Esznek. Megelégedettek igen, ezért sirtam. Pajtókám, megérttesz tengem?

3. Ahogy én látom az esetet.

— Nem értelek — mondtam neki, miután felkeltem,

nagy léptekkel végigmértem néhányszor a szobát, aztán megálltam előtte. A szemöldökömet is összehúztam, hogy minél szigorubbna lásson. Szorongva nézett a szemembe, a jó fiú, érdemben felül sokat adott a szavamra. Odaálltál, nekidültél sirni, mintha nem is férfi, hanem asszony lennél. Elrontottál egy olyan napot, amely soha többé nem térhet vissza: az a fiúcska csak egyszer lett két éves ebben az életben. Irigykedsz, mint egy egészen közönséges tolvaj, aki nem bírja látni, hogy másnak van, neki nincs. Igaz, te nem lopsz, te csak sirsz, ez az egész különbség. Ilyen alapon minden ház előtt, minden üzlet, minden autó előtt megállhatnál sirni egy hosszú bánatodban. Szégyeld magad ezért, de még inkább szégyeld magad azért, mert még nekem sem, aki pedig igaz barátod vagyok, még nekem sem mondtad meg az igazat. Ne félj, én beléd látok, én feltárom a dolgot, úgy, ahogy van. Te sirtál, nem a lakáson, nem a családon, nem az életen, te azért sirtál, mert egy jószobább hatalom azzal vert meg, hogy költő legyél. Igen. Hiába adod a csodálkozót, ezért sirtál. Költőnek az élet-fél, az is maradás, lehet, hogy örök nyomorban, de a betű, a szép szavak szerelmese leszel mindvégig. Te olyan szívet kaptál a lét előtti szívszotogatásnál, melynek szászor fáj az, ami másnak csak egyszer sajnó. És másnak a maga bánata fáj csupán, neked mindenképp bánata fáj. Igen, barátom, ez a jutalom a sorstól azért, mert annak teremtett, aki lettél. Pedig milyen jó lenne egy-e, közönséges embernek, derék, jó, becsületes polgárnak lenni, naphosszat főkönyvek végtelen síkját róni tele szám és betűmagokkal, de délelben és este hazaa, asszony, gyerek, rádió, jószagu, puha ágy, egyszerű: otthon, nagy O-val. Vagy vevőket szolgálni ki, mindegy, ha főnök, vagy inas, csak nem filozófia, nem halál nagy H-val és nem élet kis é-vel. Barátom, a te keresztet az, hogy költő vagy, s mindenkinek viselni kell a maga keresztjét. Hiába vetsz ezemet holmi prózai dologra, a te lelkened keresztül mindig vers lesz belőle. Neked virág minden virág, még akkor is, ha csak a krumpli virágzik. Drága Költőm, én már rég tudom, neked is elárulhatom, hiszen nem titok, mi: költők, írók, színészek, művészek, csak azért lettünk, mert másokat szórakoztassunk. Ki betűvel, ki előszóval, ki zenével, csettellel, vésővel, mind csak pojják vagyunk az Életszínpadon. Hogy mások elfeledjék a maguk keresztjét, mi játszunk nekik, trunk nekik elképzelt életeteket, versben, prózában, képen, márványból, ércből öntjük a bálványokat, csakhogy ne lássák igazi önmagukat. A szívünk és a fájdalom vonaglik a betűkben, nekik egy-két perc csupán, esetleg egy-két óra, hogy valamennyire kikapcsolódjanak önmagukból. Mi vagyunk a legkülönösebb, a legszegényebb s egyben a leggazdagabb emberfajta: mindig adunk. Más magának gyűjt, habzsol, kuporgat, mi magunkat adjuk oda. Ez az igazság Költő s ezt csak úgy lehet elviselni, ha könnyen vesszük, nevetünk rajta. Nézzél ide, hallgassad, én most akkorát fogok nevetni, hogy belemerem az a világ, de legalább is ez a szoba. Költő, neved velem!

A Költő hallgatott, csak nézett rám, hosszan, melegen, aztán lehajította a fejét, óvatosan belenyúlt a zsebébe, majd ökölbetartott kezével felém nyújtott valamit.

— Mit akarsz? — kérdeztem bizonytalanul.

Ekkor már tudtam, hogy ez a feladat, ez a borzalmas tornászás a lelki trapézon: ez a mostani nevetés, túl nagy feladat számomra. Menthetetlenül éreztem, mint zuhan és mint loccsan széllel itt, ezelőtt a világaszra szoruló, végtelenül szomorú ember előtt a én felderítésre szánt mutatványom magja: a világfőlényem. Mint a vízbefelő, aki a szalmaszába kapaszkodik, még egy kísérletet tettem, hogy megmentsem a helyzetet: keményre erőszakoltam a hangomat s mintha mi sem történt volna, még egyszer megkérdeztem:

— Mit akarsz? Mi a szándékom ezzel a kendővel?

A Költő most felnézett, parázsló tekintetével körül-cirógatott, majd nagyon halkán és olyan gyöngéden, mintha minden hangba a szívét csomagolta volna bele, biztatott:

— Töröld meg a szemedet. Könnyes.

INGYENES

TRAKTOR-TANFOLYAM

Bács a, Bánát és Szerémség részére!

A világhírű Massey-Harris-gyár „WA LIS” traktor-alkalmazásának és előnyeinek ismertetése céljából alulírott cég ingyenes traktor-tanfolyamot nyit 1929. január 15-iki kezdettel, amely tart ugyanazon hó 19-ig.

A tanfolyamon résztvenni óhajtok január hó 10-ig írásba jelentek be jövetelüket, hogy a cég jelentkezésk számához megfelelő meg előadó helyiségről gondoskodhasson. A tanfolyamot a cég gépézmérnöke vezei.

A cég gondoskodik arról is, hogy azon hallgatók, akik haza nem utazhatnak 50 — dinár napi költséggel teljes ellátásba s lakásba részeshellessenek.

Findeisen Gusztáv és Tsa

NOVISAD

Zeljezničeva ul. 100 Postafiók 100

Uri divatkülönlegessé-
gekben a vezető cég:

VUKOVICS GERŐ, SZUBOTICA

P. & C. Habig, Borsalino és Panizza kalapok, L. B. O. uri és női harisnyák egyedül
lerakata. Állandó dú: választék férfi fehérnemű (mérték szerint is), nyakkendők
valódi angol ponlowerek és utazóplaidokban Pontos kiszolgálás szolid árak mellett

Alulírott cég 1929. január 21.-től kezdődőleg január 25.-ig
a világhírű Massey-Harris „WALLIS“ traktor előnyeinek és kon-
strukciójának ismertetése céljából gyári szerelő közreműködésével

ingyenes traktortanfolyamot

rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja.

Egyben közöljük, hogy a novisadi Findeisen Gusztáv és Társa
cég képviselőjét visszaadtuk és az Első Magyar Gazdasági Gép-
gyár R. T., Budapest, valamint a fenti traktor képviselőjét a
sombori, apatini, odzaci és kulai járásokra direkte átvettük.

PILLER & Co., SOMBOR (Szerb templom-
mal szemben)

Kérjen a esőplégépekről és traktorokról prospektust
13766

Első és legrégibb jugoszláv redőny- és vasszerkezetek
gyára

BERNOLD SYLVESTER

NOVISAD

Alapítva 1885

Központ:

NOVISAD

Sumadijska 14-18

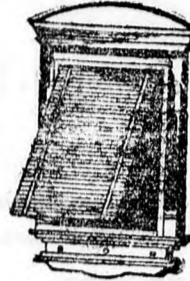
Telefon 22-34

Fiók:

BEOGRAD

Dostiljeva ul. 51

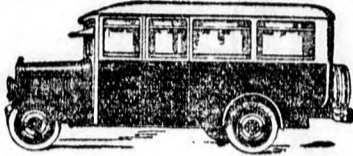
Telefon 32-58

Gyártmányai:
acélredőny, detektivredőny, Esslin-
geni faredőny.

Mindennemű vasszerkezetek és lakatosárak

Telefon
25-56

Sürgőnycim:
Autoreich

Autobusz-karossériákat

minden gyártmányu Chassi-ra szakszerűen, elsőrendű
kivitelben legolcsóbban és leggyorsabban készit

REICH MÁTYÁS ÉS FIA
auto-karosszeria-gyára

NOVISAD

13613

GYOMORÉGÉST

amikor a tulsok sav marja a gyomrot,
azonnal megszünteti a

MAGNA

porból egy késhegynyi egy pohár vízben
Gyógyszertárban csomagja

4 dinár

Az új esztendőben mindenki boldog lesz!

Éltető erőnk: az **olcsóság** és **takarékosság**.

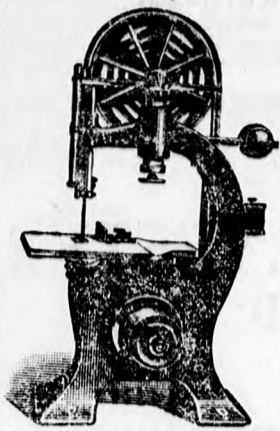
Pénzünk magas vásárlóereje magával hozza az

olcsóságot!

A »Primarius« rőfösárakereskedésben

Trg Slobode 4 szám - a Kaszinó épületében - a városházával szemben

rőfösárut kicsinyben is oly olcsón vásárolhat, hogy ruházati szükségleteinek
bevásárlásánál ezentul csak fele összegre lesz szüksége. Jöjjen el üzletünkbe,
tekintse meg minden vételkötelezettség nélkül hatalmas áruraktárunkat.
Előre is megmondhatjuk, hogy ha szép, jó, tartós és új mintájú rőfösárut el-
képzelhetetlenül olcsó áron akar venni, csak hozzánk kell eljönnie, ahol
mindent megtalál amire szüksége van és megelégedetten, boldogan fog tá-
vozni üzletünkben.

Szallagfűrés beépített motorral

2 évi hitel

Univerzális asztalosgépek

egyengető és vastagsági gyaluval, körfűrészsel, maróval és fűrőgéppel kombinálva, könnyen fel-emelhető asztallappal, továbbá mindennemű **ASZTALOS- és BOGNÁRGÉPEK** beépített motorral vagy anélkül

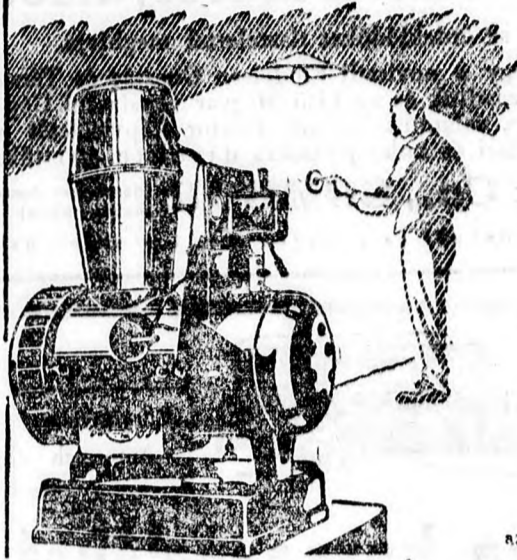
WELKER-WERKE J. WACHSTEIN
Wien X/5 Laxemburgerstrasse 12

Jugoszláviai képviselőlátogatás díjtalan

1337.

L'ELECTRIFERE RENAULT

teszi kellemessé és kényelmessé otthonát távol minden villanyteleptől is, mert ez

a legegyszerűbb, a leggazdaságosabb és a legüzembiztosabb

HÁZI VILLANYTELEP

Vezérképviselő

KRAUSZ EDE NOVISAD

RENAULT

automobilok
teherautók
traktorok
tűzoltókocsik

az elismerten legjobbak!

- ALFA**-kéziszeparátorok
- ALFA**-erőszeparátorok
- ALFA**-tehenészeti berendezések
- ALFA**-takarmánygőzölők
- ALFA**-tejszállítókanak
- ALFA**-fejőgépek
- ALFA**-ólmárak

valamint tartalékalkatrészek mindezekhez a cikkekhez állandóan kaphatók

ALFA Szeparátor és Tehenészeti Gépek R. T

Telefon: 67-43 **Zagreb, B. Škovićevo u. 46** Távirat: ALFALAVAL Zagreb

vagy képviselőinknél

13250

Ne vegyen

OPEL-automobilt

amíg nem látta a

8/40 PS hathengeres

1929-es modellt

amely már megérkezett

Alacsony ár
Gyönyörű alak
Legtökéletesebb szerkezet
Nis benzinfogyasztás
A német ipar remekműve

Prospektusát ingyen küld
OPEL - ZAGREB - ILICA 73

Az új 4/16 PS négyüléses Opel-kocsi 100 km-re 6 liter benzint fogyaszt
Bánati képviselő **Dr. Perišić Z. Veliki Bečkereci**

13751

SZUNYEGEK

perzsa, püson, stb.

BŐR

**KLUBGARNITURÁK
SZALONGARNITURÁK**

FÜGGÖNYÖK

oitomántakarók

BUTOR

Komplett
**HALOK
EBEDLOK
URISZODA
KONYHÁK
VAS és RÉZ
BUTOR**

Vezényen
külső árak

Új évi ajándéknak alkalmas

BABAKOCSIK HOLLANDEK
gummitérréssel, **BICIKLI**
gummitérréssel
összezsukható Din. 179.—

Tekintse meg utoljára épült modern áruházunkat, véteikötelezettség nélkül

KRAUSZ EDE, NOVISAD

Kralja Aleksandra uice 24

Telefon 20-24

LINOLEUM

GLAZ
NEMET és
ANCO
gyártmány
a legnagyobb
választék

Az ország
egyedüli és
legnagyobb
speciális
áruháza

Jadransko Osiguravajuće Društvo

(Riunione Adriatica di Sicurtà — Adriai biztosító társulat)

Alapított 1838-ban

Alaptőke 100,000,000 Lira;

összes tartalékok 527,754.808.71 Lira.

Jugoszláviában 4 saját palota. Jugoszláviai központi igazgatóság Zagreb. Vojvodinai vezérigynökségek: Subotica, Novisad, Veliki Bečkerek; Főigynökségek a Vojvodinában: Sombor, Velika Kikinda, Vršac; ügynökségek minden községben foglalkozik a biztosítás következő ágazataival: élet-, tűz-, chomage-, betörés-, jég-, szállítmány-, baleset-, szavatosság- és autokasko biztosításokkal.

Subotikai vezérigynökség Jelašićeva 5. — Tel. 393.

Legolcsóbb áron készít mindennemű nyomtatványt a
Minerva nyomda r. t.
Rendkívül leszállított árak! A legmodernebb kicélt!

Boldog Újévet

kiván

mélyen tisztelt vevőinek

Združene Uljare

društvo s. o. j.

Ljubljana

METALOKEMIKA K. D.

ZA HEMIJSKE I METALURGISKE PROIZVODE
BEOGRAD, Kralja Petra ulica 62, Telefon 24-51

Nyersfémek és ötvözetek:

Angolcinn blokkokban és rudakban,
forrasztó cinnek,
réz, — bronzok,
vörös öntvény,
ólom blokkokban és rudakban,
cink lemezekben,
antimon regulus,
csapágyfémek mindenféle ötvözetben,
Linotypfém és tömöntőfém,
Patent csapágyfém „Bondrat“

Fém félgyártmányok:

vörösrézbadogok, rudak, drótok és csövek,
sárgarézbadogok, rudak, drótok és csövek

Ónozott vasbadogok:

a „Königshütte“ gyártmányok egyedüli eladási helye eredeti gyári árakon (kartellen kívül)

Ólom- és cinncsövek:

minden méretben

Ócska fém és mindennemű fémsalakat

veszünk a legmagasabb áron, vagy cserébe szállítunk új fémeket

Kékkő 98/99%

csak elsőrendű minőségekben

Zinkweiss

kiváló minőségek eredeti gyári árakon

Mindennemű anyag raktárról is, vagy a gyárból szállítható

13727

Kérjen előnyajánlatot!

Eladó

paprikamalom!

Tíz kőjárattal és egy új Diesel-motorral felszerelt jóforgalmu és jelenleg is üzemben levő

paprikamalom

a hozzátartozó nagy lakással, szárítókkal és egyéb mellék-helyiséggel

e l a d ó

Cím megtudható a kiadóhivatalban

Örömet hozó

szórakozást nyújtó

és örökké tartó

Rádió-készülék

az új típusu

„ERICSSON“

garantált Európa vétellel

TELEFUNKEN

PHILIPS

hangszórók
fejhallgatók

készülékek

töltők és anódok

„VERTEX“ villanyégők

„NORIS“

vilánszerelési és egyéb erősáramu szerelési anyagok

Porszívók, villanyvasalók, villanyfűzőedények

Viszonteladónak nagy árengedmény!

Vezérképviselések, képviselések

Maller Béla

okl. gépészmérnök

Subotica, Petrogradska ul. 8. Tel. 35

Megfiatalítja 20 évvel a **FERFIFEJ-védőlegyes** SCHNEWEISS-hajgenerátor, mely visszaadja az ősz haj ereit. Biztos hatás. Abszolút meg- és ólommentes. Kapható minden drogriában, gyógyszer- és illatszertárban. Aho mé: nem kapható, 40 dinár beküldés mellett bementve szállt két üveggel az S. H. S. képviselő.
Balla drogeria V.-Beckerek

Kérjen mindenütt »TRETORN« sár- és hócipőt. A **TRETORN** cipőknek nincs versenytársa!

Szerbiai, boszniai és szlavóniai **PRÉSELT SZÉNA** kitűnő minőségben, nagy tételekben **ELADÓ**

Szállítás az ország minden részébe valamint kivételre a külföldre is vagon- és hajótelekben. Árakkal és szállítási feltételekkel készségesen szolgálunk
„PRIVREDA“ A. D. BEOGRAD
Heregovačka ulica 7. — Telefon 29-30.
Távíratcím: PRIVREDA

Olesó árak! **Fűzők,** orvosi rendelésre haskótők a legmodernebb kivitelben **GUTAI-nénál**
VII., Ostojčeva ulica 32.

Téli divatujdonságok szövetek, téli kabátanyagok, flanellek stb. nagy választékban legolesőbban kaphatók **BERGER GYULA** kézműauüzletében Subotica, Terzijina ulica 3.

VAJDASÁGI KÉPVISELETEK:

Dipl. Ing. SARTOR & Ing. RIEGER, NOVISAD Uspenska ulica 5. — Dipl. Ing. Albert Szilárd Sombor, Atanackovičeva 8. — Arnold Kemény Vel. Kikinda, Vel. Beckerek. — Weigand & Co. Subotica, Paje Kujundžića ulica 4. — Johan Schmidt Vráac, Svetosavska 50. — Dr. Hugo Lenard Pančevo. — Konsum, Stari Bečej. — Mátyás Csikmak, Sentia.

Üveg és porcelán városi és vidéki áru Csak viszonteladókknak! Kereskedők legjobb beszerzési forrása Legolesőbb napi árak **Karlo Kopp** Vel. Beckerek Raktár: II. külkerület 9/A, a Geyer-vendéglő közelében

Minden típusu autót szak-szerűen javít **Arnold, Subotica** Pošta-aka ul. 8 és Adaličeva ul. 7

Elsőrendű **porosz kályhaszén** **I-a koksztüzfá** Weiss Dezsónél Pošta mellett

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

BOLDOG UJ ESZTENDŐT!

UJ ESZTENDŐBEN UJ SZERENCSET HOZNAK AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK SORSJEGYEI **ÖNNEK IS MEG KELL KISÉRELNI!**

Sorsjegyet csak az ország legnagyobb és legszerencsésebb sorsjegyúrusítójánál

Braća A. Vasić Beograd CVETNI TRG

szabad venni, ha tényleg nyerni akar

Huzás január 15-én

SORSJEGYÁRAK ; Kettős egész sorsjegy 200 din., egész 100 din., fél 50 din., negyed 25 dinár

Nyereménytervezetet és minden egyéb értesítést díjmentesen küldünk. — Gyors, lelkiismeretes és szakzerű kiszolgálás, vevőink érdekeit legmesszebbmenően képviseljük. A megrendelés levelezőlappal vagy levél útján is elküldhető. A sorsjegyet a megrendelés beérkezése után azonnal elküldjük az összeg befizetésére szolgáló postacsekkel együtt.

A megrendelésen pontos és jól olvasható aláírást kérünk.

A legjobb Mährisch-Ostrai koksztüzfá és porosz kályhaszén

bármily tételben „Ignis“ Wirth tüzelőanyag kereskedésében, Palič ut 6. — Telefon 508

Voja Solárovič mérnök

műszaki irodája

B e o g r a d

Knez Mihajlova ulica 17/l. szám

A Magyar Kerámiai Gyár

Részvénytársaság

képviselője egész Jugoszlávia területére

Kizárólagos megbízott Szubotica területére

Karsai Bertalan

Kerámiai ügyekben mindenkor készséggel szolgál
felvilágosítással és árajánlattal

Gyártmányaink kiválósága és munkáink elsőrendűsége közismert!

Utak, udvarok, kapualjak stb.

☞ **BURKOLÁSÁT** ☜

a legszolidabban végezzük

Janošević Gjura divatáruháza

Beograd, a Tudományos Akadémia palotája

Rendkívül nagy tétel, gyönyörűbbnél gyönyörűbb

téli szövetkabátok

érkeztek, prémekkel és prém nélkül, a legújabb szabások, modern anyagból, szép színekben, rendkívül szolid áron. Azonkívül nagymennyiségű

különbéle bunda

nemes és egyszerű prémből.

SZILSZKINBUNDÁK (szil. elektrék) 3220, 3570, 3700, 3730, 3880, 4030, 4200, 4230, 4520, 4850, 5180, 5460, 5550, 5950, 6000, 6520, 7050, 7500, 7900, 8375, 8675, 9580, 10400 és 11500 dináros áron.

MORMOTA- és VIDRABUNDÁK 6800, 8800, 9030, 10500, 10750, 11000, 12000, 13000, 14000 és 15000 dináros áron.

VAKONDBUNDÁK 6500, 7500, 8200 és 8500 dináros áron.

VADMACSKABUNDÁK 6500 dináros áron.

FÓKABÖRBUNDÁK 8000, 8500—11000 dináros áron.

SZILSZKINBUNDÁK természetes és barna színben 3960 dinártól 6000 dinárig.

IMITÁLT SZIBÉRIAI MÓKUSBUNDÁK 3900, 6500 dináros áron.

SZÜRKE BIBRETTBUNDÁK betéttel 2500, 3300, 4000, 4200, 4500, 4800 és 5700 dináros áron.

SZLINKSZBUNDÁK 5100 és 5970 dináros áron.

TIGRIS és LEOPÁRDIMITÁCIÓK 3000 dinártól 5000 dinárig.

»BUENO BREITSCHWANZ« bundák bezs és szürke színben 8450 dinár.

Borjubörbundák 6160 és 6690 dinár.

Csikóbörbunda 7920, 8800 és 9200 dinár.

Nutriettbunda 3500-tól 6690 dinárig.

Asztragánbunda 13000 dinártól 36000 dinárig.

Szil-bizám, amerikai és tasmániai opozum, antilop, zerge és minden más nemes szőrmebunda.

Epen tegnap érkezett nagy küldemény **DÉLUTÁNI SELYEMRUHA** a legújabb szabással és gyönyörű divatszínekben, szlávakra és fogadásra egyaránt alkalmasak, azonkívül új **ESTI és BÁLI RUHA**.

A ruhákat mérték után saját műhelyünkben készítjük kész modellek, divatlapok vagy a legismertebb párisi divatházak vászonmodelljei után. Télikabátokat is készítünk mérték után.

Kitűnő női szabászok és varrónők állanak rendelkezésre hosszú éves gyakorlattal, amelyet a legelső párisi szalonokban szerettek.

A cég nagy áruraktárát most újabban is megnagyobbította és mint új cikket **LEGFINOMABB ANGOL FÉRFISZÖVETEKET** is árusít. Öltöny, őszi és télikabátszövetek a legújabb szolid divatszínekben, ezeket méterszámra is árusítjuk és saját műhelyünkben készítünk mérték után is férfi ruhákat, őszi és télikabátokat.

Elsőrendű és nagy gyakorlattal rendelkező szabászok állnak rendelkezésre a mérték után megrendelt férfióltönyök elkészítésére is.

Rendkívül nagy választék férfi télikabátszövetekben méterenkint 340—800 dináros áron. Kérjük a fogyasztókat, hogy minden vételkötetelettség nélkül tekintsek meg télikabátszöveiteinket, hogy személyesen is meggyőződjenek azok alacsony áráról és legkiválóbb minőségéről. Különösen a 800 dináros minőségre hívjuk fel a fogyasztók figyelmét, amely a legjobb és legtartósabb áru, amit az angol szövetipar máig egyáltalán produkált.

Rendkívül finom dublékszövet usztereknek és mindennemű más férfiszövet a legfinomabb és középminőségben.

Saját szücsműhely férfi és női bundák, kollterek, esarpok, galérok és kézelők elkészítésére.

Rendkívül nagy választék mindennemű szőrmebörökben. Tiszteknak, tanítóknak, tanítónőknak, tanároknak, bírónak és minden más véglegesített állami tisztviselőnek úgy Beogradban, mint az egész országban, továbbá orvosoknak, lelkészeknek, ingat-

lantulajdonosoknak, a Narodna Banka tisztviselőinek és minden más végleges banktisztviselőnek hat havi hitelt nyujtok egyhavi fizetésük és összes pótlékaik vagyis egyhavi jövedelmük erejéig.

Napdíjasoknak, hivatalnokoknak, hivatalnok-telölteknek, magántisztviselőknél és mindenki másnak, aki nem áll állami szolgálatban, nem állami nyugdíjas vagy nincs ingatlan vagyona, szintén adok hathavi hitelt, ha a hitelösszegért valamelyik állami tisztviselő, állami nyugdíjas vagy más vagyonnal rendelkező személy vagy az a vállalat, amelynél alkalmazva vannak, jóállást vállal vagy esetleg értékpapirfedezet ellenében.

A vétel alkalmával nem kell előleget adni. Csak az igazolványt és fizetési könyvecskét kell felmutatni. Akiknek nincs fizetési könyvük, hozzanak magukkal a hivatal pénztára által kiállított igazolványt, hogy van-e letiltás a fizetésükön vagy nincs.

Részletre nemcsak anyagot adok, hanem az elkészítés díját is hitelezem.

Kézpénzvételnél 5% pénztári engedményt adok.

Azok, akik nem jöhetnek személyesen Beogradba az anyag kiválasztása miatt, postán kaphatnak mintákat, ha megjelölik, hogy milyen anyag érdekli őket, lehetőleg a szín és minőség feltüntetését is kérem, mert nagy raktáramnál fogva nem lehet az egész raktárról mintát küldeni.

A cég a mai naptól kezdve a gör. kel. karácsonyig, tehát január 6-ig

nagy karácsonyi vásárt

rendez, mely alkalommal különböző, nagy kedvezményben részesít vevőit, és pedig

30% engedményt ad kézpénzvásárlásnál és 15% engedményt részletre való vásárlásnál

az összes kész férfi ingek és alsónadrágok, nyakkendők, női fehérmű, női, férfi és gyermektrikó, cérna- és kötött keztyűk, gyermekharisnyák és a legtöbb női harisnya áraiból.

20% engedményt ad kézpénzvásárlásnál és 10% engedményt a részletre való vásárlásnál

az összes kötött cikkek, pull-owerek, junperek, szveterrek, kötött mellények, kabátok, junper-ruhák és kosztümök, női és férfi pyjamák, házikabátok és házi szövetpyjamák áraiból.

A cég alapításának 40 éves évfordulója alkalmával 1929. január 1-től február 20-ig 40 munkanapig tartó

nagy jubiláris eladást

rendez és a következő, eddig nem is hallott kedvezményeket nyujtja vevőinek:

1. Minden vevő, aki legalább 200 dinár kézpénzbevásárlást eszközöl, **40 dinár értékű ajándékot** kap. Az ajándékot a vevő maga választhatja ki az üzletben található áruk közül. 250 dinárnál nagyobb vásárlásnál minden teljes 200 dinár után 40 dinár értékű ajándékre van joga a vevőnek.

2. Minden vevő, aki legalább 200 dináros kézpénzvásárlást eszközöl, az említett ajándékon kívül **egy palack bort** (a cégtulajdonosok pancsevói szőlészetének saját termése) kap teljesen ingyen.

3. Minden 40-ik vevő az említett ajándékon kívül még **egy külön ajándékot is kap.**

4. A 40 napig tartó jubiláris elárúsítás befejezése után **50 nagyértékű, külön ajándékot oszt ki a cég azok között a vevők között, akik a jubiláris eladás alkalmával a legnagyobb kézpénzvásárlást eszközölték és ezt a cég eredeti, bélyegzett blokkjaival igazolják.**

Ez az 50 külön ajándék szebbnél-szebb kina-ezüst kávé- és teaszervizből és más kinaezüst tárgyakból fog állni, továbbá szőrme-kabátok, szövetkabátok, szövetek, selymek, harisnyák, keztyűk, parfümök, kölni viz kerül kiosztásra. Ezeknek a nyereményeknek pontos jegyzékét legközelebbi hirdetésem tartalmazza.

Személyzetem szerb, német, magyar, orosz, cseh, francia, angol, olasz, spanyol, román és török nyelven beszél.